MIHAELA TIMOFTE COCIȘ

CROITORIE PRACTICĂ

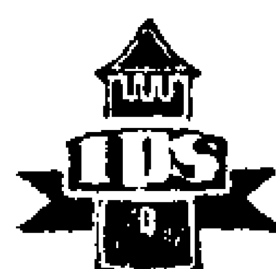
MIHAELA TIMOFTE COCIȘ

CROITORIE PRACTICĂ

Redactor: Iulia Cheşu
Tehnoredactor: Eugenia Cernea
Coperta: Kalab Francisc

Bun de tipar: 12.05.1987; **Apărut: 1987**
Coli de tipar: 8; planşe: 12

Tiparul executat la Întreprinderea poligrafică Sibiu, şos. Alba Iulia nr. 40 sub comanda nr. 237
Republica Socialistă România

CUPRINS

Cuvînt înainte 5
Cîteva noțiuni despre fibrele textile . . . 7
Fire, țesături, tricoturi 8
Materiale auxiliare 11
Clasificarea și proprietățile îmbrăcămintei . . 12
Procesul tehnologic de executare a unei piese vestimentare 13
Utilizarea și adaptarea tiparelor. Executarea mulajelor 14
Pregătirea materialelor în vederea croirii . . 18
Așezarea tiparelor și croirea țesăturilor . . 19
Puncte de cusături elementare și cusăturile de bază 21
Marcaje și semne utilizate în croitorie . . . 24
Evitarea destrămării marginilor țesăturii. Tivurile 26
Bieul și fenta 33
Decolteul 37
Malasarea țesăturilor 39
Executarea pernițelor la confecții 40
Butoniere și nasturi 41
Catarame 47
Butoni rapizi, patenți, copci, bride, ochiuri . . 49
Fermoare 52
Execuția cutelor și a pliurilor 55
Aplicarea volanelor, bentițelor și a dantelelor . . 57
Rezolvarea terminațiilor la confecțiile croite pe bie 61
Aplicarea mărgelelor, a paietelor și a strasurilor 64
Trefla 64
Pomponul, ciucurii și franjurii 65
Execuția și asamblarea mînecilor 66
Execuția și asamblarea gulerului 73
Execuția și montarea buzunarelor 78
Montarea fustelor și a bluzelor 84
Montarea rochiei 88
Dublarea confecțiilor 90
Călcarea obiectelor de îmbrăcăminte 91
Probele și remedierea diverselor defecțiuni . . 92
Cîteva sfaturi utile 97

BIBLIOGRAFIE

1. *Eduard Boucherit* — Je serai couturière
2. *Thérèse de Dillmont* — Encyclopédie des ouvrages
3. *American Mitchell* — Ladies text book
4. *Grundlagen der Hausschneiderei* — Wir schneidern selbst
5. *Hegedűs Margit* — Női szabók könyve
6. *Paraschiva Giuroiu* — Croitorie pe înțelesul tuturor

CUVÎNT ÎNAINTE

Fără îndoială, croitoria reprezintă o îndeletnicire extrem de utilă pentru fiecare gospodină, fapt pentru care, în decursul timpului, au fost scrise multe lucrări de specialitate menite să răspundă la multitudinea de probleme pe care le ridică croitoria în diversele ei ipostaze: croitoria pentru copii, cea pentru femei și bărbați etc.

Spre deosebire de alte lucrări în care au fost tratate aspecte ale acestei complexe îndeletniciri, în cele ce urmează ne-am propus să prezentăm cîteva mici secrete ale croitoriei practice. Deși la prima vedere acestea pot să pară minore, lipsite de importanță, implicațiile lor la reușita execuției unei confecții sînt însă majore. Oricît de perfect realizată ar fi o confecție, oricît de elegantă linie ar avea, amănuntele sînt totuși acelea care, de cele mai multe ori, în final își pun amprenta, statornicind — fără drept de apel — calitatea execuției.

În tratarea temei lucrării de față, s-au avut în vedere în primul rînd cititoarele nefamiliarizate cu croitoria, pentru care s-au dat explicații amănunțite, cît și cele experimentate, dar care dintr-un motiv sau altul nu cunosc aceste mici secrete.

Pentru a ușura înțelegerea celor expuse, s-a apelat la un bogat și diversificat material ilustrativ, ușor de decodificat de către oricare cititoare.

În speranța că lucrarea își va atinge scopul, dorim cititoarelor noastre spor la lucru!

Totodată, doresc să exprim întreaga gratitudine pentru Viorica Munteanu care m-a sprijinit în elaborarea prezentei lucrări.

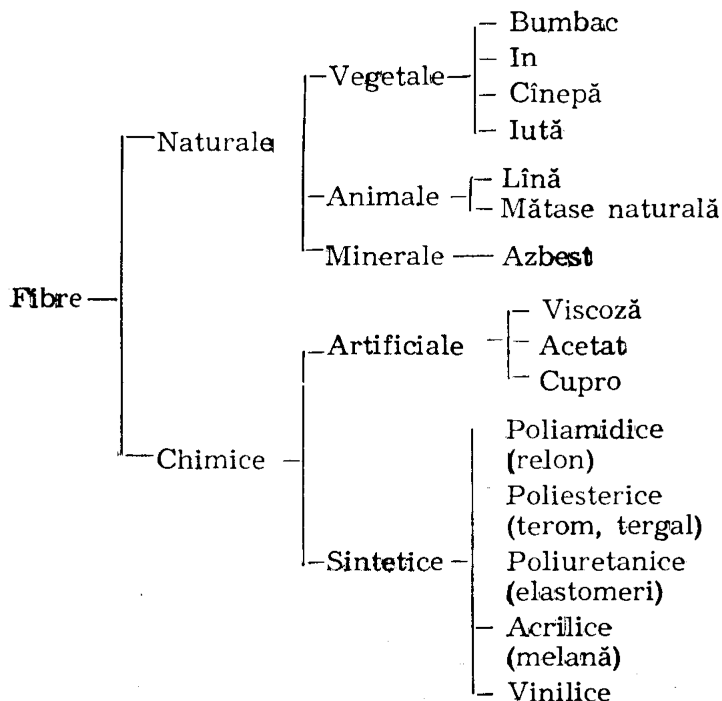
CÎTEVA NOȚIUNI DESPRE FIBRELE TEXTILE

Fibrele textile sînt corpuri solide de origine vegetală, animală, minerală sau obținute pe cale sintetică, caracterizate prin anumite proprietăți fizico-mecanice și tehnologice, care pot fi trasformate în fire, țesături, materiale nețesute etc. Acestea își mențin timp îndelungat proprietățile fizice și chimice.

Din punct de vedere al naturii lor, fibrele textile se clasifică în fibre naturale și fibre sintetice (chimice).

Schema simplificată a clasificării fibrelor textile, mai des întrebuințate la noi în țară este următoarea:

Fibrele naturale de origine vegetală conțin, ca substanță de bază, celuloza. Cele de origine animală sînt compuse în mare parte din substanțe proteice. Fibrele chimice artificiale se obțin din celuloză, substanțe proteice și derivate de cauciuc, prin diverse procedee tehnologice; fibrele chimice sintetice au la bază ca materie primă petrolul, gazele naturale, sticla etc.

Dintre proprietățile fizico-mecanice ale fibrelor textile, cele mai importante sînt: densitatea, luciul, lungimea, higroscopicitatea, comportarea fibrelor față de căldură, comportarea față de electricitate, stabilitatea fibrelor față de lumina solară, rezistența la rupere, rezistența la frecare, ondulațiile, neșifonabilitatea; acestea sînt mai frecvent întîlnite în practica curentă.

Densitatea sau masa volumică reprezintă greutatea unui metru cub de fibre. În general, pentru produsele textile folosite în confecții se preferă fibre cu masă volumică mică. Dintre fibrele naturale, lîna și mătasea sînt cele mai ușoare (mai puțin dense), iar dintre cele chimice, relonul și melana.

Luciul fibrelor depinde de gradul de netezime sau de asprime al suprafețelor lor. Din punct de vedere al luciului fibrelor textile, acestea pot fi grupate astfel: fibre cu luciu mat (bumbac cu fibre aspre), cu luciu slab (in), cu luciu plin (mătasea crudă, bumbacul fin), cu luciu puternic (mătase degomată, fibre matizate obținute pe cale chimică) și cu luciu foarte puternic (fibre nematizate obținute pe cale chimică).

Luciul fibrelor poate fi modificat cu bioxid de titan care se poate depune pe fibră sau se include în compoziția ei, modificînd indicele de refracție în funcție de necesități. Matizarea sau luciul unui material este impus de modă.

Lungimea, după lungime, fibrele se clasifică în: fibre scurte (bumbac, lînă, azbest), fibre lungi (in, cînepă, iută etc.) şi fibre filamentare (mătase naturală, fibre chimice).

Redăm, pentru informare, lungimea principalelor fibre textile, în mm: bumbac 6—60, in (fibră tehnică) 300—750, cînepă 300—1 500, lînă 50—250 şi mătase 500 000—800 000.

Higroscopicitatea este proprietatea fibrelor textile de a absorbi vaporii de apă. Fibrele textile pot absorbi din mediul ambiant o cantitate mare de apă, ajungînd pînă la 40% din greutatea lor. Îmbrăcămintea trebuie să aibă o anumită higroscopicitate pentru a asigura eliminarea în atmosferă a transpiraţiei corpului omenesc. Pentru ca un produs să fie igienic, este necesar ca fibrele să aibă umiditatea de 6%, la o temperatură de 20°C.

Ondulaţiile, fibrele textile au un număr de încreţituri care se numesc ondulaţii. În general, ondulaţiile se întîlnesc la lîna naturală şi la fibrele tip lînă. Lîna merinos are un număr mare de ondulaţii (cca 12—13 ondulaţii pe centimetru). Ondulaţiile fibrelor influenţează atît procesele tehnologice de prelucrare, cît şi stabilitatea dimensională a produsului.

Neşifonabilitatea este proprietatea fibrelor de a reveni cît mai complet la forma iniţială, după ce au fost supuse la îndoire. Această proprietate, de o importanţă practică deosebită, depinde de compoziţia fibrelor, fineţea, gradul de umflare, finisarea fibrelor, structura ţesăturii etc.

Cu cît fibrele sînt mai groase şi mai puţin ondulate, cu atît devin mai şifonabile, iar cu cît sînt mai fine şi mai ondulate cu atît sînt mai neşifonabile.

Comportarea fibrelor faţă de căldură este o altă proprietate cu aplicaţie practică în croitorie. Firele poliamidice (relon, nailon), poliesterice, poliacrilonitrilice (melana) şi fibrele acetat sînt termoplastice, caracterizîndu-se prin faptul că au temperatura de înmuiere (plastifiere) mai mică decît temperatura de topire. Astfel, fibrele poliamidice şi poliesterice au temperatura de plastifiere de 235°C, iar temperatura de topire de 250°C. Fibrele netermoplaste, cum sînt: bumbacul, lîna, mătasea, viscoza etc., sub influenţa temperaturii se descompun, fără ca mai înainte să fi avut loc plastifierea. Pentru a prelucra fibrele textile, se lucrează sub temperatura la care se produce degradarea acestora. Astfel, fibra de bumbac la 150°C începe să se descompună, iar peste temperatura de 155°C îşi pierde rezistenţa. Fibra de lînă începe descompunerea la 130°C şi la 204°C se distruge, iar fibra de mătase se distruge la 170°C. Fibra de viscoză la 150°C îşi pierde rezistenţa, iar la 175°C se distruge, fără topire.

Comportarea fibrelor faţă de electricitate, la prelucrarea fibrelor în diferite faze apar sarcini electrice. Încărcarea cu electricitate statică a fibrelor se combate, de regulă, prin emulsionarea lor cu produse antistatice.

Stabilitatea fibrelor faţă de lumina solară şi starea atmosferică prezintă importanţă mai ales la fibrele din care se confecţionează produse de îmbrăcăminte exterioară, foi de cort, prelate cabluri etc. Degradarea datorită acestor agenţi se produce prin oxidare. Din experienţele efectuate, s-a constatat că fibrele de melană sînt cele mai stabile la acţiunea luminii şi a agenţilor atmosferici, iar firele de mătase şi viscoză cele mai puţin stabile.

FIRE, ŢESĂTURI, TRICOTURI

Fire. Prin filare (răsucirea fibrelor), fibrele textile sînt transformate în fire. Prin acest procedeu, fibrele sînt curăţate, omogenizate, paralelizate, fiind dispuse într-o înşiruire continuă care se tensionează pentru obţinerea aderenţei necesare între fire.

În funcţie de destinaţie, firele pot fi supuse unor procese tehnologice de finisare (albire, mercerizare etc.).

Cea mai mare parte a firelor serveşte la obţinerea de ţesături şi tricoturi, numai o mică parte este destinată fabricării aţelor, sforilor, frînghiilor etc. Albirea firelor se obţine prin distrugerea pigmenţilor naturali coloraţi din fibre, care dau o nuanţă gălbuie. Albirea se realizează prin oxidare cu hipoclorit sau apă oxigenată pentru fire de

bumbac, in, cînepă; bioxid de sulf, permanganat de potasiu sau apă oxigenată, pentru fire din lînă și bioxid de sulf, pentru fire din mătase naturală. Fibrele chimice nu conțin pigmenți naturali.

Pentru a obține la firele de bumbac un luciu permanent, a le mări rezistența la rupere și a crește afinitatea față de anumiți coloranți, acestea se pot *merceriza*. Mercerizarea se realizează industrial prin tratarea firelor de bumbac cu o soluție concentrată de hidroxid de sodiu, urmată de o spălare cu apă caldă și de neutralizarea hidroxidului.

În general, toate firele se pot vopsi. Cele celulozice se vopsesc, de regulă, cu coloranți direcți. Firele artificiale obținute din polimetri naturali (viscoză sau celofibră) se vopsesc cu aceeași clasă de coloranți cu care se vopsesc firele celulozice. Firele chimice se vopsesc astfel: cele poliamidice (relon, nailon) se vopsesc aproape cu toate clasele de coloranți; firele poliacrilonitrilice (melana) se vopsesc cu coloranți de dispersie selecționați și coloranți bazici, iar firele poliesterice, cu coloranți de dispersie sau coloranți azoici insolubili, fibrele poliacrilonitrilice și poliesterice nu se pot vopsi cu mijloace casnice. În general, fibrele sintetice se vopsesc greu, vopsirea lor realizîndu-se în fibră, fără a mai putea modifica culoarea ulterior.

Țesături. Cea mai mare parte a firelor produse de filaturi constituie materia primă pentru producerea țesăturilor.

Țesăturile sînt alcătuite dintr-un sistem de fire longitudinale numite *urzeală* și un sistem de fire transversale numite *bătătură*.

După țesere, țesăturile crude sînt supuse unor procese tehnologice de finisare, în scopul îmbunătățirii aspectului lor exterior. Se realizează astfel pîrlirea lor (pentru îndepărtarea fibrelor rămase izolate pe suprafața țesăturii), descleierea (pentru îndepărtarea substanțelor de încleiere folosite la urzeală), albirea țesăturilor, vopsirea lor, imprimarea, apretarea (pentru îmbunătățirea tușeului și aspectului), calandrarea (pentru luciu), netezirea (tușeu), scămoșarea lor (scoaterea de fibre din firele țesăturii cu ajutorul acelor). Aceste tratamente de finisare, în cazul unei realizări defectuoase, pot crea dificultăți în utilizarea casnică a țesăturilor. Astfel, o vopsire sau o imprimare insuficient fixată, la spălare va produce o difuzare a colorantului, pătînd țesătura. Pentru a preveni aceasta, înainte de a se croi, se va detașa o mică porțiune din țesătură care se va așeza între două bucăți de material alb, după care se vor spăla la robinet și se vor stoarce. În cazul în care bucățile de material alb nu se vor păta, se va utiliza țesătura fără probleme speciale; în cazul în care difuzează colorantul, aceasta nu se va combina cu alte materiale. Confecțiile se vor spăla în apă călduță, iar la clătire se va folosi apă multă în care se va adăuga puțin oțet.

Cînd se va achiziționa un material, se va verifica și calitatea imprimării. O imprimare este corectă atîta timp cît modelul de imprimat nu se suprapune peste alt model și este corect conturat. Tot în momentul achiziționării, se va urmări ca țesătura respectivă să nu aibă depus pe ea mult apret care îi conferă un anumit tușeu, deoarece la prima spălare va fi îndepărtat surplusul de apret, iar țesătura va căpăta un aspect cîrpos.

Unul din procesele tehnologice de finisare care poate crea probleme la executarea confecțiilor este calandrarea (călcarea) țesăturii. O calandrare defectuos realizată duce la modificarea unghiului de 90° creat între urzeală și bătătură și la glisarea incorectă a firelor.

Nu întotdeauna se poate remedia acest defect, care generează și o instabilitate dimensională a țesăturii în timpul purtării.

Un alt defect al țesăturii îl constituie lipsa firelor sau existența firelor duble, un defect de țesere. Cînd se achiziționează un material este bine să se umărească și acest defect, care nu întotdeauna poate fi ocolit prin croirea țesăturii. De obicei, existența unui astfel de defect este marcată cu ață colorată la marginea țesăturii, defect pentru care trebuie să se obțină o bonificație din partea magazinului.

Pentru conferirea anumitor proprietăți speciale, țesăturile pot fi tratate prin impermeabilizare și ignifugare. Astfel, prin tratarea cu diverse substanțe, țesăturile devin rezistente la trecerea apei (impermeabilitate), sau se transformă din țesături care se aprind ușor (ard repede și cu flacără) în țesături care se aprind greu, ard fără flacără, înăbușit (ignifugare).

Țesăturile se pot realiza fie integral din același fel de fire, fie din fire de compoziție chimică diferită. Se folosesc frecvent amestecuri din fibre poliesterice cu celulozice, primele conferind rezistența, iar celelalte, proprietăți igienice. Astfel, tercotul este realizat din bumbac cu poliester, terocelul din celofibră cu poliester etc.

Țesăturile pot fi ambalate pe suluri sau în baloturi. Se obișnuiesc ca mătasea să fie rulată cu fața în interior, bumbacul cu fața în exterior, iar stofa pliată pe din două, cu fața în interior.

În funcție de destinație, țesăturile se clasifică astfel:

- Țesături pentru cămăși, pijamale, lenjerie, cum sînt: pînza nealbită, pînza albită, olandina, inletul, stamba, finetul, moltonul, șifonul, damascul, gradelul, zefirul, poplinul, crepul, pichetul, cretonul, flanelul, batistul.
- Țesături pentru rochii, bluze, fuste de vară, haine de protecție, costume de vară, raglane, canadiene, cum sînt: șantungul, diftina, barchetul, docul, catifeaua, etamina, taftaua, marchizetul, cretonul.
- Țesături pentru costume, pardesie, pantaloni, fuste, pentru îmbrăcăminte de iarnă.
- Țesături pentru paltoane bărbătești și de femei, raglane, pleduri, pături, blănuri artificiale.
- Țesături decorative și pentru tapițerie.
- Țesături pentru prosoape, halate de baie, batiste, basmale, fulare.
- Țesături pentru furnituri de pielărie.
- Țesături pentru ambalaje și acoperire (saci, rucsacuri, prelate, corturi, hangare etc.).
- Țesături pentru scopuri industriale, farmaceutice, chimice.

În funcție de aspect, de operațiile de prelucrare în țesătorie și de finisare, țesăturile se mai pot clasifica în țesături crude (pînză nealbită, inlet natur), țesături albite, țesături uni, țesături imprimate pe o singură parte, țesături cu efecte de culori (fabricate din fire colorate cu urzeală în bătătură, formînd dungi, carouri sau diferite figuri), țesături muline fabricate din fire răsucite din două sau mai multe culori, țesături scămoșate (flaușate) pe o parte sau pe ambele părți (diftină, finet, loden), țesături buclate (pentru halate de baie, prosoape), țesături cu două fețe și țesături jacard, care prezintă desene foarte complicate realizate prin modul de legare a firelor, combinat cu efecte de culori.

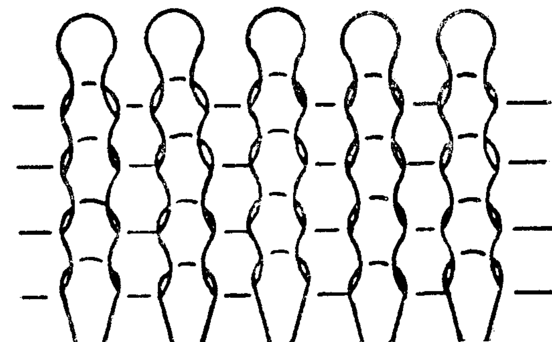

Fig. 1 — Structura unui tricot simplu

Tricoturi. Tricoturile sînt produse textile cu o largă utilizare în confecționarea articolelor de îmbrăcăminte de toate categoriile.

Ele au ca element structural „ochiul". Se obțin prin buclarea firelor și înlănțuirea lor pe orizontală în rînduri de ochiuri, iar pe verticală în șiruri de ochiuri (fig.1).

Tricoturile reprezintă următoarele proprietăți: elasticitatea, deșirabilitatea și rularea la margini.

Elasticitatea este proprietatea de a reveni la forma inițială atunci cînd acțiunea forțelor exterioare care i-au modificat forma încetează. Această proprietate face ca tricoturile să fie de neînlocuit în cazul lenjeriei, produselor de sport, produselor pentru copii, mulîndu-se pe corp și permițînd mișcări largi ale membrelor și corpului în general, fără ca să incomodeze.

Deșirabilitatea este o caracteristică negativă a tricoturilor; cele simple se deșiră ușor, cele urzite mai greu (fig.2).

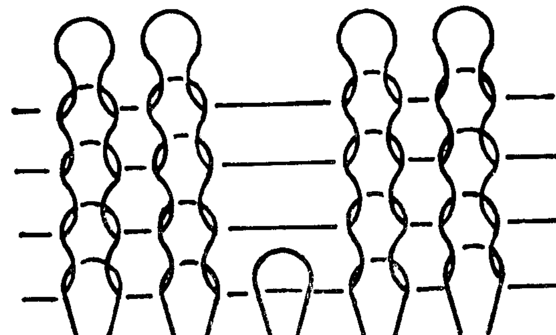

Fig. 2 — Deșirarea unui tricot

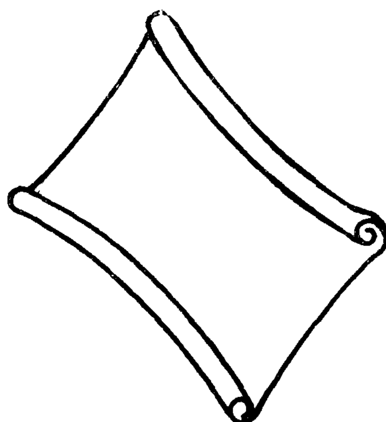

Fig. 3 — Rularea tricotului la margini

Rularea tricotului la margini este o caracteristică nedorită, datorită contracției fibrelor și firelor (fig. 3). Forța de rulare este direct proporțională cu elasticitatea tricotului.
Înlăturarea acestei caracteristici la confecțiile din tricoturi se realizează prin călcare sau prin aplicarea unei benzi din tricot patent.

MATERIALE AUXILIARE

În realizarea unei confecții, în afară de materialele de bază (țesături, tricoturi) se folosesc și materiale ajutătoare cum ar fi: căptușeli, întărituri, furnituri și accesorii.
Căptușelile. Pot fi din bumbac, mătase sau fire chimice, ca: atlasul, serjul, satinul, golful, crepul de China, taftaua, mătasea naturală etc.
Atlasul este utilizat pentru căptușirea îmbrăcămintei groase pentru femei și bărbați (paltoane, pardesie). Este o țesătură lucioasă pe o parte, mai plină decît satinul și serjul. În general atlasul se fabrică din fire de viscoză și are o lățime de 140 cm.

Satinul se folosește pentru a căptuși costumele taior și jachetele. Are un aspect mătăsos și lucios, cu o greutate specifică mai mică decît atlasul. Se fabrică din fire de viscoză, în lățime de 90 sau 140 cm. Satinul în dungi este o căptușeală care se întrebuințează la veste, la mînecile sacourilor, betelia pantalonilor etc. Se fabrică din viscoză și bumbac cardat, în lățime de 100 cm.
Serjul se folosește pentru sacouri, pardesie și se fabrică din fire de viscoză, celofibră sau bumbac. Se produce în lățime de 70, 107 sau 140 cm.
Materialele pentru căptușeli trebuie să corespundă funcției lor: să fie lucioase pentru ca produsele să alunece ușor pe corp, să asigure o bună aerisire și împreună cu materialul de bază și furniturile respective, să favorizeze eliminarea transpirației corpului.
Întăriturile. Sînt materiale textile care dublează unele detalii de îmbrăcăminte, în scopul măririi rezistenței la purtare sau pentru a modela produsul în detalii, pe conformația fiecărui corp. În funcție de destinația produsului, întăriturile pot fi pentru lenjerie și îmbrăcăminte subțire, cu aplicații la cămăși bărbătești, pijamale, bluze, rochii etc. (în această categorie intră pînza albită, nealbită și textilele nețesute) și pentru îmbrăcămintea exterioară, cu aplicații la costume, jachete, pardesie, paltoane etc. La acestea se întrebuințează vatir, volvatir, canafas, roshar și textile nețesute.
În funcție de locul aplicării, întăriturile pot fi pentru piepți, gulere, mîneci, umeri, buzunare etc.
Întăriturile pentru piepți se folosesc la dublarea materialului de bază, pentru a-l face cît mai rezistent la purtare sau la deformare.

Pentru întărirea gulerului la îmbrăcămintea groasă se utilizează vatirul sau materialele nețesute, iar pentru gulerele cămășilor, o țesătură cu apret permanent (care nu se dizolvă în apă).
Întăriturile pentru mîneci, umeri, buzunare, betelii de pantaloni, cordoane etc. se confecționează tot din țesătură cu apret permanent. Întăriturile se fabrică din bumbac, cînepă, păr de cal etc.
Vatirul este o țesătură cu urzeală din fire groase de bumbac și bătătura din in sau cînepă, în amestec cu fire de lînă.

Canafasul este o țesătură subțire și bine apretată, produsă din deșeuri de bumbac. Se întrebuințează pentru dublarea vatirului la piept (la haine bărbătești, jachete, taioare, paltoane etc.) sau pentru întărit buzunarele, mînecile etc.

Rosharul este o țesătură specială avînd ca urzeală bumbac și păr de cal în bătătură. Se folosește ca material de întăritură pentru piepții costumelor.

Intăriturile nețesute sînt mai ușoare decît cele țesute. Dublate cu o folie sintetică sau cu granule din rășini sintetice se pot fixa prin termocolare (lipire prin presare la 130—180°C) de materialul de bază.

Furniturile. În general furniturile sînt constituite din: ață de cusut, nasturii, cataramele, copcile, fermoarele, banda pentru confecții, rejansa, vata, vatelina etc.

Ața de cusut este furnitura principală utilizată la confecționarea îmbrăcămintei. Ea se obține prin răsucirea a două sau mai multe fire simple din bumbac, mătase și fibre chimice. Ața cea mai des utilizată este din bumbac, avînd finețea de 85/3 și 48/3. Ața subțire se utilizează pentru tras tigheluri cu mașina de cusut, pentru confecționarea produselor de îmbrăcăminte groasă și subțire și pentru executarea lenjeriei de corp. Ața groasă este folosită la confecționarea butonierelor sau la cusăturile de ornament (tighel cu pasul mai mare, în culoarea produsului sau în culori diferite). Ața de mătase se folosește pentru cusături speciale cum ar fi: broderii, butoniere, diferite garnituri etc. Ața din fire chimice se utilizează la confecționarea îmbrăcămintei din țesături chimice.

În confecții se utilizează și ață de bumbac inferior, mai puțin răsucită, servind în condiții optime la însăilat și dat semne simple sau cu lațe. De obicei, această ață este de culoare albă.

Banda pentru confecții se folosește pentru a întări diferite cusături sau pentru a le susține împotriva deformării în timpul purtării. De asemenea, aceasta este foarte utilă la cusăturile umerilor, în talie etc.

Rejansa se folosește la confecționarea cordonului de la fustă. Țesătura rejansei trebuie să aibă o elasticitate redusă.

Vata este un produs obținut din deșeuri de lînă, in, bumbac, cînepă. Se folosește ca material de umplere la umerii hainelor, pardesielor, taioarelor, paltoanelor etc.

Vatelina se fabrică dintr-un văl subțire de vată care poate fi tricotat, țesut sau lipit (fibrele se lipesc între ele printr-un proces tehnologic special). Se întrebuințează la îmbrăcămintea groasă de iarnă prin introducerea unui strat sau două de vatelină între stofă și căptușeală.

Banda de retenție pentru pantaloni este confecționată din material textil care conține fire din cauciuc sau fire chimice. Ea se aplică în interiorul beteliei pantalonilor, pentru a preveni alunecarea lor pe cămașă.

CLASIFICAREA ȘI PROPRIETĂȚILE ÎMBRĂCĂMINTEI

După materia primă folosită, îmbrăcămintea poate fi confecționată din țesături, tricoturi și blănuri. În funcție de anotimpul în care se poartă, îmbrăcămintea poate fi: subțire, pentru anotimpurile călduroase, confecționată din materiale bune conducătoare de căldură; semigroasă, pentru toamnă și primăvară și groasă, pentru anotimpul rece, confecționată din țesături, tricoturi și blănuri, rău conducătoare de căldură (termoizolante).
Lenjeria de corp, utilizabilă în toate anotimpurile anului, este confecționată în special din tricoturi, bune conducătoare de căldură și capabile să absoarbă transpirația corpului.
Îmbrăcămintea trebuie să asigure în primul rînd igiena corpului. Caracteristicile ei igienice sînt: capacitatea de reținere a căldurii corpului, absorbția și evacuarea transpirației și permeabilitatea la aer.

Capacitatea de reținere și de conducere a căldurii corpului este determinată de materialul întrebuințat, de linia îmbrăcămintei și de tehnologia adoptată în procesul confecționării.

Dacă se cer produse bune conducătoare de căldură acestea vor avea o linie cît mai lejeră și vor fi confecționate din materiale de culori deschise, cu porii deschiși. Dacă se cer produse care să rețină căldura corpului, se vor folosi țesături de culori închise, cu porii cît mai închiși.

Absorbția și evacuarea transpirației sînt caracteristice igienice principale, care asigură menținerea echilibrului de termoreglare a corpului. S-a constatat că un om în repaus elimină cca 50 grame transpirație pe oră. Această cantitate crește odată cu efortul fizic.

Pentru asigurarea confortului uman, lenjeria de corp trebuie să aibă o capacitate de absorbție maximă și o rezistență minimă la difuzarea vaporilor de transpirație.

Permeabilitatea la aer este o caracteristică igienică importantă, pe care trebuie să o îndeplinească îmbrăcămintea, pentru a realiza aerisirea suprafeței corpului.
La alegerea îmbrăcămintei este necesară corelarea tuturor caracteristicilor ei igienice, pentru ca beneficiarul să se simtă cît mai bine în orice anotimp și împrejurare.
În afara proprietăților igienice, îmbrăcămintea are și anumite proprietăți fizico-mecanice, care interesează tehnologia confecționării.

PROCESUL TEHNOLOGIC DE EXECUTARE A UNEI PIESE VESTIMENTARE

Procesul tehnologic de executare a unei piese vestimentare după măsuri individuale diferă de cel industrial, datorită probelor care se fac și datorită respectării unor caracteristici anatomice individuale ale corpului omenesc.
Atunci cînd se execută o piesă de îmbrăcăminte, se recomandă (mai ales pentru începătoare) să se stabilească o schemă de proces tehnologic care să asigure execuția corectă a produsului respectiv.

Pentru exemplificare, în cele ce urmează, se vor detalia procesele tehnologice de execuție a unei fuste, a unei bluze și a unei rochii.

În cazul unei fuste, procesul tehnologic implică:
- luarea măsurilor și executarea tiparului;
- pregătirea materialului;
- croirea fustei;
- darea semnelor cu lațe și a semnelor largi;

● însăilarea penselor, cusăturilor laterale și a rejansei;
● probarea fustei;
● coaserea la mașină a penselor și a cusăturilor laterale;
● montarea fermoarului;
● montarea cordonului;
● executarea tivului;
● coaserea butonierelor și a nasturilor.

Pentru o bluză și o rochie confecționate într-un model simplu, se poate urma, ca exemplu, următorul proces tehnologic:
● luarea măsurilor și executarea tiparului;
● pregătirea materialelor;
● croirea produsului;
● darea semnelor cu lațe și a semnelor largi;
● însăilarea penselor, cusăturilor de la umeri și a cusăturilor laterale;
● probarea produsului;
● executarea modificărilor necesare după probă și coaserea penselor și a părților laterale la mașină;
● însăilarea mînecilor;
● probarea produsului;
● montarea mînecilor;
● coaserea butonierelor, a nasturilor și a tivurilor.

În aceste procese tehnologice nu a fost menționat călcatul între faze, acesta executîndu-se obligatoriu aproape după fiecare operație.

UTILIZAREA ȘI ADAPTAREA TIPARELOR. EXECUTAREA MULAJELOR

De regulă, un tipar redat într-o revistă de modă este calculat pentru mărimi proporționale medii. Acest tipar însă nu poate fi aplicat identic la toate siluetele, la mărimea respectivă. Datorită diversității conformațiilor, este important să se verifice și apoi să se adapteze un tipar pentru fiecare siluetă. Este bine a reaminti că tiparele nu includ și rezervele pentru cusătură și pentru tiv. Ele trebuie lăsate în momentul croirii.

Pentru a putea folosi un tipar trebuie luate cît mai corect mărimile propriului corp, care apoi se

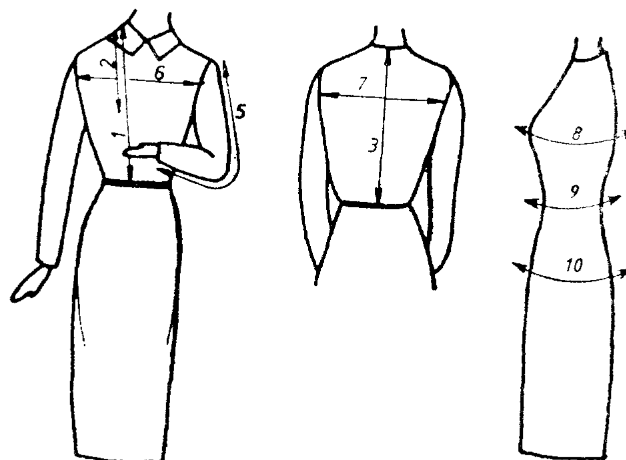

Fig. 4 — Luarea măsurilor

vor confrunta cu tiparul și se vor rectifica acolo unde este cazul.

În prima fază se vor lua măsurile astfel: pe corpul îmbrăcat numai cu lenjeria, se va marca obligatoriu talia cu un șiret care se va fixa bine. Măsurile vor fi luate fără a lăsa centimetrul lejer sau fără a-l strînge.

Măsurile sînt de trei feluri: de lungime, de lățime și de grosime (fig. 4).

1. Lungimea feței *(Lf)* este distanța de la umăr pe lîngă gît pînă în talie, sub șiret, trecînd centimetrul peste partea proeminentă a bustului.
2. Lungimea pensei *(Lp)* reprezintă distanța de la umăr, de lîngă gît, pînă la partea cea mai proeminentă a bustului.
3. Lungimea spatelui *(Ls)* este dată de distanța de la osul cefei (a 7-a vertebră cervicală) pînă la talie, sub șiret.
4. Lungimea produsului *(Lp)*, respectiv lungimea confecției.
5. Lungimea mînecii*(Lm)* este distanța de la încheietura brațului cu umărul, pînă la încheietura antebrațului cu palma, măsurată peste mîna îndoită din cot.
6. Lățimea feței *(lf)* este intervalul dintre cele două încheieturi ale brațului cu corpul, măsurat deasupra bustului.
7. Lățimea spatelui *(ls)* este spațiul dintre cele două încheieturi ale brațelor cu corpul, măsurat la o treime din lungimea spatelui.

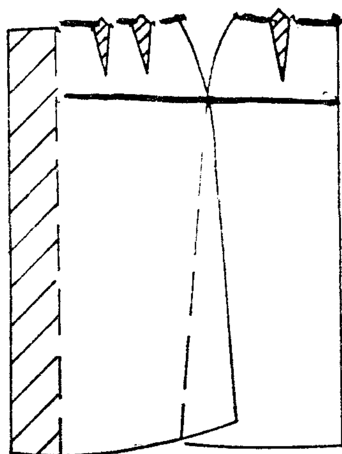

Fig. 5 — Verificarea taliei și a șoldului la fustă

8. Circumferința bustului *(Cb)* reprezintă grosimea bustului la partea cea mai proeminentă (atenție la orizontalitatea centimetrului la spate!).
9. Circumferința taliei *(Ct)* este grosimea taliei în partea cea mai îngustă.
10. Circumferința șoldului *(Cș)* este dată de grosimea șoldului la partea cea mai proeminentă. Odată cu această măsură se va măsura și lungimea șoldului (distanța din talie pînă la șold).

După ce s-au luat măsurile, se va trece la verificarea tiparelor. Pentru aceasta se va ține seamă de faptul că față de propriile dimensiuni, tiparul trebuie să fie mai mare, pentru lejeritatea produsului. De exemplu, în funcție bineînțeles și de model, să fie mai larg peste bust cu 6—8 cm, la șold, pentru o fustă dreaptă, cu 2 cm etc. De asemenea, măsurile luate nu prevăd rezerve pentru pense, pliuri etc. În cele ce urmează se va exemplifica modul de verificare pe două produse. În figura 5 distanța marcată cu roșu la talie va fi egală cu circumferința taliei împărțită la doi $\frac{Ct}{2}$ iar cea de la șold cu circumferința șoldului împărțită la doi, plus 1 cm $\frac{Cs}{2+1}$

La bluză distanța *A* (fără pensă) trebuie să fie egală cu lățimea feței, plus 1 cm *(lf*+1 cm), (fig. 6). Distanța *C* trebuie să fie egală cu lungimea feței, iar distanța *D* cu lățimea spatelui, plus 1 cm (*ls*+1 cm), (fig. 7). Distanța *B*+*E* trebuie să fie egală cu circumferința bustului împărțită la doi, plus 3—4 cm $\left(\frac{Cb}{2}+3\text{—}4 \text{ cm}\right)$, iar distanța *F* cu lungimea spatelui *(ls)*.

În cazul în care apar diferențe, pentru transformarea tiparului, se va utiliza metoda decupării lui, care permite să se păstreze conturul exterior, deci liniile și mărimile fundamentale. Micile erori pot fi ușor corectate ulterior, la probă.

Pentru a obține un tipar de bluză mai mare, se va decupa tiparul și se vor îndepărta cele două părți cu diferența dorită (fig. 8, a). Pentru obținerea unui tipar mai mic, se vor realiza, proporțional, pliuri pe tipar (fig. 8, b). Dacă se dorește obținerea unui fald într-un anumit loc, se va decupa în zona respectivă tiparul care se va îndepărta cu distanța dorită (fig. 9). Colțurile se vor îndulci, cu o ușoară linie curbă. Pentru umeri înalți se va ridica umărul, iar pentru cei căzuți se vor coborî (fig. 10 a, b, c).

Pentru a lărgi talia la o bluză, se va decupa (fig. 11 a) și lărgi păstrînd ca punct fix pe cel de la

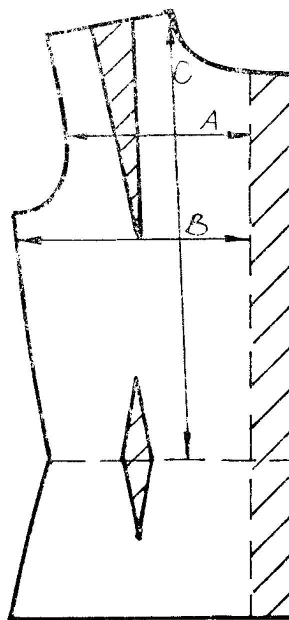

Fig. 6 — Verificarea măsurilor la fața bluzei

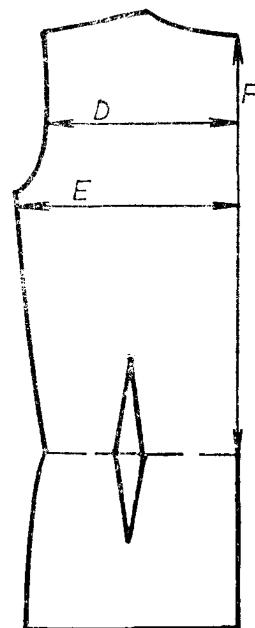

Fig. 7 — Verificarea măsurilor la spatele bluzei

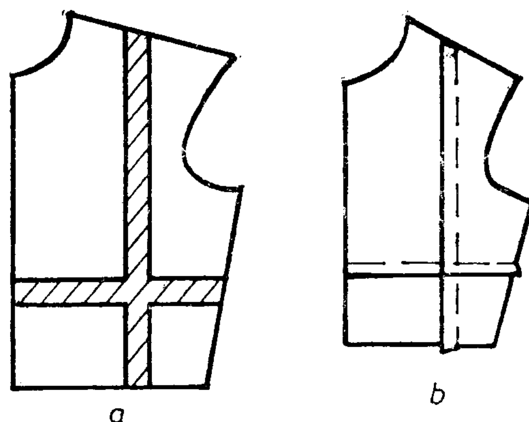

Fig. 8 a — Mărirea unui tipar; b — micşorarea unui tipar

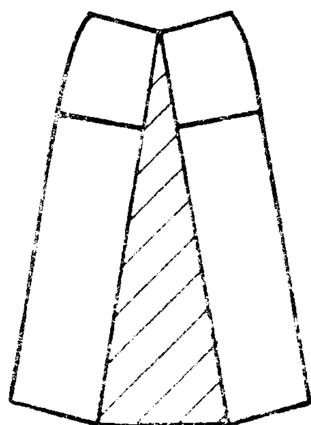

Fig. 9 — Obţinerea unui fald

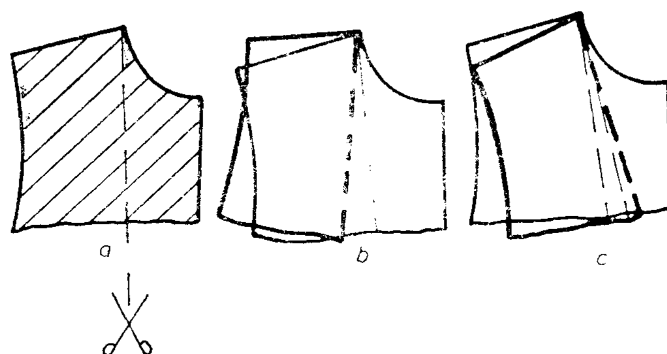

Fig. 10 — Modificarea linie de umăr (a, b, c.)

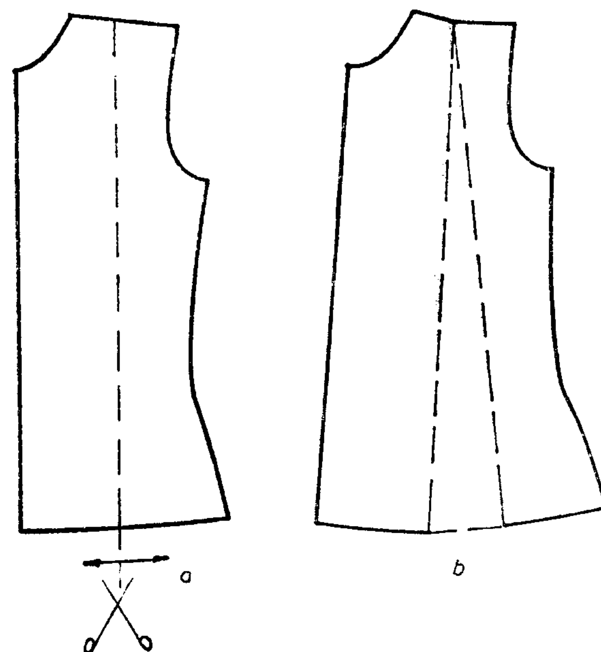

Fig. 11 — Modificarea taliei la o bluză (a, b)

umăr (fig. 11 b). La rectificarea unui tipar de mînecă pot exista patru situaţii:

În cazul în care mîna este mai lungă decît tiparul pe care îl avem (fig. 12) se va decupa tiparul pe două orizontale şi se vor îndepărta cele trei bucăţi la intervalul dorit (fig. 13). Dacă mîna este mai scurtă, se va micşora tiparul prin executarea a două pliuri (fig. 14). Dacă mîna este mai groasă, se decupează tiparul pe verticală şi se îndepărtează cu distanţa dorită cele două bucăţi (fig. 15), iar dacă mîna este mai subţire, se execută un pliu pe distanţă verticală (fig. 16).

Fustele suportă aceleaşi metode de transformare ca şi corsajele. Pentru a mări un tipar, se decupează şi se îndepărtează cele două bucăţi cu distanţa dorită (fig. 17). Dacă se doreşte micşorarea lui se realizează un pliu (fig. 18). La această transformare se modifică şi talia şi şoldul. Dacă se doreşte mărirea şoldului se va proceda ca în figura 19, a şi b; se observă că se modifică în afară de şold şi amploarea fustei la tiv. Pentru micşorarea şoldului se procedează ca în figura 19 c. Dacă se doreşte micşorarea în talie şi lărgirea jos (fig. 20 a), sau dacă se doreşte lărgirea în talie şi mic-

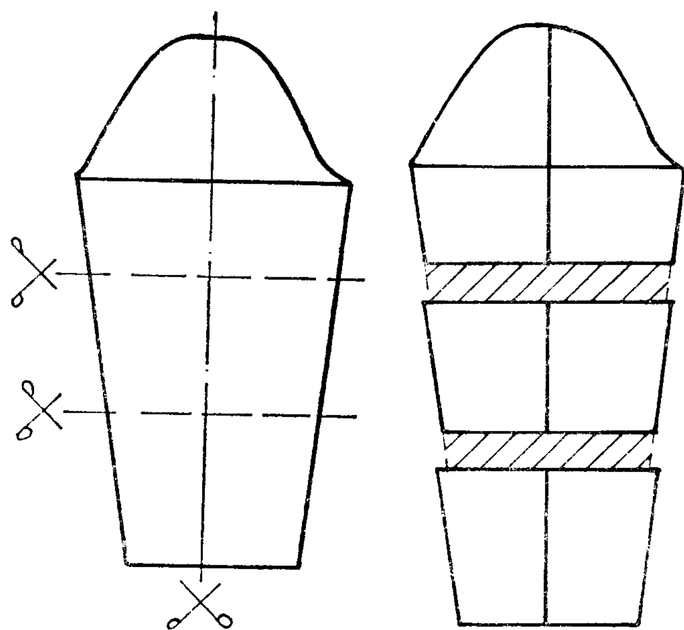

Fig. 12 — Decuparea tiparului de mînecă

Fig. 13 — Lungirea unei mîneci

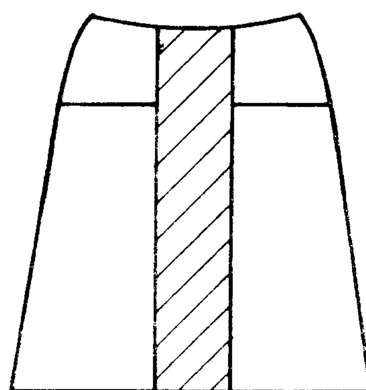

Fig. 17 — **Mărirea** tiparului **de fustă**

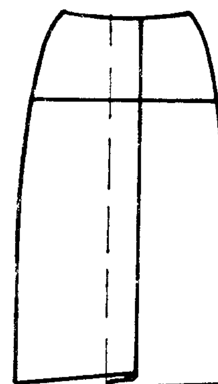

Fig. 18 — Micșorarea tiparului de fustă

șorarea jos (fig. 20 b) se vor decupa și îndepărta tiparele păstrînd ca punct fix intersecția cu șoldul.

Dacă fusta este formată din mai mulți clini (4—10), nu mai este nevoie să se folosească metoda decupării tiparelor. Este suficient să se rectifice ușor conturul. De exemplu, în cazul unei fuste

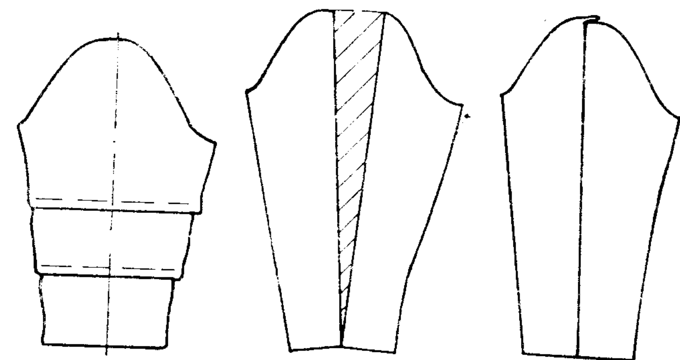
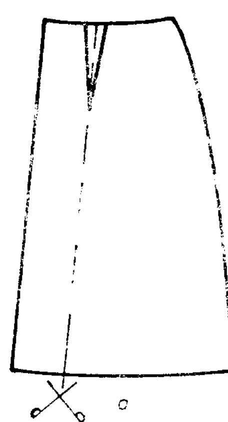
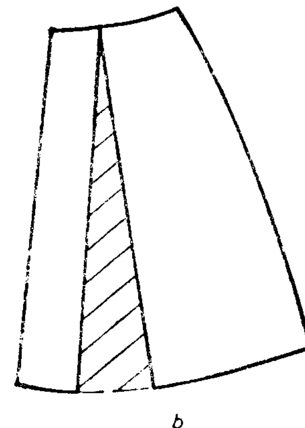

Fig. 14 — Micșorarea unui tipar de mînecă

Fig. 15 — **Mărirea grosimii mînecii**

Fig. 16 — **Micșorarea grosimii mînecii**

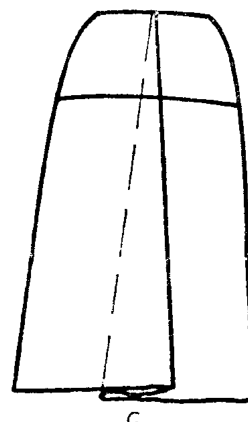

Fig. 19 — Mărirea și micșorarea șoldului la o fustă (a, b, c)

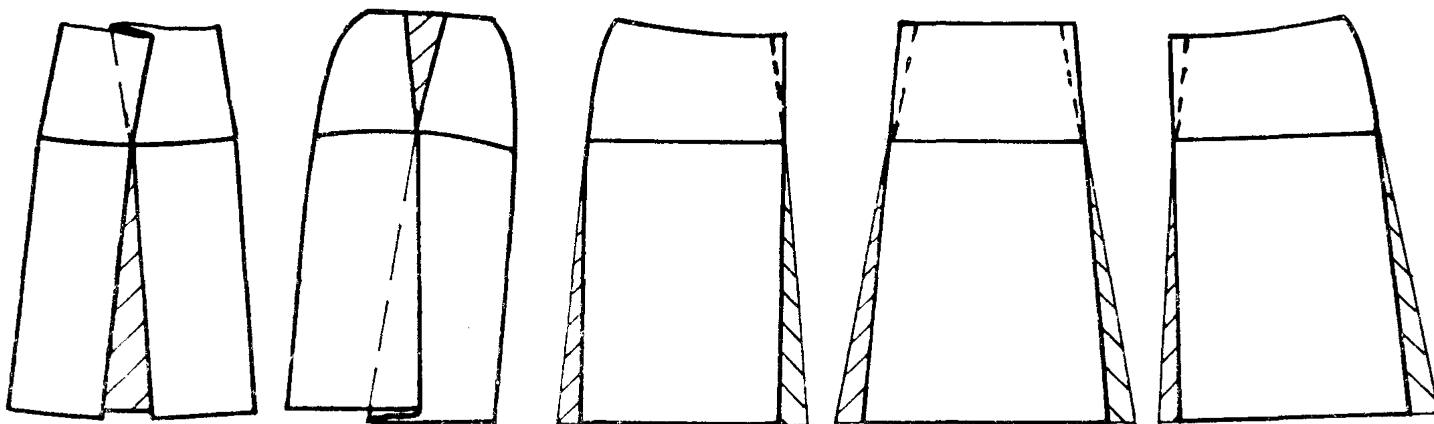

Fig. 20 a — Micşorarea taliei la o fustă

Fig. 20 b — Mărirea taliei la o fustă

Fig. 21 — Micşorarea taliei la fusta cu şase clini

din 6 clini se va micşora sau mări talia şi amploarea (fig. 21).

Executarea mulajelor. Pentru începătoare, este bine, pentru mai multă siguranţă, înainte de a croi materialul, să facă o probă cu mulaj pe corp. Acest mulaj, pentru produsele mai simple, poate să fie din hîrtie pergament mototolită şi apoi călcată, pe care se copiază tiparul, avînd grijă să se lase şi rezervele de cusătură. Mulajul din hîrtie se realizează pe jumătate. La mulajul de bluză se montează în ace mai întîi pensele, umărul şi subraţul, iar la mînecă se prinde cusătura. Mîneca şi gulerul la bluză se montează pe persoană, la probă. Se îmbracă persoana cu mulajul pe furou şi pentru a putea face corectările necesare, se prinde cu două ace de gămălie pe mijlocul spatelui. Se procedează la fel şi cu faţa. În cazul în care talia nu este la locul ei, lăţimea mulajului în spate sau în faţă este prea mare sau prea mică, peste bust este larg sau strîmt, se lărgeşte mulajul din rezervele care s-au lăsat de la liniile tiparelor sau se strîmtează, după cum se cere. În cazul în care mulajul s-a lărgit sau s-a strîmtat, se corectează mai întîi liniile, păstrînd forma tiparului, apoi se decupează pe noile linii.

Se recomandă cu insistenţă ca la un material mai deosebit sau la un model mai greu să se facă mulajul întreg, complet, dintr-o pînză de care ne putem dispensa. Se croieşte pînza după tipar, se marchează cu creionul conturînd tiparul pe pînză, se însăilează şi se face proba. După probă, se modifică tiparul şi abia după aceea se croieşte materialul.

PREGĂTIREA MATERIALELOR ÎN VEDEREA CROIRII

Pentru buna reuşită a unei confecţii, înainte de a începe croirea, trebuie să se supună materialele unei pregătiri prealabile. Aceasta constă în îndreptarea marginilor materialului, verificarea piscului, decatarea şi călcarea lui.

Materialele, în general, nu au marginile tăiate în fir drept. Pentru îndreptarea lor, se trage din material un fir de bătătură şi se taie pe urmele lui (fig. 22).

După ce s-a îndreptat cel puţin o margine (marginea de unde se începe croitul), trebuie să se verifice dacă materialul nu are „pisc“. Defectul de pisc apare atunci cînd, deşi materialul este tăiat pe fir drept, între urzeală şi bătătură nu se formează un unghi de 90°, firele fiind deplasate (fig. 23). Acest defect se datorează proastei ca-

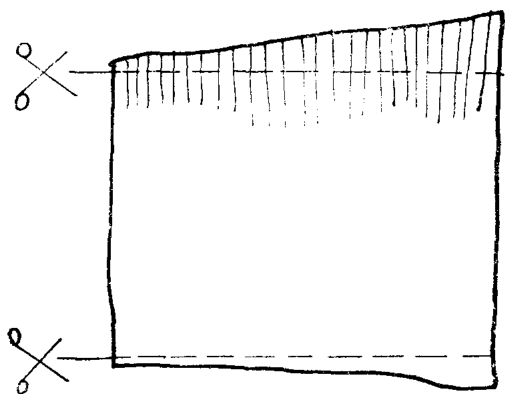

Fig. 22 — Îndreptarea marginii de material

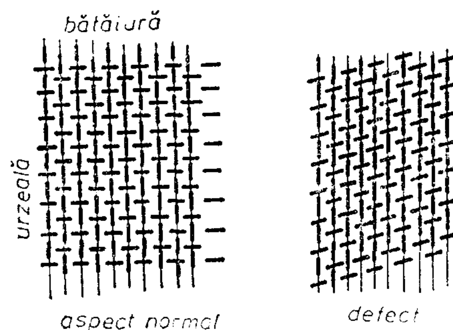

Fig. 23 — Aspectul normal și piscul unei țesături

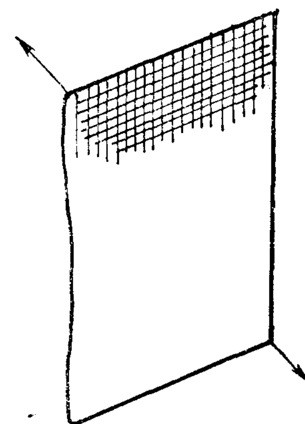

Fig. 24 — Remedierea piscului

landrări (călcări) a materialelor. Defectul trebuie remediat înainte de croire. Pentru eliminarea acestuia, două persoane vor trage țesătura, în sens opus piscului, pînă cînd firele se deplasează, ajungînd în poziția normală (fig. 24).

Decatarea materialului este operația de umezire a țesăturilor, urmată de uscarea lor, în scopul aducerii la dimensiunile normale. În tehnologia casnică, operația se numește „dat la apă". Materialele din bumbac și fire chimice artificiale (vîscoză, acetat etc.) se decatează prin ținerea acestora în apă călduță, timp de 1—6 ore, după care se scot din apă, se pun la uscat și se calcă în stare ușor umedă.

Materialele din lînă și tip lînă se decatează astfel: se așază pe masa de călcat (de regulă materialele din lînă sînt dublu late) pe dublu și se calcă, cu fierul bine încins, peste o cîrpă ușor umedă, pînă cînd cîrpa este bine uscată. După ce s-a călcat o parte, materialul se întoarce și se calcă pe cealaltă parte. În final se va descălca, prin același procedeu, dunga din mijloc, produsă prin plierea materialelor.

Prin decatare materialele își micșorează lungimea. Țesăturile din poliester și poliamidă nu trebuie date la apă.

Operația de croire nu va fi începută în nici un caz pînă cînd materialul nu va fi bine călcat. Un material prost călcat va crea ulterior probleme deosebite de simetrie și montaj. De altfel, este bine de reținut că unul din lucrurile esențiale în croitorie îl constituie călcatul. Prin călcare se poate da forma spațială dorită unui produs, se corectează o mică defecțiune, se face o probă corectă etc., etc. Eludarea, din grabă, a călcatului și a descălcatului în timpul confecționării, duce întotdeauna la realizarea de produse cu defecte.

AȘEZAREA TIPARELOR ȘI CROIREA ȚESĂTURILOR

După ce s-au pregătit în prealabil materialele, se va proceda la întinderea lor pe masă și la așezarea tiparelor. Tiparele pot fi așezate fie pe fir drept, fie pe bie (fig. 25).

În majoritatea cazurilor, tiparele se așază pe fir drept, deoarece pe direcția urzelii firul are cea mai mare stabilitate, deci produsul nu va suferi deformări esențiale în timpul purtării.

În cazul în care se dorește obținerea unui joc de dungi sau carouri, se croiește pe bie (fig. 26 a și b). De asemenea, pentru a cădea mai bine, se poate croi materialul aplicînd tiparul la un unghi de 45°.

În cazul în care se utilizează tipare din diferite reviste, acestea se vor aplica pe material

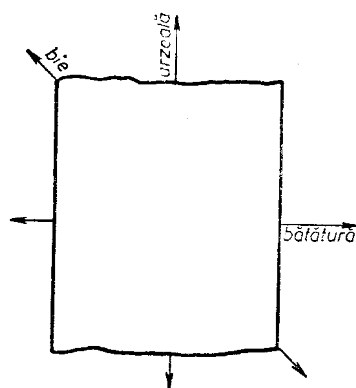

Fig. *25* — Direcţia firului **drept** şi a bieului unei **ţesături**

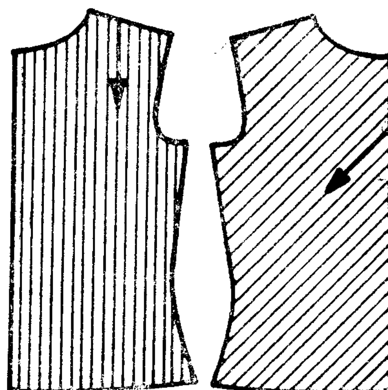

Fig. 26 a — Dungi pe fir drept

Fig. 26 b — Joc de dungi pe bie

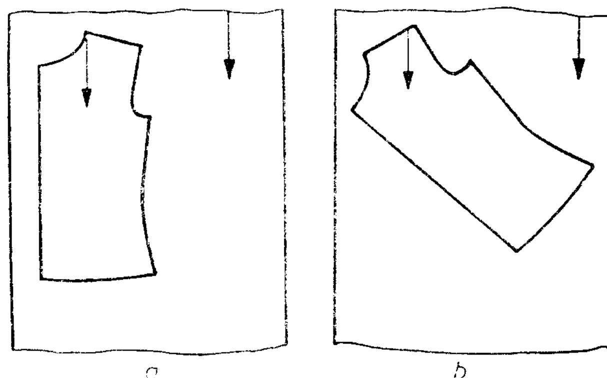

Fig. 27 — **Respectarea** firului drept (a, b)

în aşa fel încît săgeata de pe tipare să fie pe **linia de urzeală** a ţesăturii (fig. 27 a, b).

O **ţesătură croită** pe bie este mult mai extensibilă **decît** pe direcţia de urzeală **şi** bătătură. Unul dintre defectele pe care le generează această croială este că, pe direcţia de bie, materialul „lasă cozi". De exemplu, un **clin** de fustă va **lăsa** cozi, în funcţie atît de unghiul de croire, cît şi de desimea ţesăturii. O ţesătură mai rară (cu desime mică), lasă cozi mai mari datorită glisării firelor de urzeală şi bătătură între ele. Pentru a nu avea surprize neplăcute în timpul purtării, este bine să se remedieze defectele apărute încă înainte de coaserea produsului. Astfel, după ce s-a croit o ţesătură pe bie, de exemplu o fustă, se va strînge în talie într-un şiret, se va atîrna şi i se vor coase de tiv, din 10 în 10 cm, nişte greutăţi (linguri sau furculiţe (fig. 28 a). Se va lăsa astfel 24 de ore, timp în care, sub acţiunea greutăţilor, firele se vor deplasa. Urmează repunerea produsului pe masă, aplicarea tiparului deasupra şi depărtarea plusului de material (fig. 28 b).

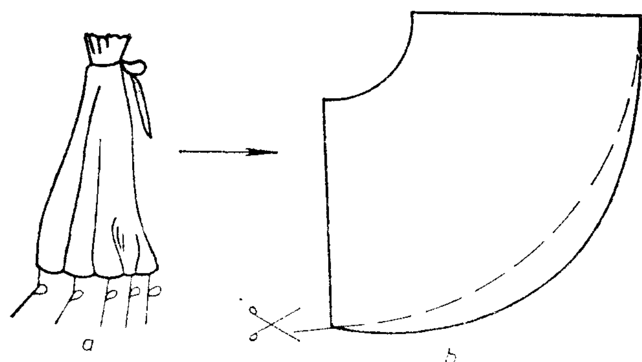

Fig. 28 — **Remedierea „cozilor"** unui produs (a, b)

Tiparele se prind de material cu ace de gămălie, pentru ca în timpul conturării lor cu creta, să nu se deplaseze (fig. 29). Creta de croitorie trebuie să fie bine ascuţită.

După ce s-a aşezat tiparul, s-a prins cu ace de gămălie şi s-a conturat exact, trebuie să se revină pentru a se contura şi rezervele ce se lasă pentru cusături. Aceste rezerve depind de partea de tipar pe care o reprezintă şi de durata purtării unui produs. De exemplu, un produs care se poartă un sezon, nu va avea nevoie decît de rezerve pentru cusături, întrucît dimensiunile corpului nu se vor modifica în acest timp, deci nu va trebui „să i se dea drumul" pentru lărgire. În cazul în care se doreşte purtarea unui produs mai mulţi ani, se presupune că persoana se va îngrăşa în această perioadă, deci trebuie să i se lase produsului un plus de material de rezervă. În croitoria industrială actuală, avîndu-se în vedere că produsele nu se poartă în general decît un sezon, nu se prevăd decît rezerve tehnologice de 1 cm.

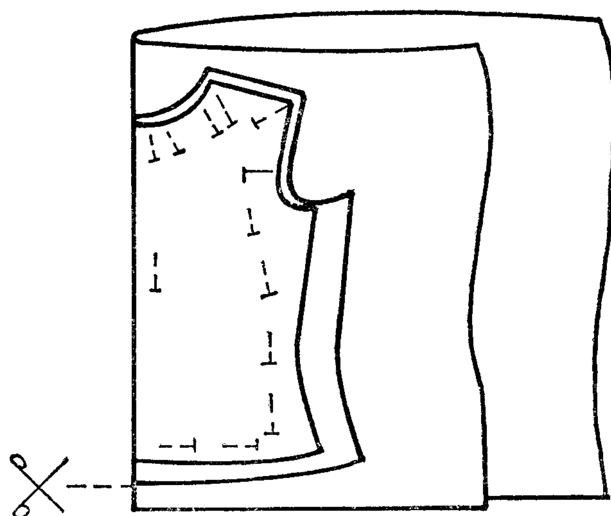

Fig. 29 — Prinderea tiparelor pe material

Pentru croitoria casnică, se recomandă rezervele pentru cusături (în centimetri) prezentate în figura 30. Începătoarele trebuie să țină seama de ele, pentru a nu avea surprize neplăcute, deoarece dintr-un produs mare se poate face unul mic, dar invers nu.
Înainte de a croi, este bine să se verifice încă o dată următoarele:

- dacă sînt așezate toate tiparele pe material;
- dacă s-au lăsat rezerve pentru tiv;
- dacă s-au pus tiparele pe fir dublu conform modelului;
- dacă s-au pus părțile simetrice, duble (mîneci, față, spate, clini etc.) pentru a putea obține o parte de stînga și o parte de dreapta.

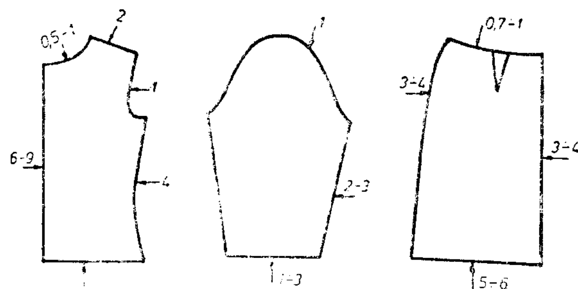

Fig. 30 — Rezervele de cusătură pentru corsaj, mînecă și fustă

Dacă totul a fost reverificat, se poate începe croitul, avînd grijă ca:

- foarfecele să se sprijine bine pe masă;
- să nu se deplaseze materialul pentru a fi croit, ci să se deplaseze numai foarfecele;
- să nu se scoată tiparele de pe pînză, decît în momentul cînd se vor da semne largi;
- este bine să se rețină că o croire corectă reduce mult din efortul ce se va depune ulterior; de aceea se recomandă ca „înainte de a croi să să gîndească și să se măsoare de două ori".

PUNCTELE DE CUSĂTURI ELEMENTARE ȘI CUSĂTURILE DE BAZĂ

Punctele de cusătură sînt foarte importante deoarece cu ajutorul lor se pot confecționa sau repara diverse produse.
În cele ce urmează, vor fi prezentate, în ordinea frecvenței folosirii lor în croitoria casnică, principalele cusături elementare și cusături de bază.
Cusăturile elementare. Aceste cusături se folosesc în croitoria casnică și industrială. Cunoașterea lor conduce la o asamblare și o finisare corectă a produselor de îmbrăcăminte. În cadrul acestor cusături sînt cuprinse: punctul de însăilare, punctul înaintea acului, punctul în urma acului, punctul de tighel, punctul în cruce, punctul de margine, punctul de surjet și punctul de lațe.
Punctul de însăilare se utilizează curent pentru a prinde două straturi de țesătură în scopul executării probei, înainte de a le coase definitiv (fig. 31) și pentru a marca diferite linii (exemplu, mijlocul unui produs, un contur etc. (fig. 32). În general, acest punct se realizează cu spații neregulate; de obicei alternează un spațiu scurt cu unul lung. Pentru executarea lui se utilizează, fie ață de cusut specială pentru însăilat (54/3), fie oricare alt fir în culoare contrastantă.
Punctul înaintea acului se execută de la dreapta la stînga. Se introduce și se scoate acul din

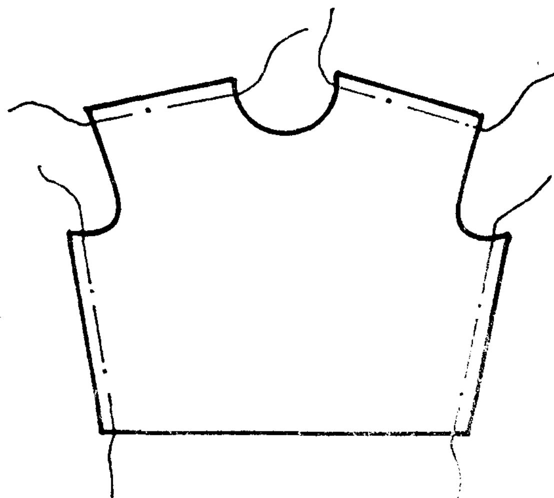

Fig. 31 — Însăilarea unui corsaj

țesătură, înaintea punctului precedent. Este punctul de însăilare cu lungimea pasului de cca 4—5 cm (fig. 33 și 34).

Punctul în urma acului, pe fața produsului se prezintă ca punctul înaintea acului (fig. 35). După ce se scoate acul din țesătură, se introduce înapoi cu o jumătate de pas și se scoate vîrful cu o jumătate de pas după firul ieșit. Este o cusătură mai solidă decît cea anterioară fiind utilizată în special la lenjerie (fig. 36).

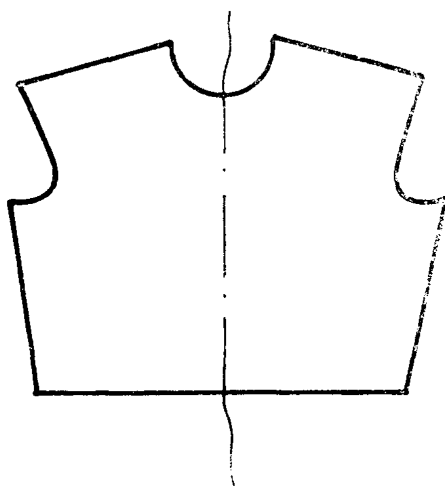

Fig. 32 — **Marcarea mijlocului** feței bluzei

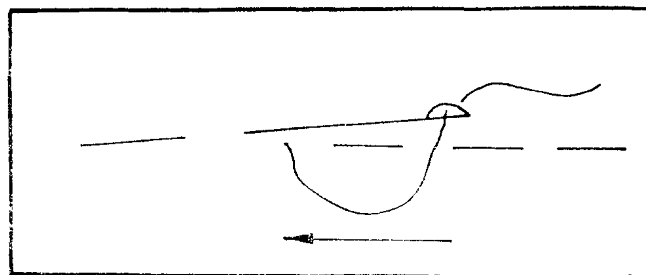

Fig. 33 — Punctul înaintea acului

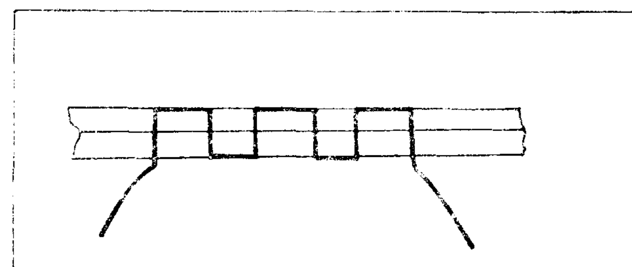

Fig. 34 — Secțiune prin punctul înaintea acului

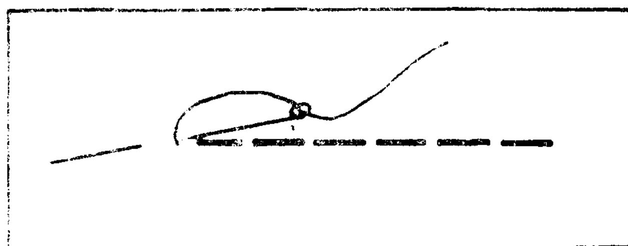

Fig. 35 — Punctul în urma acului (față)

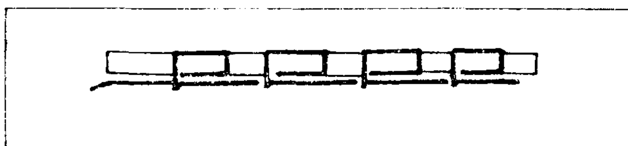

Fig. 36 — Punctul în urma acului (secțiune)

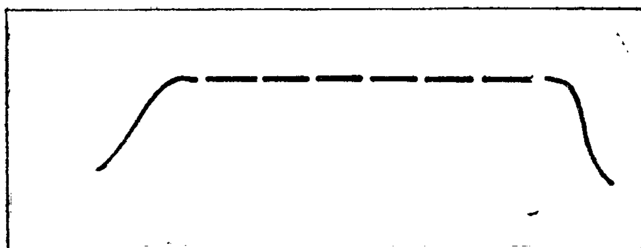

Fig. 37 — Punctul de tighel

Punctul de tighel este similar cu cel în urma acului, cu excepția faptului că nu se lasă spații între cusături (fig. 37). Pe față seamănă cu cel executat la mașina de cusut. Se utilizează la lenjerie și la broderie. Se lucrează de la dreapta spre stînga. Se introduce acul exact în locul de unde a ieșit firul, fără a lăsa spații libere.

Punctul în cruce se utilizează în broderii ca punct de ornament și în croitorie pentru a menține plate mai multe straturi de țesătură. Se execută de la stînga la dreapta, alternînd o dată sus, o dată jos. Se utilizează mai des pentru coaserea tivurilor, caz în care prinderea de stratul de față trebuie să fie invizibilă (fig. 38).

Punctul de margine (ștafir) se utilizează pentru executarea tivurilor la țesăturile subțiri. Se execută pe dos. Se însăilează tivul, marginea de material fiind îndoită dublu, în interior. Se execută puncte oblice, introducînd acul în țesătură deasupra tivului și apoi în tiv (fig. 39 a). Acest punct numit și punct ascuns se poate

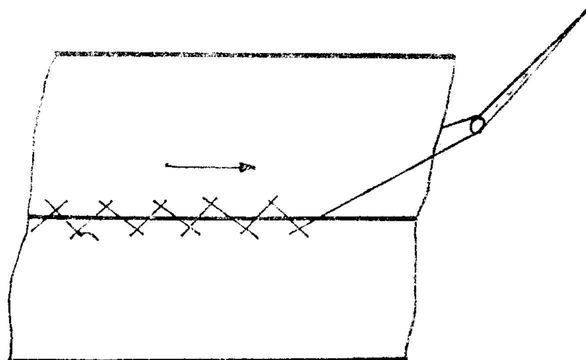
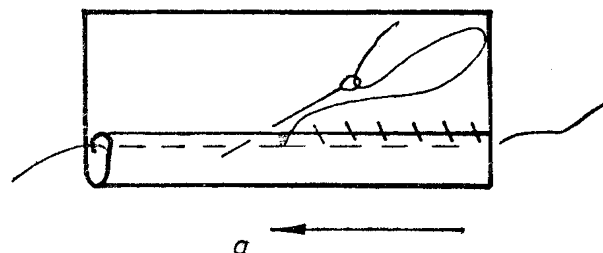

Fig. 38 — Punctul în cruce

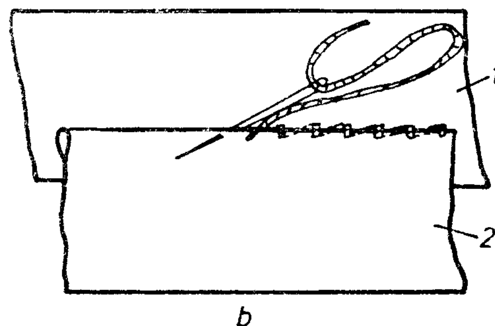

Fig. 39 — Punctul de margine (ascuns) (a, b)

utiliza și la asamblarea a două bucăți de material (fig. 39 b).

Punctul de surjet se poate executa atît pe față cît și pe dos. Se poate folosi fie pentru a uni două piese margine în margine, fie pentru a realiza terminația unei țesături subțiri (fig. 40).

Punctul cu lațe se utilizează pentru a da aceleași semne, pe două părți de stofă. Punctul cu lațe se execută de la dreapta la stînga prin punct înaintea acului lăsînd, fie la fiecare pas, fie tot la al doilea, o buclă (fig. 41). Se trag ușor cele două bucăți de stofă și se taie pe mijlocul cusăturii (fig. 42).

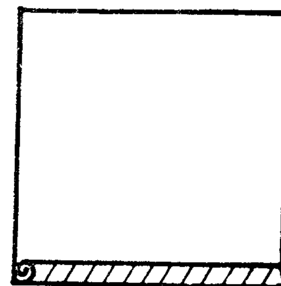

Fig. 40 — Punctul de surjet

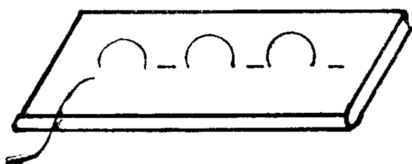

Fig. 41 — Punctul cu lațe

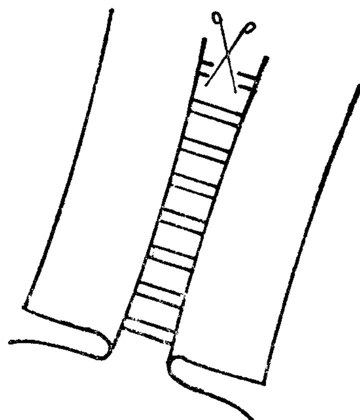

Fig. 42 — Tăierea lațelor

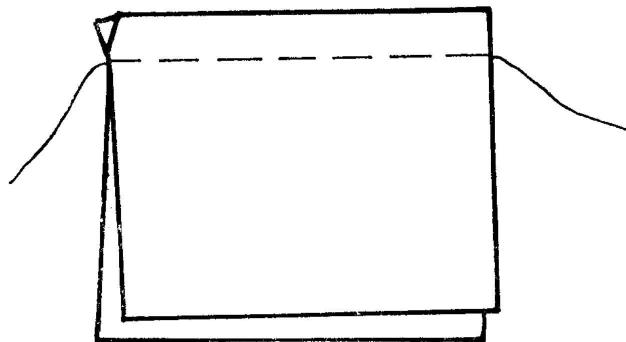

Fig. 43 — Cusătură simplă

Cusături de bază. În cadrul cusăturilor de bază amintim: cusătura simplă, surfilatul, cusătura franțuzească, cu refec.

Cusătura simplă este cea mai întrebuințată. Se folosește în principal la unirea a două bucăți de material (fig. 43). Ea se execută pe dosul materialului. Se așază cele două bucăți de țesătură față peste față și se asamblează prin coasere la mașină. Se deschid rezervele, se calcă ușor cu o cîrpă umedă, se egalează și apoi se surfilează pentru a împiedica destrămarea.

Surfilatul este o operație mai complexă, fapt pentru care va fi tratat într-un capitol separat.

Cusătura franțuzească (în Franța cusătura este numită cusătură englezească) este o cusătură dublă, foarte des utilizată la lenjerie. Se așază cele două bucăți de material dos peste dos și se trage la mașină o cusutură simplă, la distanță de 3—4 mm de la margine (fig. 44). Se egalează cusătura, se desface presînd cu unghia, se întoarce pe dos, se presează din nou și se mai execută o cusătură simplă, la distanța de 5—6 mm de noua margine, închizînd prima cusătură într-un pliu (fig. 45 și 46).

Cusătura refec este, de asemenea, o cusătură utilizată în lenjerie, fiind rezistentă la spălatul des (bluze, cămăși, lenjerie de pat etc.).

Se așază cele două bucăți de material față peste față, una din părți fiind mai mare cu 5 mm. Se trage o cusătură la mașină, se presează cusătura cu marginea mică înăuntru (fig. 47 a, b). Se egalează cusătura, apoi se îndoaie partea mai lată și se trage la mașină sau se coase de mînă cu punct oblic (fig. 48).

MARCAJE ȘI SEMNE UTILIZATE ÎN CROITORIE

În procesul de confecționare, marcajele și semnele au rolul de a asigura o poziționare corectă și practică. Semnele utilizate pot fi de margine (se pot realiza cu punctul cu lațe, linii trasate

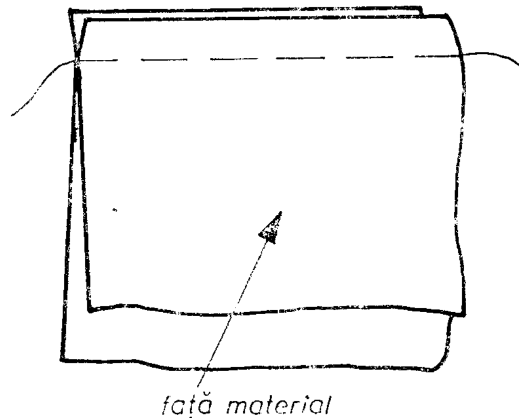

Fig. 44 — Coaserea materialelor așezate dos peste dos

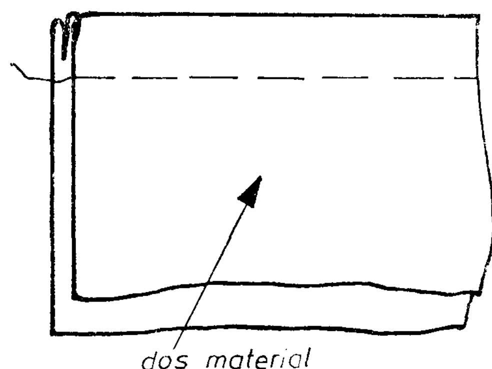

Fig. 45 — Îndoirea cusăturii franțuzești

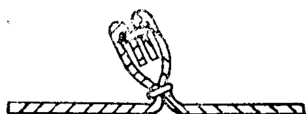
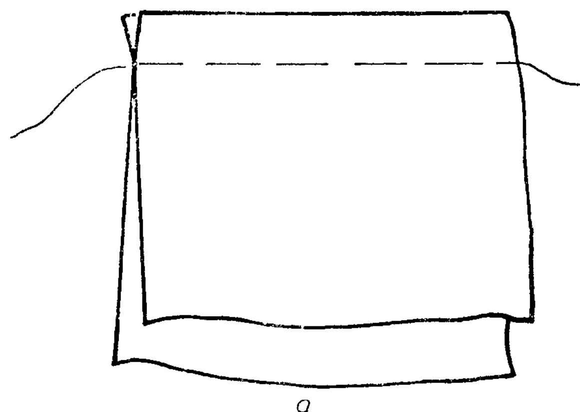

Fig. 46 — Cusătura franțuzească în secțiune

cu cretă sau cu creion, cusături) sau interioare (pentru poziția buzunarelor, penselor etc.).
Marcarea se poate face în afara metodelor indicate (ață, cretă, creion etc.) și cu un dispozitiv (o ruletă) prevăzută la unul din capete cu o rotiță crestată. Semnele pe care această ustensilă le lasă pe material sînt sub formă de puncte superficiale, practicate în țesătură. Se utilizează mai ales pentru materialele din bumbac. La fiecare detaliu croit se va marca imediat conturul cu lațe și mijlocul cu semnul larg. De asemenea, se vor marca cu semnele cu lațe pensele, talia, șoldul și cu semnele de întîlnire mîneca și răscroitura mînecii.
După ce s-au marcat cu ață (pe stofă) liniile de tipar, se vor așeza detaliile pe masă și se vor prinde în ace. Se însăilează pensele, apoi cusăturile laterale și umerii. În cazul în care nu există pense la spate, acesta va fi ușor susținut. Dacă este necesar, se vor executa crețuri (fronseuri) se va coase cu punct înaintea acului cu pasul mic (3—4 mm) executînd întotdeauna două cusături, care vor asigura stabilitatea creților în timpul confecționării. Cele două rînduri de creți se vor da deasupra și dedesubtul liniei de tipar unde se va executa cusătura. Pentru o mai ușoară și corectă execuție a crețului, se vor trage cele două

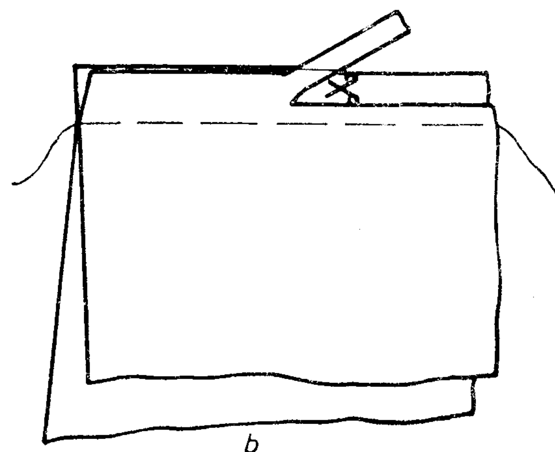

Fig. 47 — Cusătură refec (a, b)

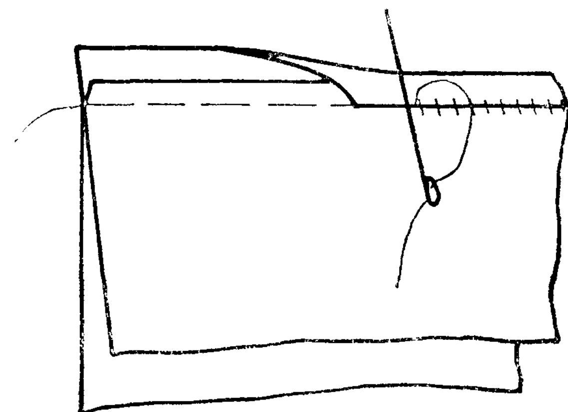

Fig. 48 — Închiderea cusăturii

rînduri pentru încrețit la mașină, slăbind mult tensiunea aței în ac. După însăilare, se va trece ușor cu fierul, în special la materialele din lînă, descălcînd cusătura.

Atenție! La însăilare se folosește un pas de cusătură mic (cca 5—7 mm). Asamblarea pieselor se va face cu multă grijă, pe urma semnelor cu lațe. Nu se face proba cu produsul prins în ace, nici cu produsul pe dos. Se va utiliza o ață într-o culoare contrastantă, atît la datul semnelor cît și la însăilare. Respectînd aceste mici detalii se vor scuti eforturi mari ulterioare, obținîndu-se o piesă corect executată.

EVITAREA DESTRĂMĂRII MARGINILOR ȚESĂTURII. TIVURILE

Pentru a împiedica destrămarea marginii țesăturilor sau pieselor croite se pot folosi mai multe metode. Tehnica cea mai uzuală este aceea prin care se execută un punct de cusătură pe marginea materialului, manual sau mecanic, sau o cusătură care include marginea materialului.

Surfilarea manuală poate fi simplă, cu punct oblic sau cu buclă, folosind punctul de festonare.

Pentru executarea festonului cu punct oblic, se ține produsul cu marginea perpendicular spre

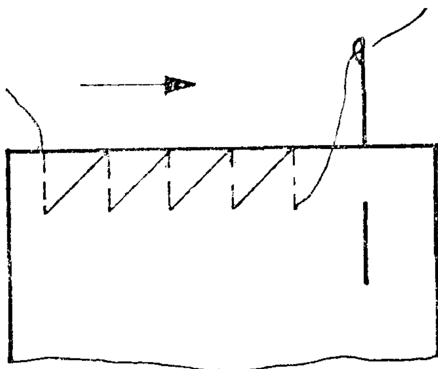

Fig. 49 — Feston cu punct oblic

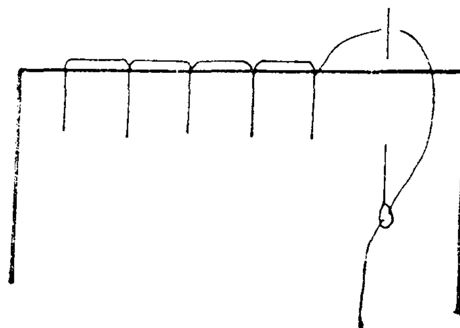

Fig. 50 — Feston cu buclă

persoana care coase și se lucrează de sus în jos punctul oblic (fig. 49). Lungimea și lățimea pasului depind de grosimea materialului, fiind în mod uzual de 5 mm/5 mm. Festonul cu buclă se lucrează de la stînga spre dreapta și de jos în sus. Cînd se introduce acul în marginea materialului, se va avea grijă ca ața să rămînă în spatele acului, în așa fel încît prin tragerea lui să formeze o buclă pe margine (fig. 50). Buclele vor împiedica destrămarea, pe toată lungimea materialului.

Surfilarea prin punct oblic permite o viteză mai mare de lucru, iar cea prin buclă dă o rezistență mai mare la destrămare.

Surfilarea mecanică se realizează cu mașini de cusut special construite în acest scop, cu puncte de cusătură zigzag și triplock.

Punctul de cusătură „zigzag“ (fig. 51 și fig. 52) se poate realiza cu mașinile de cusut Sanda, Ceaika III etc. De asemenea există un dispozitiv care se poate adapta la orice mașină de cusut simplă. Acest dispozitiv, montat în tija acului și în piciorușul de presare, dă cusătura de surfilare zigzag.

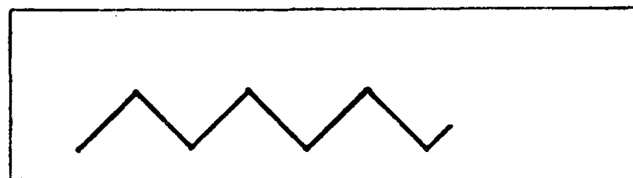

Fig. 51 — Cusătură zigzag față și dos

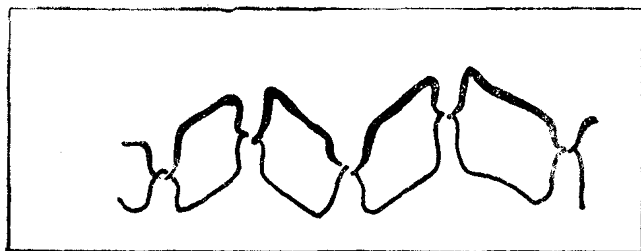

Fig. 52 — Cusătură zigzag în secțiune

Festonarea mecanică mai poate fi realizată industrial cu mașini specializate care execută cusătura triplock, cu 3 ațe (fig. 53).

Împiedicarea destrămării materialului se poate realiza și printr-o cusătură care include marginea de material. Astfel se poate executa cusătura franțuzească, cusătura refec, bordarea cu extrafor, bordarea cu mătase etc.

Cusătura franțuzească, pentru realizarea ei, se prind în ace straturile de material pe față, se execută o cusătura la distanța de 4—5 mm de margine, se taie rezerva uniform la 3—4 mm, se presează pe dos, se întoarce, se prinde în ace și se mai tighelește pe dos la distanța de 5—6 mm de noua margine (fig. 45).

Cusătura refec, pentru această cusătură se cos pe dos cele două straturi de material, avînd o rezervă de cusătură de cca 1,5 cm, se taie una din rezerve la 3—4 mm, se îndoaie cealaltă rezervă peste ea și se coase materialul cu punct oblic sau mecanic, cu tighel (fig. 47).

Bordarea se utilizează la stofe și jerseuri, pentru îmbrăcămintea necăptușită. Ea se face cu ajutorul unui extrafor, care îmbracă marginea materialului. Avînd în vedere că, în general, cusătura de surfilare este elastică, iar bordarea cu extrafor este rigidă se vor folosi pentru bordare bieuri, mai ales la detalii curbe. Bordajul poate fi aplicat prin una sau două cusături. Se aplică extraforul sau bieul față peste față și se execută o cusătură tighel (fig. 54). Se îndoaie partea cealaltă și se trage la mașină un tighel în marginea primei cusături (fig. 55).

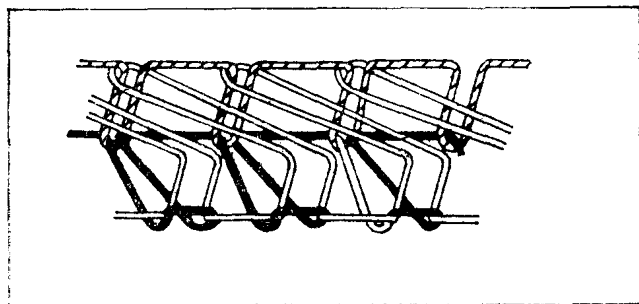

Fig. 53 — Cusătură triplock (cu trei fire)

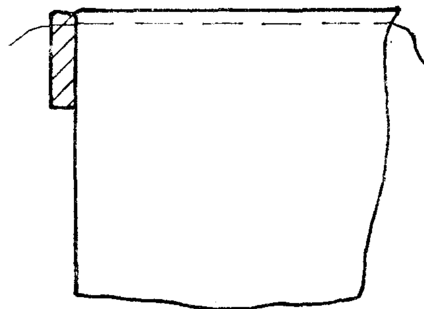

Fig. 54 — Aplicarea bieului pe o margine de material

În cazul în care se dorește executarea bordajului cu o singură cusătură, se va însăila bordajul căruia în prealabil i s-au îndoit marginile prin călcare (fig. 56) și se va coase la mașină o singură cusătură, avînd grijă să se prindă ambele margini ale bordajului (fig. 57). Dacă se va borda materialul cu extrafor (bandă pentru confecții), acesta trebuie dat la apă pentru că „intră" fie în momentul călcării, fie în momentul spălării. Marginile nu trebuie îndoite (fig.

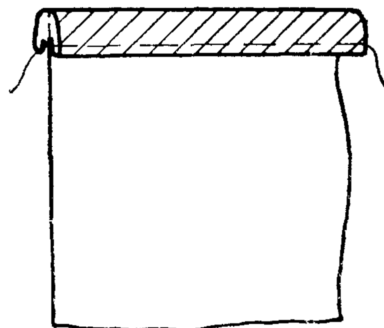

Fig. 55 — Tighelirea bieului

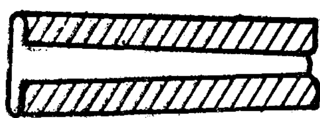

Fig. 56 — Îndoirea bordajului

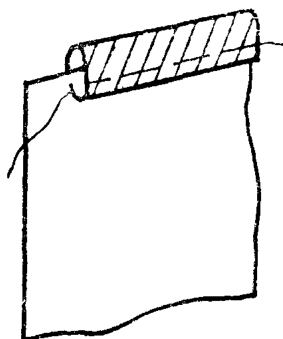

Fig. 57 — Aplicarea bordajului cu o singură cusătură

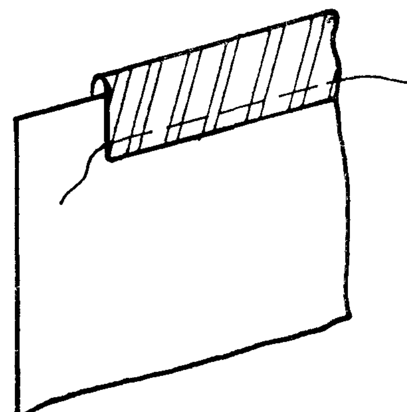

Fig. 58 — Bordarea cu extrafor

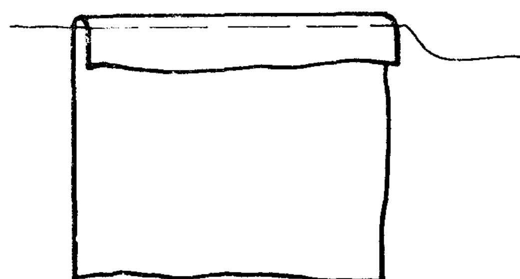
58), extraforul, avînd o terminație care nu se destramă.

Tot pentru evitarea destrămării, în cazul unor materiale ușoare (de exemplu, mătasea), se poate efectua o simplă îndoire a materialului, urmată de executarea unei cusături. Pentru a obține un lucru de calitate, se va efectua coaserea înaintea montării subansamblului. Cusătura va fi executată în marginea îndoiturii (fig. 59). La tricoturile indeșirabile se poate obține o margine îngrijită folosind un foarfece special care taie în zigzag.

În funcție de material se alege metoda de surfilare, astfel:

- Pentru țesăturile din bumbac și tip bumbac se pot folosi toate tipurile, cu excepția bordajului.
- Pentru țesăturile din lînă și tip lînă, sînt preferabile bordajele și se exclud cusăturile franțuzească și refec.
- Pentru **țesături de mătase** se pot utiliza toate tipurile de **cusături cu** execepția bordajului (bordajul la mătase se poate utiliza numai cînd marginea de material vine pe fața produsului și nu pe dosul său).

Crestarea cusăturilor. Necesitatea crestării unor țesături, mai corect a unor rezerve de cusături, este determinată de mai mulți factori. Astfel, în cazul unor cusături curbe, pentru a da forma corectă, pentru a „nu ține cusătura“, avînd în vedere diferențele de lungime, se crestează rezerva din loc în loc (fig. 60). Se procedează în acest fel, în cadrul cusăturilor laterale care cambrează o rochie sau o fustă pe corp (fig. 61 și 62). În cazul unui guler cu o curbură exterioară mare, după ce se va tăia rezerva pînă la 4 mm, se va cresta, pentru ca să nu țină cusătura și să se încrețească fața gulerului (fig. 63).

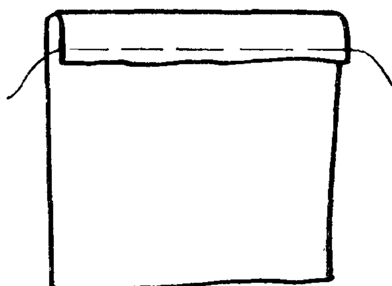

Fig. 59 — Evitarea destrămării prin tighel la margine

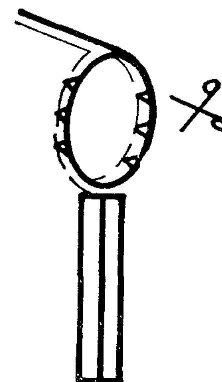

Fig. 60 — Crestarea unei amanșuri

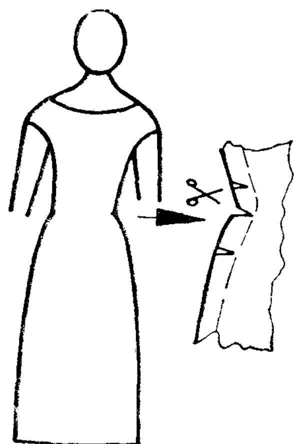

Fig. 61 — Crestarea **rezervei de** cusătură

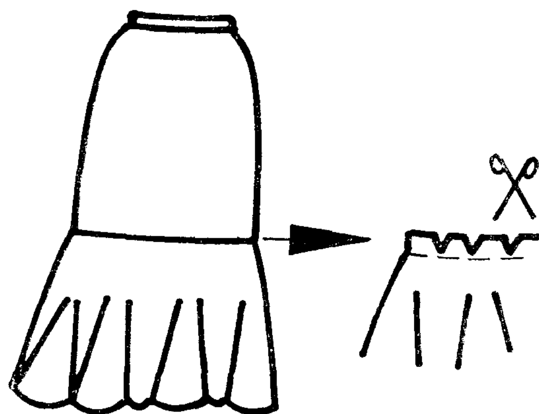

Fig. 62 — Crestarea unui volan cloş

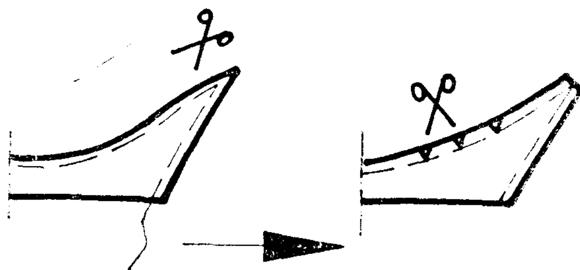

Fig. 63 — Crestarea unui guler

De asemenea, crestarea poate rectifica şi unele mici greşeli de montare. Este deosebit de important să se reţină faptul că crestarea se face întotdeauna înainte de finisarea cusăturii.

Tivurile. Tivul este îndoitura făcută la marginea unui obiect confecţionat din pînză, stofă etc., fixată printr-o cusătură pentru a evita destrămarea. În realizarea unui tiv, se va ţine seamă de unele caracteristici ale confecţiei, ca: grosimea ţesăturii, modelul confecţiei, destinaţia ei, elasticitatea ţesăturii etc. Astfel, la un material subţire de mătase sau bumbac, se poate efectua un tiv cu marginea îndoită, cusută cu punct în cruce sau simplu. De asemenea, poate fi executat cu punct de surjet sau bordat. Un material de lînă se termină cu un tiv bordat sau festonat (neîndoit), prins cu punct în cruce, la distanţa de 5—7 mm de margine.

În cazul lenjeriei sau al articolelor de sport, se poate realiza un tiv vizibil pe faţă, prin îndoirea marginii şi coaserea cu tighel. Pentru corecta realizare a tivurilor, trebuie să se observe care materiale sînt elastice (în special tricoturile) şi la acestea să se realizeze o cusătură de tiv folosind un punct elastic (cel în cruce). În cazul materialelor nedeşirabile, nu mai este necesară festonarea marginilor.

Pentru a realiza un tiv, se îndoaie materialul după semnele de la tipar şi se însăilează. Dacă se observă la a doua probă o lipsă de uniformitate, se va reface tivul dînd semne cu creta sau cu ace de gămălie. Măsurarea se face cu o riglă care se sprijină pe podea, ţinînd-o dreaptă şi pe care se marchează nivelul tivului. Persoana pe care se probează se roteşte încet şi o a doua persoană marchează tivul. În cazul în care există o singură persoană care probează şi doreşte să verifice rotunjimea fustei, se procedează în felul următor: se pune pe podea, în faţa unei oglinzi, un strat de cărţi pînă la nivelul tivului apoi, în poziţie foarte dreaptă, persoana se învîrte încet pentru a observa rotunjimea tivului (fig. 64).

După ce s-a executat a doua probă, se prinde tivul cu ace, se însăilează la distanţă de 1 cm de margine, se uniformizează tivul şi se însăilează marginea superioară (fig. 65 a şi b).

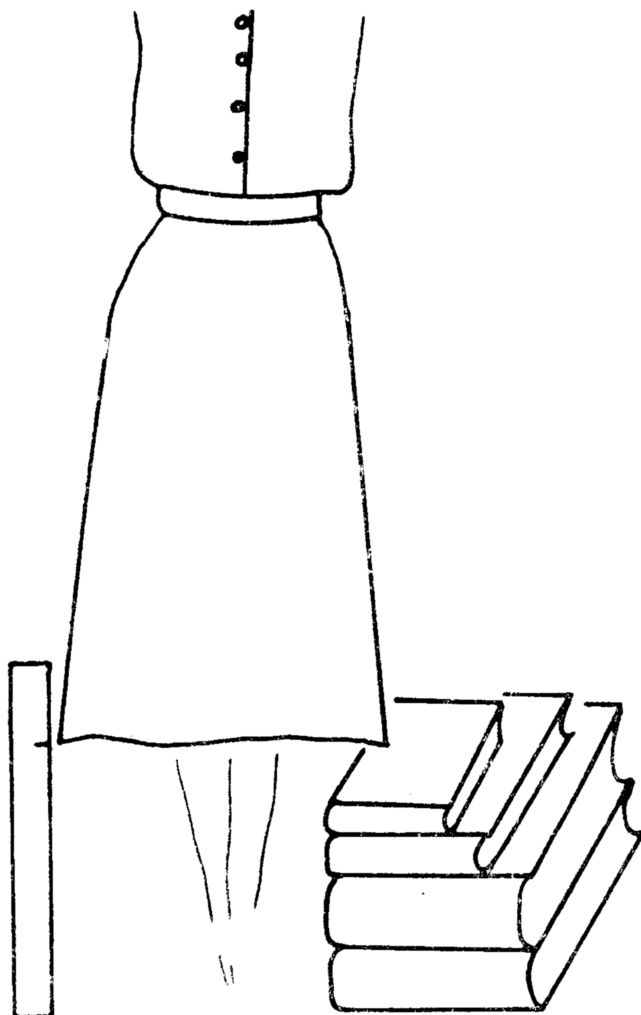

Fig. 64 — Rotunjirea unei fuste

În croitorie, tivurile se clasifică astfel: tivuri simple, tivuri bordate, tivuri în formă, tivuri false, tivuri în drug și tivuri în colț.

Tivul simplu se realizează prin îndoirea marginii țesăturii la o distanță de cca 6 cm (fig. 66 a), după care se îndoaie marginea din capăt la cca 1 cm și se execută un punct ascuns în noua margine (fig. 66 b). Se presează cu fierul de călcat și se scot ațele de însăilat (saiaua). Acest tiv este rezistent dar are dezavantajul că se imprimă pe față. Pentru a se diminua acest defect, se coase marginea tivului cu punctul în cruce, la distanță de 5 mm, în interior, de la margine (fig. 67). Acest punct asigură o elasticitate mai mare și permite după călcare introducerea fierului între tiv și produs pentru a elimina dunga formată pe fața produsului (fig. 68).

Tivul bordat se utilizează la stofele groase care nu mai permit o reîndoire a materialului. Acest tip de tiv se poate executa și fără bordaj prin simpla surfilare cu feston cu buclă, care va împiedica destrămarea (fig. 69).

Pentru o mai bună finisare, pentru o estetică deosebită, se preferă bordarea tivului cu mătase, bordare „în picioare“ (fig. 70). În acest caz este bine să se bordeze și cusăturile laterale (în

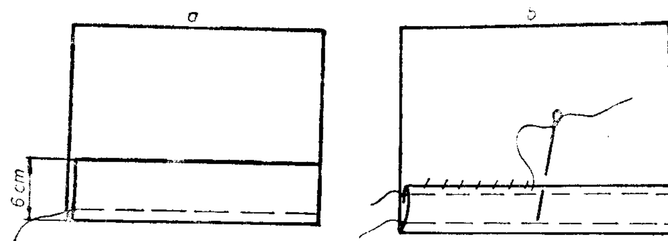

Fig. 66 — Executarea tivului cu punct ascuns (a, b)

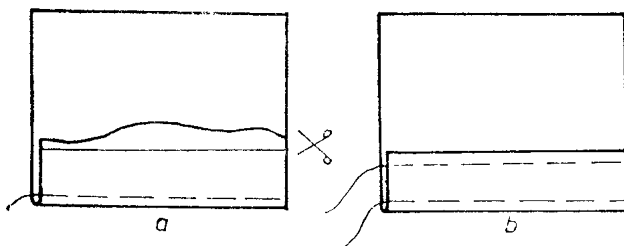

Fig. 65 — Uniformizarea tivului — a; însăilarea tivului — b

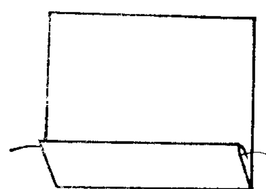

Fig. 67 — Executarea punctului în cruce la tiv

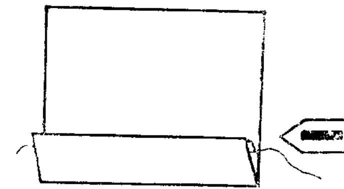
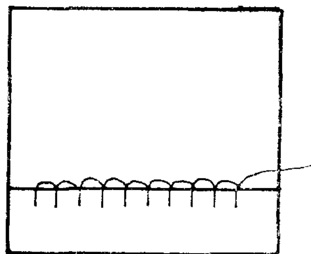
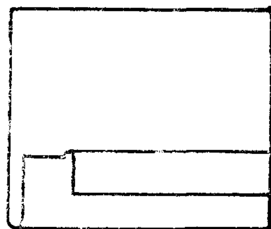

Fig. 68 — Eliminarea imprimării tivului pe față

Fig. 69 — Tiv surfilat cu feston cu buclă

Fig. 70 — Bordajul tivului „în picioare"

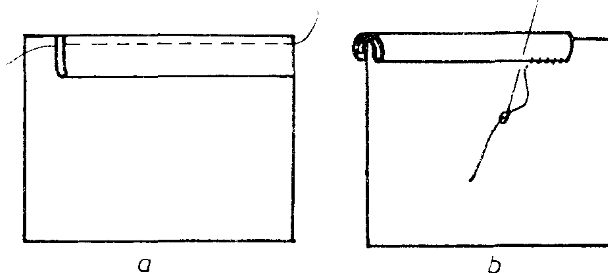

Fig. 73 — Bordarea mătăsii (a, b)

loc să fie surfilate cu feston sau zigzag). Se taie bentița de bordat (se poate și pe fir drept avînd în vedere că tivul se execută și pe fir drept), se așază față peste față, se coase la margine, se îndoaie pînă la marginea stofei și se prinde în interior cu punct oblic (fig. 71) sau cu tighel tras pe față, chiar în marginea bordajului (fig. 72).

Bordajul poate fi realizat și cu bentiță extrafor, care nu mai necesită reîndoiri la capete. Este obligatoriu ca bentița să fie dată la apă pentru că altfel se contractă în timpul spălării (intră la apă) și încrețește tivul.

La mătase se folosește adesea tivul bordat, dar în acest caz bordajul constituie o garnitură (fig. 73). Fusta se va croi fără rezerve la tiv și se va aplica un bordaj „în picioare", cu bentiță pusă pe dublu.

Tivul în formă trebuie executat la confecțiile care au o curbură pronunțată. El nu poate să depășească lățimea de 5 cm, altfel se creează greutăți în execuție (plusul de material este prea mare). Pentru executarea lui se realizează un rînd de fronseuri (se încrețește) la margine (fig. 74). În cazul în care plusul este prea mare se preferă executarea unor mici pense, suficient de apropiate pentru a asigura o rotunjire regulată. După încrețire se prinde cu ace de gămălie, se însăilează pe fustă și se coase tivul.

La stofe nu se îndoaie marginea. Se însăilează de două ori, se coase „în picioare" un extrafor dat la apă și se calcă cu o pînză umedă pentru ca să dispară plusul. Se întoarce tivul, se însăilează și se coase.

Tivul fals se utilizează ca procedeu în cazul în care nu există suficient material pentru a avea o rezervă de tiv. În acest caz se folosește un material de căptușeală dat la apă. Se croiește o fîșie de cca 5—6 cm, se aplică față peste față, se coase în margine, se întoarce în interior, se presează cu fierul, se reîndoaie marginea de 0,5 cm, apoi se coase cu punct oblic (fig. 75).

Tivul terminat în drug este din ce în ce mai utilizat datorită răspîndirii mașinilor de cusut care pot realiza cusătura în zigzag. La acest tip de tiv, drugul devine un ornament. El se realizează astfel: se îndoaie marginea rochiei sau a fustei cu un cm (după ce în prealabil a fost rotunjită perfect (fig. 76), spre interior, și se

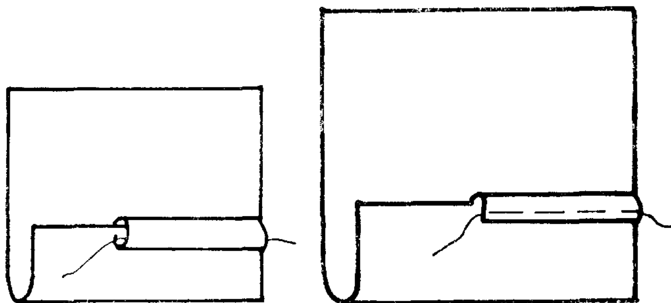
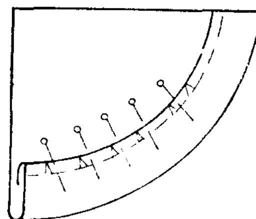
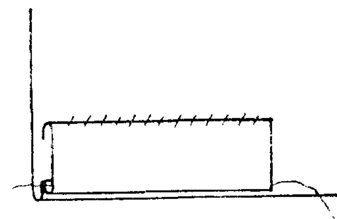

Fig. 71 — Bordarea tivului cu punct oblic

Fig. 72 — Bordarea tivului cu tighel

Fig. 74 — Tivul în formă

Fig. 75 — Tivul fals

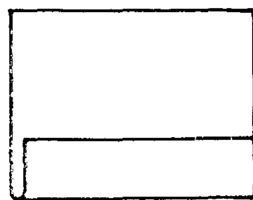

Fig. 76 — Îndoirea materialului pentru tivul cu drug

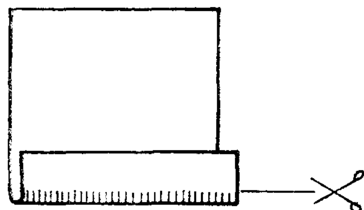

Fig. 77 — Decuparea tivului cu drug

coase drugul pe marginea îndoiturii pe care o include. După terminarea drugului se taie rezerva de material (fig. 77 și 78).

Acest tiv se utilizează la fustele sau rochiile largi, cloș etc. În cazul unei rochițe de mătase, se poate executa manual surjeul. Se rulează ușor cu degetele mătasea spre interior, formînd un mic rulou care se prinde cu acul suficient de des (fig. 79). Această cusătură cere dexteritate și răbdare.

Tivul în colț este foarte des întîlnit la lenjerie. Mai întîi se marchează pe material lățimea tivului (fig. 80), după care se pliază țesătura pe din două, față peste față (fig. 81). Se îndoaie colțul pentru a putea marca locul de cusătură (fig. 82), se coase (fig. 83), se decupează, se descalcă și se întoarce (fig. 84).

La articolele sport se poate coase tivul direct la mașină. Pentru păstrarea uniformă a distanței se poate utiliza un liniar care se fixează cu un șurub de blatul mașinii (fig. 85).

Atenție! În mod obișnuit, tivul se coase de la dreapta spre stînga. Pentru a se realiza un tiv corect și egal, se recomandă respectarea tehno-

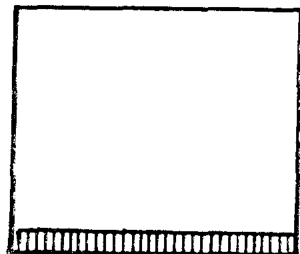

Fig. 78 — Tivul cu drug

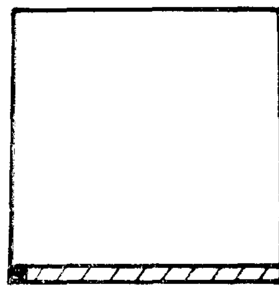

Fig. 79 — Tivul terminat cu surjet

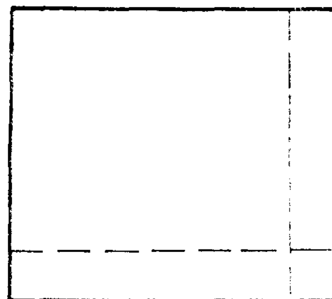

Fig. 80 — Marcarea tivului în colț

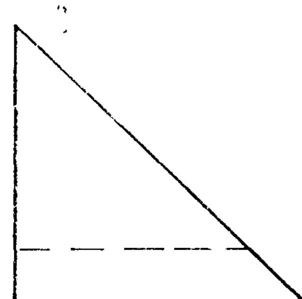

Fig. 81 — Plierea colțului

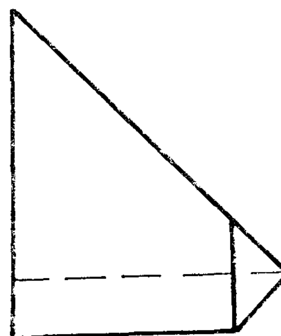

Fig. 82 — Îndoirea colțului

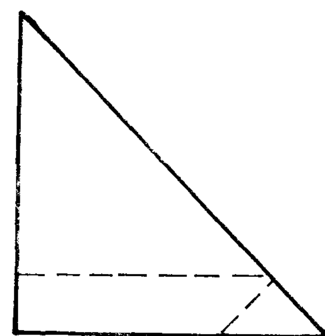

Fig. 83 — Coaserea colțului

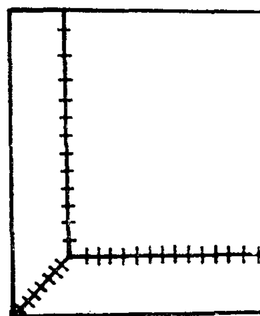

Fig. 84 — Tivul în colț

logiei de execuție întocmai, fără a se „sări“ peste vreo operație. Astfel, în nici un caz nu se va coase tivul direct din ace de gămălie, fără a se însăila în prealabil. De asemenea, trebuie avut grijă să nu se strîngă cusătura tivului, pentru a nu se imprima pe față.

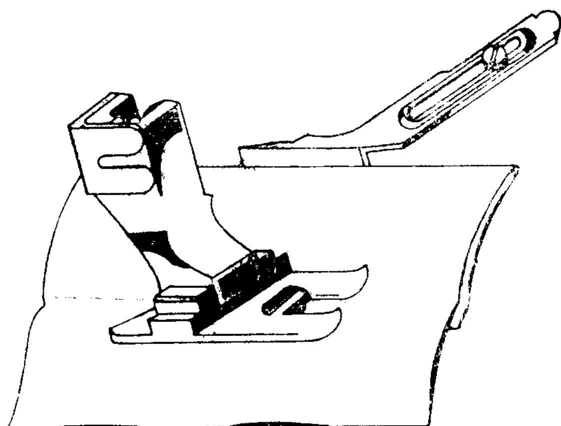

Fig. 85 — Utilizarea linearului

BIEUL ŞI FENTA

Bieul. Prin bie în croitorie se desemnează diagonala unei ţesături, în raport cu cele două fire drepte de urzeală şi bătătură. În bie se poate croi fie un produs (fig. 86 a, fig. 86 b), fie o bandă. Pentru a croi benzi în bie, care au o elasticitate mare şi se pot mula mai ales pe cusăturile curbe (răscroiala mînecii, decolteuri etc.) se vor trasa cu creta de croitorie benzile de lăţimea necesară, la un unghi de 45° (fig. 87).

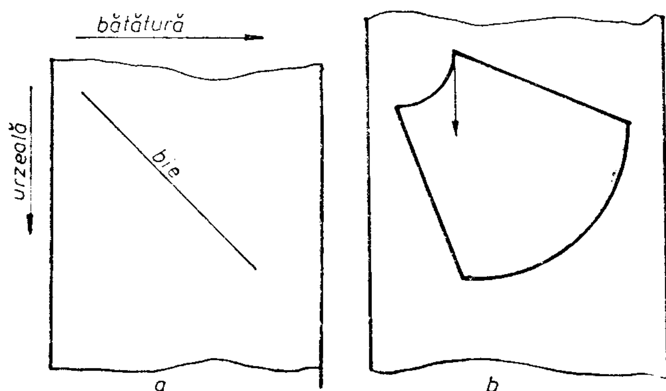

Fig. 86 — Linia de bie — a; Croirea unui produs pe bie — b

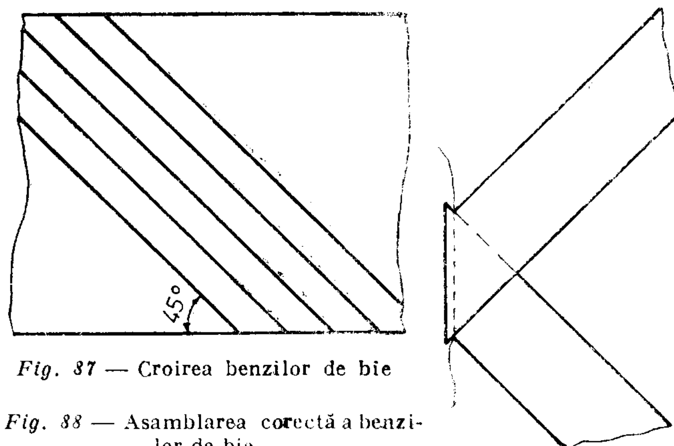

Fig. 87 — Croirea benzilor de bie

Fig. 88 — Asamblarea corectă a benzilor de bie

Benzile croite pe bie, se aranjează la 90° ca în figura 88. Cusătura (nada) de la benzile în bie nu trebuie să fie pe linia de urzeală sau bătătură, la 90°, (ca în fig. 89 a sau ca în fig. 89 b). După asamblare, se descalcă cusăturile şi colţurile se decupează cu foarfecele (fig. 90).

Un bordaj de bună calitate se realizează numai dacă bentiţa bie va fi călcată bine, în prealabil. Pentru obţinerea unghiurilor corect definite, este necesar să se execute un pliu la fiecare colţ, care se va coase înaintea bordării (fig. 91). În cazul în care se doreşte să se reliefeze bor-

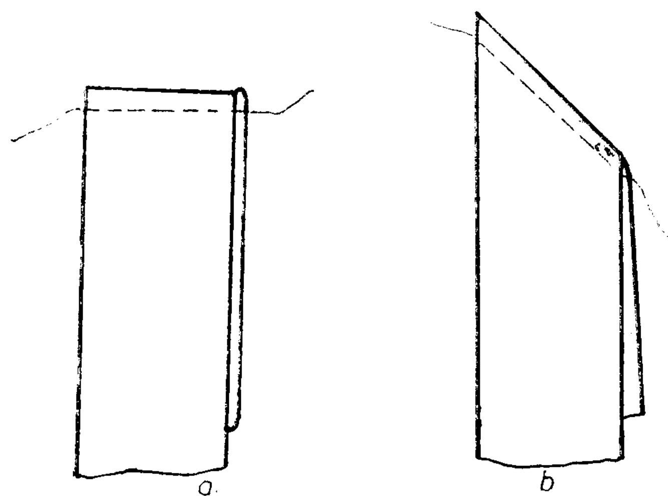

Fig. 89 — Asamblarea incorectă a benzilor de bie (a, b)

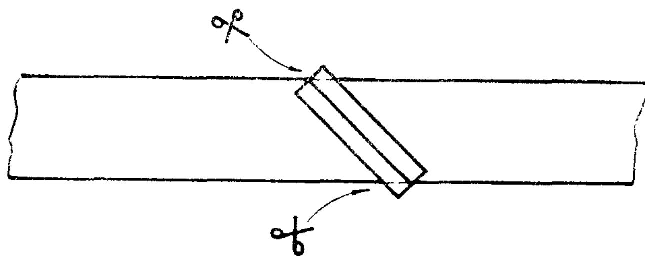

Fig. 90 — Decuparea colțurilor

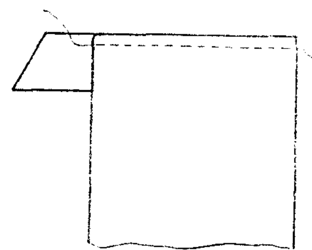

Fig. 92 — Aplicarea bieului pentru șnur

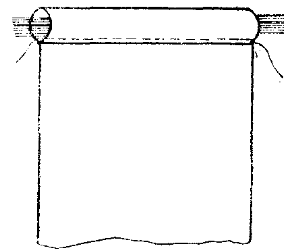

Fig. 93 — Coaserea bieului

dajul, în interiorul lui, în timpul executării se va introduce un șnur (avînd grosimea după preferință). Astfel se coase întîi bieul 2/3 în jurul șnurului (fig. 92) și se prinde manual cu acul, cu pași mici, de cusătură, pentru a-l fixa bine (fig. 93).

Fenta. Este o deschizătură în mijlocul feței spatelui sau pe partea laterală a unei confecții, executate în general cu scopul de a permite îmbrăcarea.

După modul de execuție fentele se pot clasifica în fente dublate cu altă bucată de material și fente cu marginile suprapuse.

Pentru îmbrăcămintea femeilor și fetelor, închiderea confecțiilor se realizează cu partea din dreapta peste cea stîngă; pentru bărbați și băieți, sensul închiderii produsului este partea stîngă peste partea dreaptă.

Fentele dublate cu altă bucată de material pot fi de mai multe feluri: fenta margine în margine, fenta simplă, fenta dublă cu capătul în formă de U, fenta dublă tip rever, fenta simplă cu marginile îndoite, fenta simplă rapidă.

Fenta margine în margine (cu plastron interior) se realizează în mai multe faze. Mai întîi se aplică bucata de material față peste față. Se coase apoi pe contur la distanță de 6 mm. În cazul în care urmează montarea unui guler, se coase în jurul gîtului, pînă la locul unde începe montarea gulerului (distanța A—B fig. 94). Se taie apoi pe mijloc și se crestează capătul fentei cu vîrful foarfecelui în formă de Y (fig. 95). Se întoarce fenta, se fixează printr-un tighel și se coase cu punct oblic marginea bucății de material (fig. 96).

În cazul în care se dorește plastronul pe față ca o garnitură, operația se execută aplicînd bucata de material dos peste dos și în final se va fixa plastronul pe față cu un tighel.

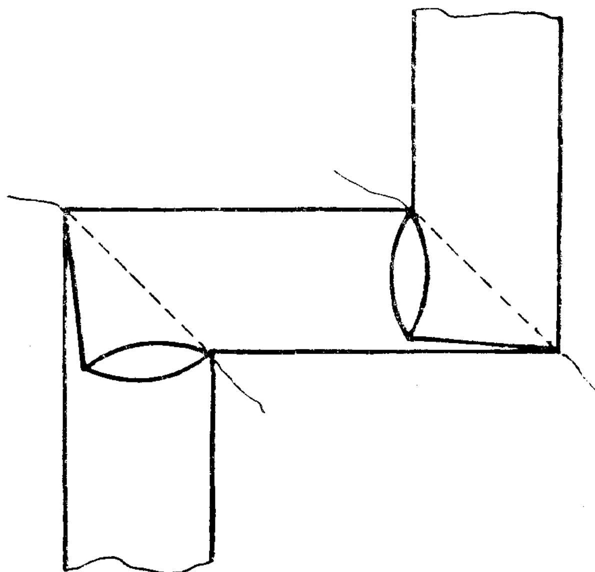

Fig. 91 — Obținerea unghiurilor la bentițele de bie

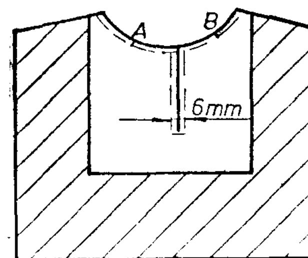

Fig. 94 — Aplicarea materialului pentru execuția fentei „margine în margine"

Fig. 95 — Crestarea fentei

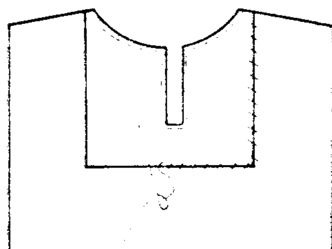

Fig. 96 — Finisarea fentei cu plastron interior

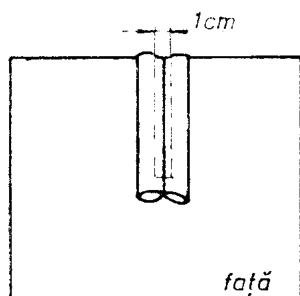

Fig. 97 — Aplicarea bucăților de material pentru execuția fentei simple

Fenta simplă. Pentru aceasta se taie două bucăți de țesătură de 3 cm lățime, care vor asigura fentei, în formă finală, o lățime de 1 cm. Se pun bucățile de material, late de 3 cm, pe din două de o parte și de alta a liniei de mijloc, pe fața materialului de bluză (fig. 97) și se coase la 5 mm de această linie. Se taie apoi pe linie, vertical, cele două unghiuri pentru a putea permite întoarcerea cusăturii pe față, în formă de Y și se însăilează cusăturile pe dos pentru a împiedica destrămarea fentei.

Fenta se tighelește pe față cît mai în margine (fig. 98).

Fenta dublă, cu capătul în formă de U se utilizează în special la șliturile de la cămăși. Se taie o bucată de material după dimensiunile indicate în figura 99: *L* este lungimea fentei; *Rc*, rezerva de cusături și *Lf* lățimea finală a fentei. Se taie fenta pe produs de lungime L și se coase pe produs pe linia 1—2. Se îndoaie după linia 3—4, îndoind totodată în interior și rezerva de cusătură, după care se tighelește de jur împrejur. Se taie o bucată de material de dimensiunile: 2 *Lf* + 2*Rc* și lungimea cît lungimea fentei, plus rezerva de cusătură și se bordează cealaltă parte a fentei (fig. 100). Se tighelește apoi cealaltă parte a fentei și cele două părți împreună pe distanța 5—6.

Fenta dublă format tip rever este redată în figura 102. Procesul tehnologic de execuție al acestui tip de fentă este același ca al fentei du-

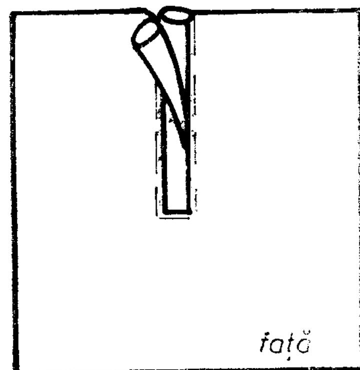

Fig. 98 — Finisarea fentei simple

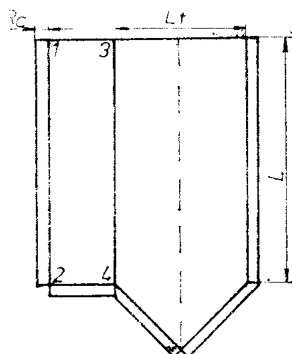

Fig. 99 — Tiparul fentei duble

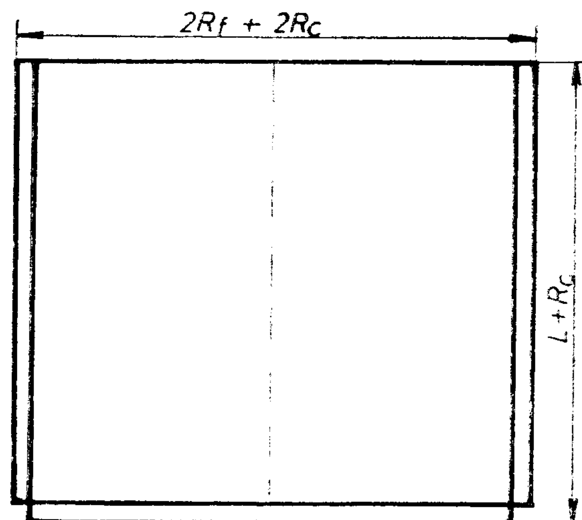

Fig. 100 — Tiparul dosului de fentă

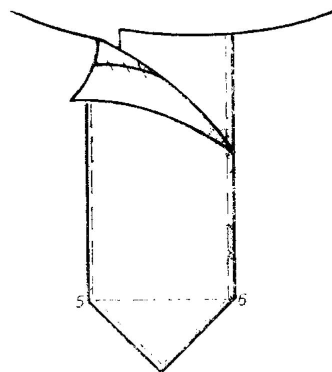

Fig. 101 — Fentă dublă

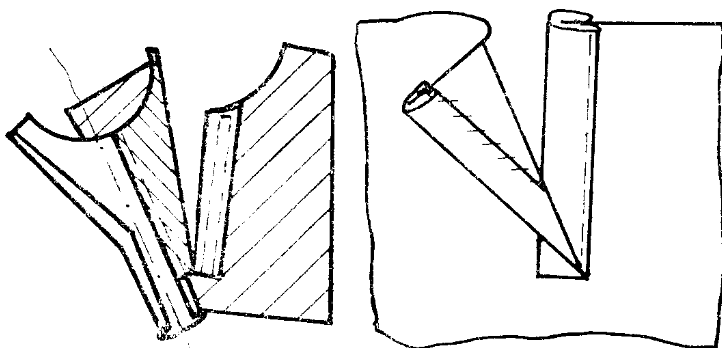

Fig. 102 — Fentă dublă tip rever *Fig. 103* — Fentă simplă cu marginile îndoite

ble cu capătul în formă de U, diferind doar tiparul fentei, care ia forma și modelul reverului.

Fenta simplă cu margini îndoite, pentru a executa această fentă, se taie două bucăți de țesătură, una avînd de două ori lățimea fentei dorite, plus rezervele de cusătură. Se așază bucățile de material, pe fenta tăiată, față peste față, se cos, se întorc și se fixează pe dos cu punct ascuns (fig. 103). Partea din față se termină îndoind capătul și fixîndu-l pe față cu punct ascuns (fig. 104).

Fenta simplă rapidă se utilizează mai des la lenjerie (pijama, pantaloni, manșetă la cămăși). Se taie o bucată de material avînd de două ori lățimea dorită a fentei, plus rezervele de cusătură. Se coase banda la mașină de jur împrejurul tăieturii fentei, se întoarce și se prinde cu mîna cu punct ascuns sau la mașină cu o cusătură chiar în marginea fentei (fig. 105 a și b).

Fenta cu margini suprapuse este ideală la îmbrăcămintea pentru copii, fiind ușor de executat. Se va prevedea, înainte de a croi rochia, un surplus de 4 cm la rezervă de la laterală dos, fie 2 cm pe dublu în lungul liniei de mijloc. Se va marca pe dos cu creta sau creionul, mijlocul rochiei apoi linia *A* și *B* la 2,5 cm de fiecare parte a mijlocului (fig. 106). Se va cresta capătul fentei cu 0,5 cm la dreapta și la stînga. Se vor forma marginile și se vor întoarce. Se va îndoi marginea din dreapta pe linia lui *B* printr-o însăilare, coborînd cu 2 cm sub crestătură (fig. 107). Astfel s-a format primul pliu. Nu mai rămîne decît să se mențină aceste părți printr-un punct de tiv presînd triunghiul format de cusătură. Se face, fie o bridă de prindere la fiecare margine a pliului (*C*) fie o cusătură traversînd cele 5 straturi (fig. 108 a și b).

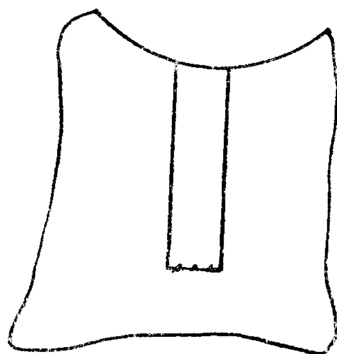

Fig. 104 — Finisarea fentei simple în față

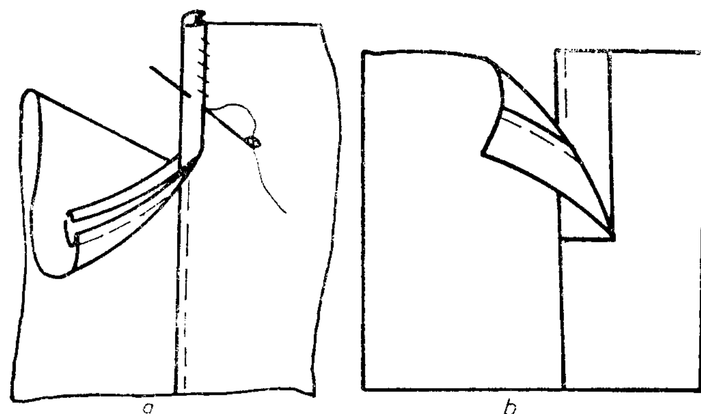

Fig. 105 — Execuția fentei simple rapide — a; fenta simplă rapidă pe fața produsului — b

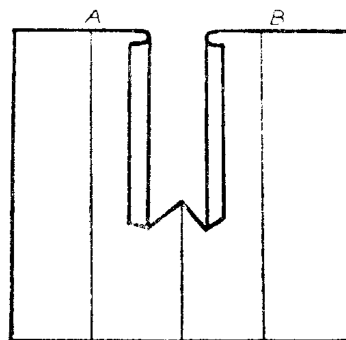

Fig. 106 — Marcarea fentei cu marginile suprapuse

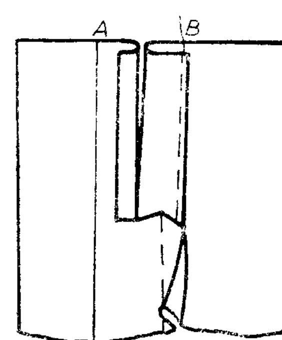

Fig. 107 — Îndoirea fente

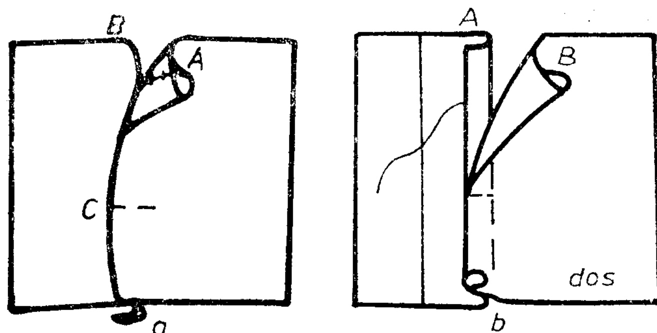

Fig. 108 — Forma finală a fentei pe fața produsului — a; Forma finală a fentei pe dosul produsului — b

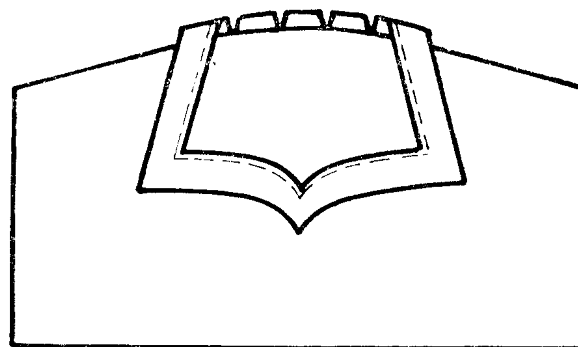

Fig. 109 — Aplicarea benzii la decolteu

Atenție! Înainte de a începe execuția fentei pe produs se va reproduce identic pe bucăți de hîrtie.

DECOLTEUL

Decolteurile pot avea diverse forme, impuse atît de modă, cît și de forma feței, de destinația confecției etc. Ele trebuie executate și finisate cu grijă întrucît constituie „fața" unui produs. Acestea se pot clasifica după modalitățile de executare în: decolteu terminat cu bandă, decolteu bordat cu bie și decolteu încrețit.

Decolteul terminat cu bandă în formă respectă exact marginea decolteului și se adaptează perfect la toate formele de decolteu, evitînd pliurile și încrețiturile disgrațioase. Se poate aplica atît pe dos cît și pe față ca o garnitură, cu sau fără paspoal. Decolteurile astfel finisate nu se deformează. Pentru a nu „ține" sau „trage" banda în formă, ea trebuie croită în același sens cu decolteul. Banda în forma decolteului aplicată pe față se utilizează la rochii, bluze, pijama, cămăși pentru copii. Pentru execuție mai întîi se croiește banda urmărind forma decolteului, după care se așază dos peste dos, se însăilează de jur împrejur și se coase (fig. 109). Se crestează apoi colțurile și curbele, se uniformizează rezervele, se întoarce peste față și se presează cusătura. Apoi se însăilează marginea îndoită a benzii și se prinde de produs cu un tighel (fig. 110). Această bandă pe față reprezintă o garnitură.

Banda în forma decolteului aplicată pe dos se execută în cazul în care se dorește ca banda să nu apară pe față. Pentru aceasta se croiește banda, se aplică față peste față și se coase de jur împrejur. Apoi se întoarce pe dos și se prinde de produs cu punct ascuns.

Pentru a putea croi banda în formă, se așază tiparul de spate cu răscroitura gîtului în jos (fig. 111). Se aplică pe el tiparul de față, pe linia umărului, păstrînd ca punct fix punctul de lîngă gît și suprapunînd 3 cm la răscroitura mînecii. Se copiază pe o bucată de hîrtie forma decolteului și se dă orice contur de model se dorește.

Decolteul bordat cu bie. Acest decolteu se utilizează mai des în lenjeria și îmbrăcămintea ușoară.

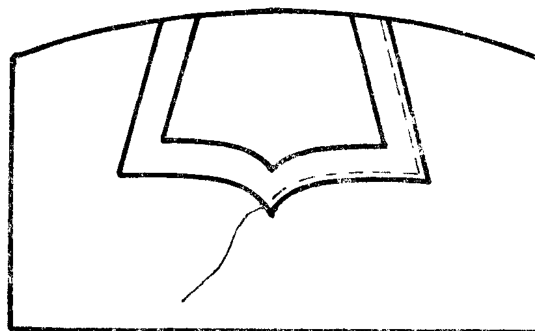

Fig. 110 — Finisarea benzii

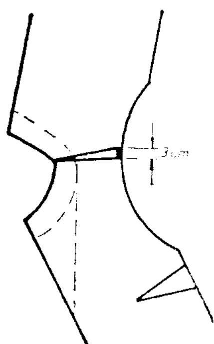

Fig. 111 — Tiparul benzii la decolteu

Se aplică ușor și poate servi, prin efect de contrast, ca garnitură. Poate fi bordat cu o bandă bie în interior sau în exterior. Primul se utilizează la decolteurile care au colțuri sau forme complexe. Bieul se aplică față peste față; se coase cu atenție fără ca să fie întins sau susținut (fig. 112), se întoarce și se coase cu punct oblic sau ascuns (fig. 113). Banda bie are o lățime de cca 2 cm (0,7 cm pentru cusătură, 0,5 cm pentru îndoire pe dos și cca 0,8 cm rămîne curat pe dos).

Decolteul bordat cu bie aplicat pe față în exterior are aceeași tehnologie ca și decolteul finisat în formă, pe față, banda în formă fiind înlocuită cu o bandă în bie.

Decolteu brodat în picioare se utilizează la materialele de bumbac și mătase. Bieul simplu se realizează tăind un bieu de 1,7 cm care se suprapune față peste față, se coase la distanță de 4 mm de margine, se uniformizează marginile, se întoarce bieul pe dos, păstrînd cusătura în picioare, se îndoaie marginea și se fixează cu punct ascuns pe dos. Pentru materialele foarte subțiri din mătase, voal etc. este indicat ca bieul să fie pus pe dublu (fig 73). Astfel se obține rapid un finisaj frumos, uniform. Pentru a-l realiza se taie o bandă lată de 3 cm, se pliază pe din două prin însăilare, se aplică pe fața produsului, cu cele două capete libere spre marginea acestuia, se coase la mașină și se întoarce pe dos plasînd bieul peste prima cusătură. Bieul se prinde pe dos cu punct oblic (în picioare). Decolteul trebuie tăiat la marginea tiparului fără a lăsa rezervă la cusătură.

La produsele subțiri sau groase se poate termina decolteul cu un bordaj cu șnur. Pentru a obține un bie cu șnur, se taie banda pentru bieu, se îndoaie pe din două și în pliul format, se introduce un șnur din bumbac. Se coase aproape de șnur. Se plasează bieul astfel format peste fața produsului, avînd grijă, ca cele două capete libere ale bieului să fie plasate în marginea decolteului, se coase, avînd grijă ca să nu deformăm decolteul (șnurul rigidizează). Se întorc capetele libere pe dos și se prind cu punct ascuns.

Decolteul încrețit. În cazul în care la gît există un decolteu încrețit se va proceda astfel: se va termina decolteul cu dantelă sau se va executa un drug în zigzag, cu mașina de cusut. (fig. 114). La distanța de 1—2 cm de margine se aplică un bie cu două cusături prin care se introduce un elastic sau un șnur. Același bie se poate aplica în marginea materialului. Se pune bieul față peste față, se coase cu mîna în margine și se coase din nou la mașină.

Atenție! Pentru a realiza un decolteu frumos, este necesar să se aibă în vedere unele mici

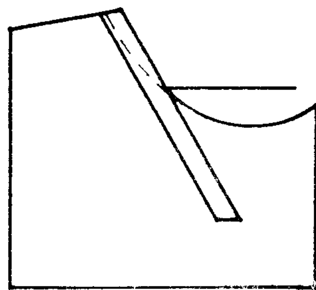

Fig. 112 — Bordarea decolteului cu bie

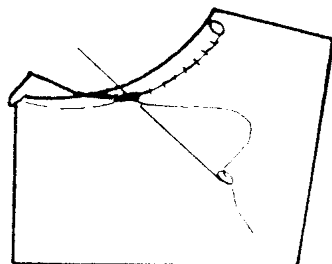

Fig. 113 — Finisarea decolteului

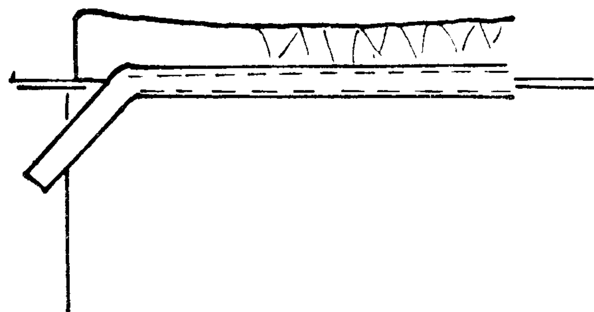

Fig. 114 — Finisarea decolteului încrețit

operații hotărîtoare, cum sînt crestarea materialului la cusăturile curbe și la colțuri și presarea cusăturilor cu fierul în timpul lucrului. De asemenea, se va lucra cu o rezervă îngustă, uniformă ca lățime, păstrînd simetria părții din stînga cu cea din dreapta. Dacă materialul are o elasticitate mare se va evita deformarea acestuia prin aplicarea unei benzi de confecții (extrafor). Finisarea decolteului fiind o operație care necesită multă atenție și pricepere, nu se va executa în grabă, în ultimul moment.

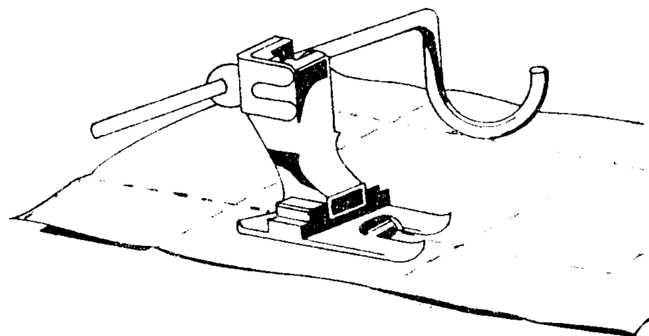

Fig. 116 — Matlasarea cu distanțier

MATLASAREA ȚESĂTURILOR

Matlasarea este operația prin care se scoate în relief, pe un material textil, un model dinainte stabilit.

Pentru matlasare sînt necesare de regulă trei straturi: țesătura de bază, care constituie fața produsului, țesătura pentru reliefarea matlasării, care se pune la mijloc, fiind alcătuit dintr-un material mai gros (de exemplu: vatelina, vata de croitorie, tricot scămoșat, buret, textile nețesute etc.) și materialul pentru căptușeală (fig. 115).

În cazul în care se matlasează pe linii drepte, se va monta la mașina de cusut dispozitivul *„distanțier"* care va permite executarea cu rapiditate a liniilor paralele, fără a se marca pe material rețeaua de matlasat. Acest dispozitiv constă dintr-o bară îndoită, care se atașează la piciorul de presare al mașinii (fig. 116). Reglarea distanței la acest dispozitiv se face printr-o simplă presare. După montarea lui la piciorуș se va trasa pe material prima latură de matlasat, după care se va regla la dispozitiv distanța de matlasat. Cu laterala dispozitivului, se urmărește linia cusută anterior.

În cazul în care se dorește matlasarea unei flori, a unei frunze sau a altui model, se aplică materialul cu modelul desenat pe el pe față, peste vatelină și se coase modelul cu mîna sau cu mașina, după gradul de dificultate, după care se va decupa pe dos vatelina aproape de cusătură (fig. 117).

Dacă se dorește reliefarea prin matlasare numai a anumitor părți din desen, se aplică materialul peste o căptușeală și se coase simplu de jur împrejur, la mașină (fig. 118); se întoarce pe dos, se crestează căptușeala la mijlocul desenului și se umple cu vată (fig. 119). Se îndeasă vata uniform, după care se coase simplu tăietura (fig. 120).

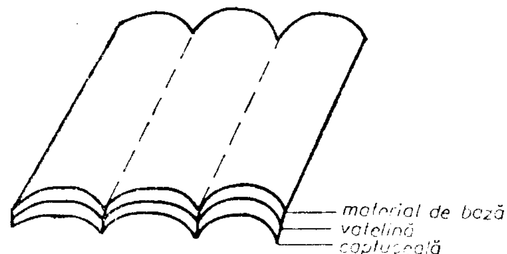

Fig. 115 — Straturile de material necesare matlasării

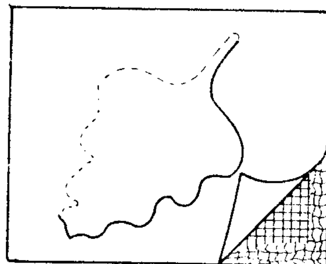

Fig. 117 — Reliefarea unui model

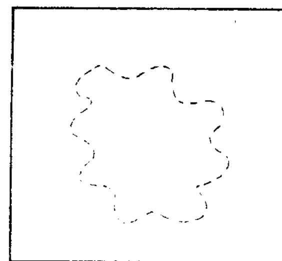

Fig. 118 — Coaserea modelului

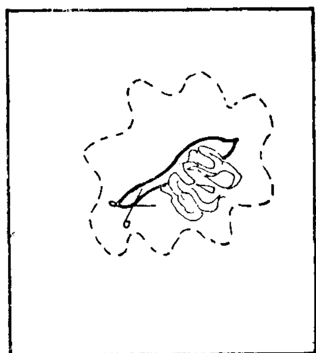

Fig. 119 — Umplerea modelului cu vată

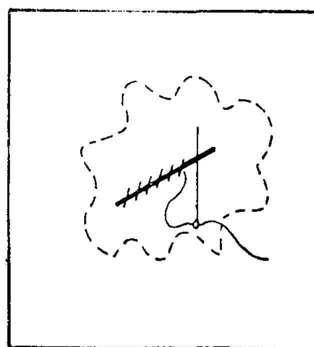

Fig. 120 — Finisarea reliefării

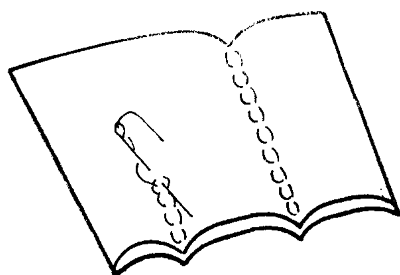

Fig. 121 — Matlasarea cu punct de lănțișor

Matlasarea mai poate fi executată manual prin coasere cu punct de lănțișor, lucrînd cît mai uniform, atît în ceea ce privește lungimea pasului cît și tensionarea aței (fig. 121).

EXECUTAREA PERNIȚELOR LA CONFECȚII

De cîțiva ani pernițele au apărut din nou în modă menținîndu-se cu obstinație. În croitorie se folosesc mai multe feluri de pernițe: pernițe de formă dreaptă, pernițe pentru mînecile raglan și pernițe pentru taior. Ele se execută din mai multe straturi și de aceea li se pot da cu ușurință dimensiunile dorite, în funcție de modă, de obiectul vestimentar etc.

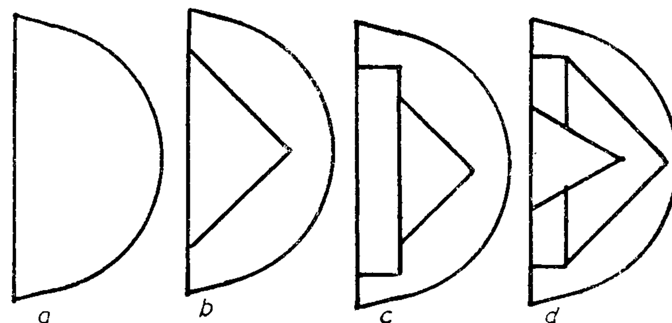

Fig. 122 — Așezarea straturilor de vatelină (a, b, c, d)

Se croiește bucata de întăritură din țesătură canafas și se așază alternativ pe ea bucățele tăiate din vatelină sau burete (fig. 122 a, b, c). Se rulează întăritura pe mînă sau se sprijină pe genunchi și se fixează straturile de vatelină prin coasere cu acul, străbătînd toate straturile ca la o saltea (fig. 123). După ce se fixează întăritura se păstrează forma umărului. Se prinde căptușeala care o acoperă cu ace de gămălie și se surfilează simultan la mașină cu pas de zigzag sau se festonează cu mîna. Pentru a nu se spăla produsul o dată cu pernița, acestea se prind de cusăturile produsului cu patenți.

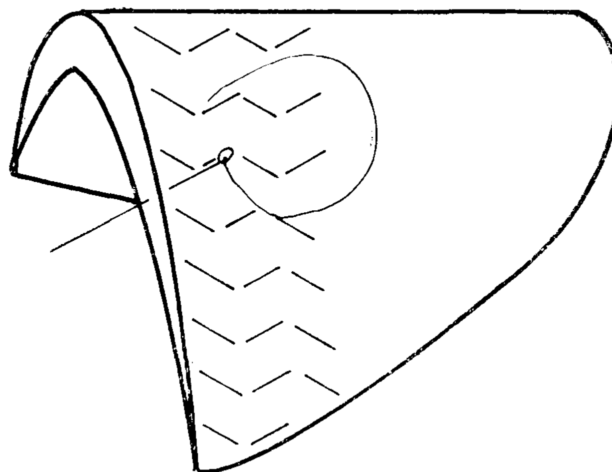

Fig. 123 — Coaserea perniței

BUTONIERE ȘI NASTURI

Butoniere. Prin butoniere se definesc în croitorie unele mici tăieturi practicate în țesătură, prin care, cu ajutorul unui nasture se încheie confecția respectivă.

Butonierele pot fi festonate sau bordate. Deși preferențial se utilizează butonierele bordate la îmbrăcămintea groasă și cele festonate la îmbrăcămintea subțire ambele tipuri de butoniere se pot utiliza la toate categoriile de produse.

Butoniere festonate. Se execută cu ață de mătase specială pentru butoniere sau cu ață de bumbac. Pentru a se lucra mai ușor și a se realiza butoniere frumoase și, mai ales, rezistente se va alege întotdeauna un fir mai gros. În funcție de destinația produsului, butonierele festonate pot fi de trei feluri: butoniere festonate pentru lenjerie, care se execută mai des vertical și cu două cheițe la capete, butoniere festonate pentru îmbrăcăminte ușoară, cu o singură cheiță și un capăt rotunjit și butoniere festonate pentru îmbrăcăminte groasă, dublate cu un fir gros și un ochi la un capăt.

Este bine să se rețină că lungimea unei butoniere trebuie să fie egală cu diametrul nasturelui, la care se adaugă de două ori grosimea acestuia (aproximativ 2 mm pentru un nasture obișnuit). Lățimea butonierei variază între 3 și 6 mm în funcție de grosimea țesăturii (o țesătură subțire are nevoie de o butonieră mai îngustă decît una groasă).

Amplasarea butonierelor precum și dispunerea lor depinde de modă și de produs. De obicei, la produsele subțiri distanța dintre butoniere este cuprinsă între 5—10 cm, iar la cele groase între 12—15 cm. Distanța maximă dintre butoniere trebuie să fie în așa fel aleasă, încît să nu permită îndepărtarea disgrațioasă a celor două părți ale confecției. Capătul butonierei trebuie să fie amplasat la cel puțin 15 cm de marginea produsului pentru a permite suprapunerea corectă și integrală a celor două părți.

Înainte de a începe executarea butonierelor, este bine să se verifice încă o dată amplasarea butonierei, deoarece o butonieră greșită nu se mai poate remedia. În acest scop trebuie să se marcheze cu atenție atît locul de coasere al butonierei cît și cel de prindere a nasturelui.

Fig. 124 — Marcarea butonierei — a; tighelirea corpului butonierei — b

Față de linia de mijloc a unei confecții, butonierele vor fi deplasate cu 3—5 mm spre exterior, deoarece nasturele alunecă în extremitatea butonierei, neavînd stabilitate pe mijlocul ei.

Butoniera trebuie să fie solidă și uniformă. Acest lucru este mai greu de realizat la țesăturile care se destramă. Locul unde se va lucra butoniera se marchează cu creionul sau cu ață. Coaserea butonierelor se poate face manual sau la mașină, cu o cusătură care urmează fidel conturul butonierei (dreptunghiul), figurile 124 a și b. Dacă este cazul se mai trasează încă două cusături în interior. Se coase la mașină cu un pas mic și apoi se taie butoniera pe mijloc de la cap la cap. Pentru coaserea corpului butonierei, se va folosi un punct de cusătură de la stînga la dreapta. Se introduce acul exact sub tighelul de contur, în partea de jos sau deasupra tighelului în partea de sus (fig. 125). Se trece firul peste vîrful acului, se scoate acul trăgîndu-l în sus, către mijlocul butonierei și se strînge bucla formată. Este greșită tragerea acului în jos pentru a se forma bucla la marginea de contur, pentru că butoniera are nevoie de rezistență în mijlocul ei. Se va lucra atent pentru a nu lăsa spații neacoperite între fire, și pentru a nu se coase firele unele peste altele. Avînd în vedere că marginea butonierei trebuie să fie dreaptă, nu se vor ne-

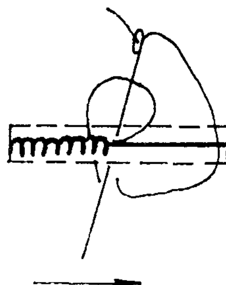

Fig. 125 — Executarea corpului butonierei

Fig. 126 — Marcarea butonierei cu creionul

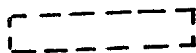

Fig. 127 — Coaserea conturului la mașină

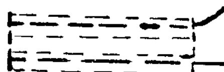

Fig. 128 — Urzirea butonierei

glija punctele de marcaj. Abia în timpul execuției li se vor aprecia importanța.

Pentru execuția butonierelor festonate se prezintă două metode uzuale de realizare: butoniere festonate tăiate înainte de a fi lucrate și butoniere tăiate după ce au fost brodate.

Butonierele festonate tăiate înainte de a fi lucrate sînt mai ușor de executat. Mai întîi se marchează conturul butonierei cu ajutorul creionului negru (fig. 126), apoi se coase conturul butonierei cu pas mic la mașină (fig. 127) și se mai trag două cusături spre margine. Conturul se poate marca și manual.

Pentru a obține o butonieră mai plină, se va urzi cu 3—5 fire de ață locul unde se va lucra butoniera (fig. 128). Apoi cu un foarfece mic, bine ascuțit, se taie pe mijloc butoniera cu atenție pentru a nu depăși marginile marcate (fig. 129). La început se execută capul de butonieră, partea de jos (fig. 130). Pentru butonierele care se fac la obiectele de lenjerie se vor executa cheițe astfel: se coase în margine aproape în același loc de 7 pînă la 10 ori, introducînd acul în așa fel încît să se cuprindă ambele părți ale butonierei (fig. 131). Se prind apoi cele 7—10 fire cu un drug cu buclă, cu bucla spre interiorul butonierei. Se întoarce lucrul invers și se execută cealaltă parte a butonierei. Se încheie cu cheița opusă.

Butonierele tăiate după ce au fost lucrate se utilizează mai ales la materialele care se destramă foarte ușor. Se începe tot prin marcarea conturului butonierei cu creionul. Se coase conturul, la mașină, cu un pas mic, sau manual, și cele două cusături orizontale care conferă butonierei mai multă rezistență. Dacă se dorește o butonieră mai reliefată, se introduc 3—5 fire de ață cu punct înaintea acului, avînd grijă să se execute pe dos un pas mic, pentru a avea firele pe fața butonierei (fig. 128).

Mai întîi se execută corpul de butonieră din partea de jos (fig. 125). Acul se introduce pînă la mijlocul butonierei, urmărind ca un fir din țesătură să despartă cele două corpuri pentru a fi tăiat ulterior. Cele două corpuri nu trebuie cusute prea îndepărtat, pentru ca, după tăiere, butoniera să nu aibă marginile franjurate și nici prea apropiate, pentru ca să nu se taie din greșeală ața cu care s-a lucrat. Se termină cheița, se execută corpul de sus și se încheie cu cheița stîngă. Apoi se taie pe mijloc, cu atenție, separînd cele două părți ale butonierei.

În funcție de felul confecției, butonierele pot fi: pentru lenjerie, pentru îmbrăcăminte subțire și pentru taioare, mantouri etc. Butonierele pentru lenjerie au fost descrise la execuția celor două tipuri de butoniere festonate, tăiate înainte și după execuție. Acestea se utilizează la cămăși, lenjerie de pat etc. La cămăși, de obicei butonierele se execută în poziție verticală. Butonierele care se execută la confecțiile lucrate din țesături subțiri au marginea exterioară (unde se fixează nasturele) rotunjită, pentru o mai bună rezistență și stabilitate. După ce s-a executat corpul de sus (de la dreapta la stînga) se execută rotundul, strîngînd punctele în interiorul butonierei (fig. 132). Capătul rotund trebuie să fie foarte solid, pentru că aici va sta piciorușul nasturelui. Se execută apoi cea de-a doua parte a butonierei și se termină cu o cheiță.

Butonierele pentru taioare, mantouri etc. se taie la marginea exterioară, în formă de cerculeț, cu

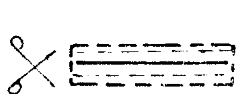

Fig. 129 — Tăierea butonierei

Fig. 130 — Partea de jos a corpului butonierei

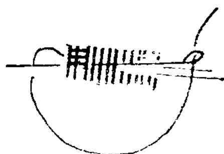

Fig. 131 — Executarea cheiței butonierei

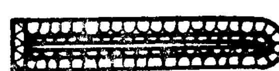

Fig. 132 — Butoniera cu cap rotunjit

Fig. 133 — Butoniera festonată pentru mantouri

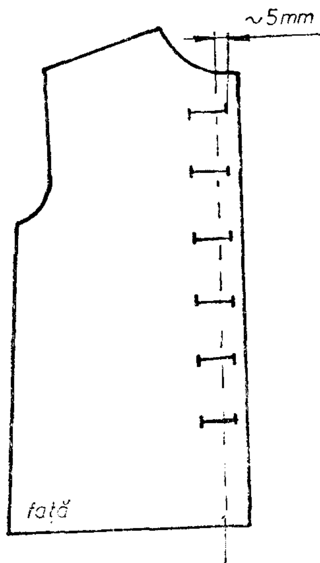

Fig. 134 — Amplasarea butonierelor

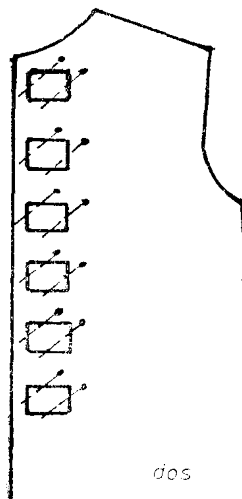

Fig. 135 — Amplasarea bucăților de material

un poanson (fig. 133). Dacă lipsește acest instrument se taie ochiul cu o forfecuță. Această butonieră se execută ca și cele precedente, dar este obligatorie introducerea, în timpul execuției, a unei meșe de bumbac (mai multe fire). Aceste fire de ață trebuie să se taie mai lungi, ca după terminarea butonierei să fie trecute pe dosul materialului cu ajutorul unui ac. În final se execută cheița.

Butoniere bordate. Aceste butoniere sînt utilizate la rochii, bluze, mantouri, la țesăturile de tip lînă, bumbac, sintetice etc. După ce au fost învățate fazele, se execută rapid, avînd un efect deosebit. Ca și la butonierele festonate, mai întîi se determină lungimea butonierei, ca fiind egală cu lungimea nasturelui, plus 2 mm reprezentînd grosimea nasturelui și se taie în bie bucățile mici de țesătură din care se va executa bordajul. Lungimea acestora va fi egală cu lungimea butonierei, plus 3 cm, iar lățimea de 5 cm. Se marchează apoi pe dosul unor bucăți mici de material linia de mijloc și mijlocul butonierei, după care se marchează și pe produs locul butonierelor. Distanța de plasare a butonierei față de linia de mijloc este de 5 mm (fig. 134).

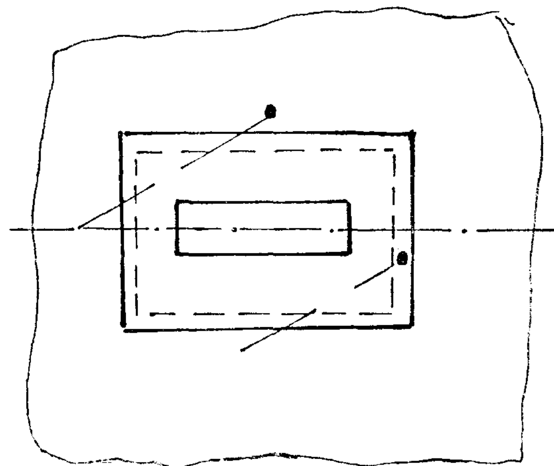

Fig. 136 — Marcarea butonierei

Se aplică bucățile mici de material pe produs, față peste față, respectînd marcajele (fig. 135) și se prind în ace cu gămălie. Se însăilează bucata de material de jur împrejur și se marchează pe ea cu creionul forma finală a butonierei (fig. 136). Lățimea butonierei variază în funcție de grosimea materialului, fiind în general de 4—5 mm.

Conturul butonierelor se coase la mașină, cu pași mici, pentru a putea realiza corect unghiurile și pentru a evita destrămarea stofei la colțuri. Se scot ațele de însăilat și se taie cele două straturi de material, cu ajutorul unui foarfece cu vîrful ascuțit, oprindu-se la 4 mm față de cele două capete. Pentru a putea evita unghiurile se taie în formă de Y pînă la cusătură (fig. 137). Prin fenta astfel formată (fig. 138) se trece pe dosul îmbrăcămintei fiecare bucățică de material, trăgînd de capete pentru a se obține unghiurile drepte. Se descalcă cusăturile, fie prin presare cu fierul, fie prin simplă presare cu unghia. Se formează două pliuri, de aceleași dimensiuni (jumătate din grosimea butonierei) care se rabat peste deschizătura butonierei, pînă cînd cele două capete se unesc exact (fig. 139).Pentru a nu se deforma în execuția ulterioară, cele două părți se vor însăila. Se prind apoi pe dos cele două pliuri la capetele butonierei pentru a nu se desface ulterior (fig. 140). Se prinde triunghiul crestat de material (fig. 141). Se cos cu punct ascuns cele două pliuri

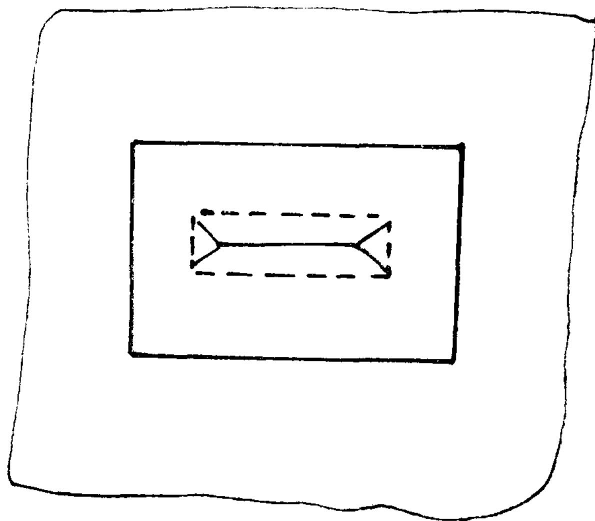

Fig. 137 — Coaserea şi tăierea butonierei

pe faţă sau pe dos, chiar în marginea butonierei (fig. 142 a, b) şi se calcă cu fierul pe dos. Se aplică căptuşeala produsului peste butonieră, şi se însăilează. Căptuşeala se taie în lungul butonierei, depăşind marginea butonierei cu 2—3 mm, după care se taie capetele în formă de Y (fig. 143). Se îndoaie marginea căptuşelei în interior şi se coase cu ştafir, păstrînd o formă cît mai frumoasă (fig. 144 şi 145). Pentru a mări rezistenţa căptuşelei, se prinde de produs, la unghiuri, cu punct de feston.

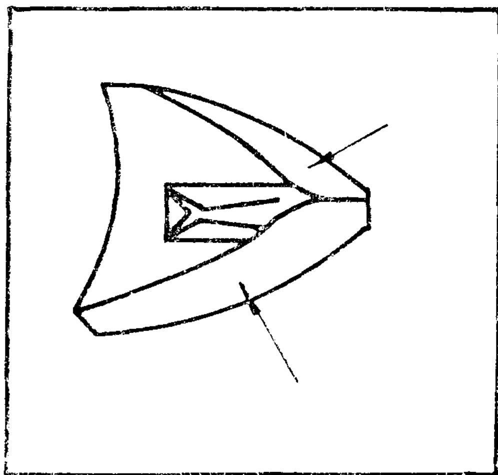

Fig. 138 — Trecerea materialului pe dos

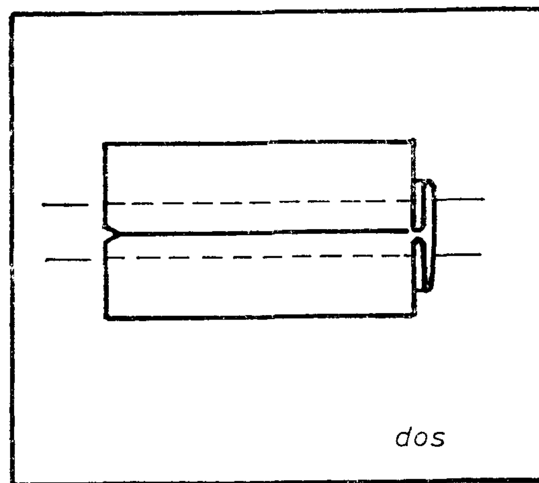

Fig. 139 — Formarea pliurilor

Nasturi. Un nasture supune ţesătura pe care este cusut la un efort de tracţiune. Pentru a evita ruperea ţesăturii în locul de fixare a nasturelui, acesta trebuie cusut întotdeauna cel puţin pe două straturi de material. Pentru a întări ţesăturile mai rare, se aplică fie un petec de material pe dosul produsului, pentru un nasture izolat (fig. 146), fie o bandă de material pentru mai mulţi nasturi cusuţi (fig. 147). În cazul ţesăturilor dese se poate coase nasturele numai pe cele două straturi de material.

Pentru a nu deforma stofa, unde este cusută butoniera, este obligatorie coaserea nasturelui cu picioruş. Firele trecute prin orificiile nasturelui lasă o distanţă de 1—7 mm între dosul nasturelui şi material. Pentru a se realiza mai uşor piciorușul, se introduce în timpul coaserii nasturelui (între nasture şi ţesătură) un ac mai gros, o scobitoare, o andrea etc. (fig. 148). La prinderea nasturelui pe ţesătură, se va avea grijă ca acul cu aţă să pătrundă cît mai puţin pe dosul produsului. În jurul piciorușului astfel format se va rula aţa (de cîteva ori) pentru a-i da rezistenţă (fig. 149). Pentru a putea călca cu uşurinţă produsul pe care se află nasturii, este indicat să se lase între aceştia o distanţă de cca 10 cm.

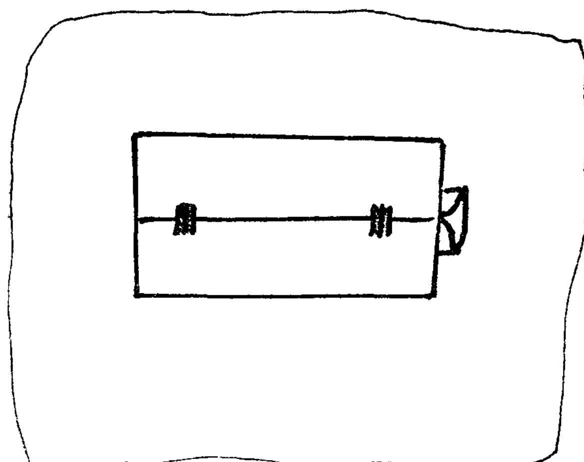

Fig. 140 — Prinderea pliurilor la capete

Pentru lenjeria de pat se folosesc nasturi „gemeni“: doi nasturi de aceeași mărime se unesc între ei printr-o tijă lungă de 5—7 cm, în funcție de grosimea straturilor de lenjerie (fig. 150). Nasturii dubli sînt nasturi speciali pentru produsele care au atît pe dreapta cît și pe stînga butoniere (fig 151). Ei sînt asamblați ca și nasturii gemeni cu deosebirea că unul este mai mare și altul mai mic (fig. 152).
Nasturii gemeni și cei dubli ușurează mult călcatul. Tot pentru a ușura călcatul (în cazul unor nasturi foarte apropiați) nasturii se cos pe o bandă mobilă. În acest scop, pe o bandă confecționată din țesătura obiectului la care se aplică se cos nasturi cu piciorus. Atît pe stînga cît și pe dreapta produsului se face un butonaj cu butoniere egale. Această bandă se poate utiliza la mai multe produse care au aceleași butoniere (de exemplu la cămășile bărbătești).
Pentru obținerea unui efect estetic deosebit, la unele articole de îmbrăcăminte se recomandă îm-

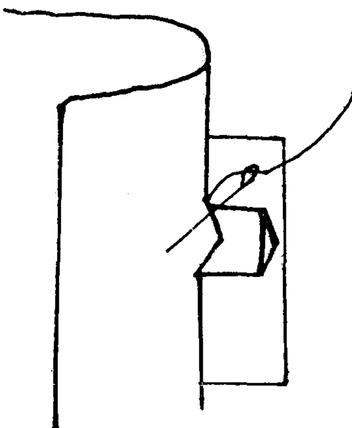
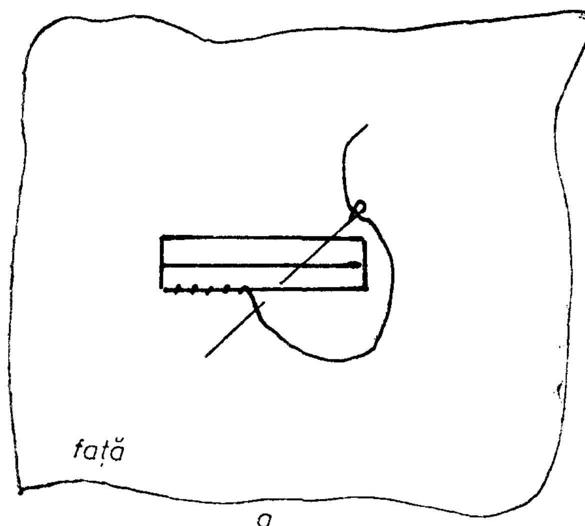

Fig. 141 — Prinderea triunghiului crestat

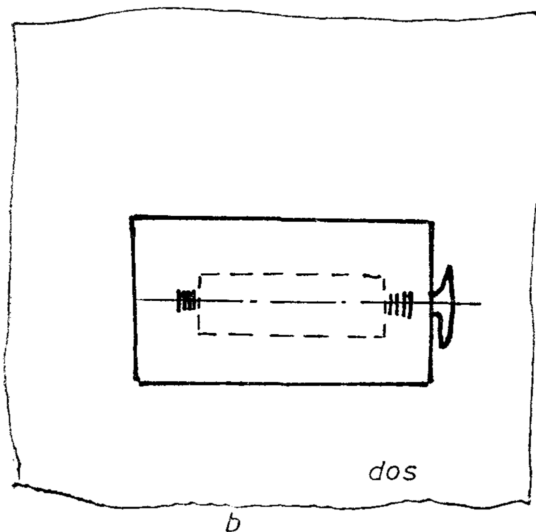

Fig. 142 — Fixarea pliurilor pe față și dos (a, b)

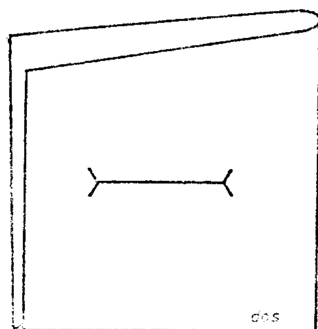

Fig. 143 — Tăierea căptușelii la butonieră

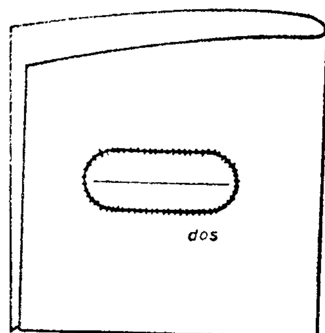

Fig. 144 — Finisarea **butonierei** pe dos

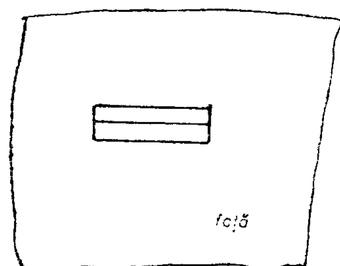

Fig. 145 — **Forma finală a butonierei brodate pe față**

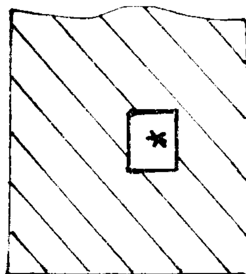

Fig. 146 — **Fixarea unui petec pentru prinderea nasturelui izolat**

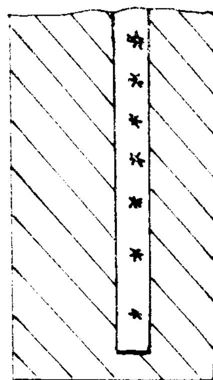

Fig. 147 — **Fixarea benzii de material**

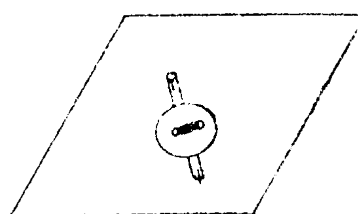

Fig. 148 — Coaserea **piciorușului** la **nasture**

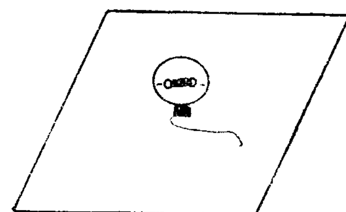

Fig. 149 — Fixarea piciorușului

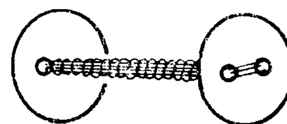

Fig. 150 — Nasturi gemeni

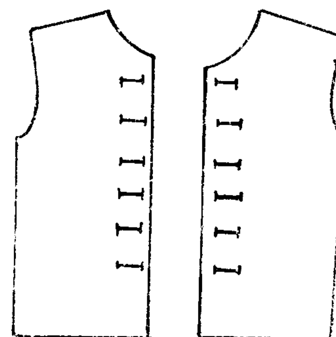

Fig. 151 — **Produs** cu **butoniere pe** partea **stîngă și dreaptă**

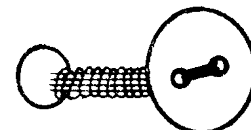

Fig. 152 — Nasturi **dubli**

brăcarea nasturilor cu material textil. Suportul de îmbrăcat poate fi din lemn, metal sau material plastic. În acest scop se întrebuințează atît nasturii obișnuiți, cît și plăcuțele sau inelele speciale pentru îmbrăcat.

Montarea și finisarea sînt diferite de la caz la caz. În cazul unui nasture obișnuit se decupează din materialul de îmbrăcat un cerc cu diametrul de două ori mai mare decît diametrul nasturelui,

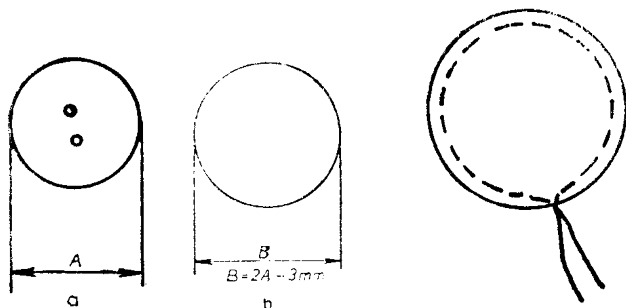

Fig. 153 — Diametrul nasturelui — a; diametrul bucății de material pentru îmbrăcat — b

Fig. 154 — Însăilarea petecului

minus 2—3 mm (fig. 153 a—b), cu care se vor îmbrăca cele două părți ale nasturelui. Rondela astfel obținută se însăilează de jur împrejur cu ață tare, cu pas de cusătură mic (fig. 154). Se strînge de ață și se introduce în interior suportul de nasture sau nasturele de îmbrăcat (fig. 155). Se strînge bine ața astfel încît să se muleze perfect țesătura pe suport și se coase în diagonală, de jur împrejur, pentru fixarea stofei pe nasture (fig. 156).

Pentru a termina curat pe dos, se taie o rondelă din căptușeală sau din altă țesătură, avînd diametrul exact cît cel al nasturelui, care se aplică pe dosul nasturelui. Se îndoaie ușor marginea și se prinde cu punct oblic (fig. 157). Dacă se dorește, se poate prinde de căptușeală o copcă care să constituie piciorușul nasturelui sau se execută în timpul coaserii un picioruș din ață (fig. 158). Suportul de îmbrăcat poate fi și un inel (anou) de metal sau plastic (acela folosit, de exemplu, pentru galerii), cu diametru de 1,5 (fig. 159). Se decupează, de asemenea, un cerc cu diametrul de două ori mai mare decît diametrul nasturelui,

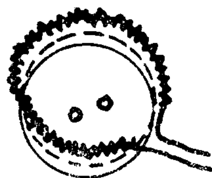

Fig. 155 — Introducerea nasturelui

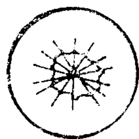

Fig. 156 — Coaserea petecului

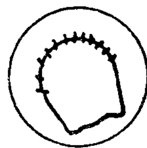

Fig. 157 — Prinderea căptușelii pe dosul nasturelui

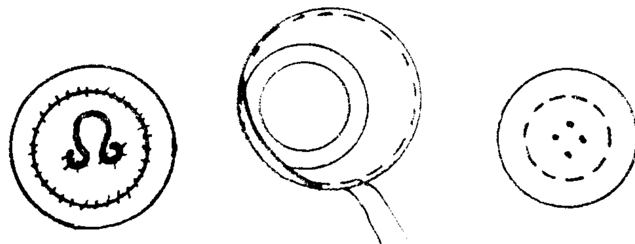

Fig. 158 — Coaserea piciorușului

Fig. 159 — Îmbrăcarea unui inel de plastic

Fig. 160 — Forma finală a unui inel îmbrăcat

mai puțin 3 mm. Se însăilează, se formează locul unde se introduce inelul, se trage de ață și se coase în diagonală. Se face apoi o cusătură pe lîngă marginea interioară a inelului, pentru realizarea lui prin punct de tighel. În interior se punctează simetric cu mici puncte paralele sau în cruce (fig. 160). Pe dos se face curat cu o rondelă de mătase, cu punct oblic.

Atenție! Pentru reușita operației este absolut necesar ca nasturele să se coasă pe cel puțin două straturi de material, avînd grijă să nu încrețească fenta.

CATARAME

Cataramele pot constitui terminația unui cordon sau pot închide o clapă, o bentiță etc. Pe lîngă această funcție practică au și una estetică de mare însemnătate. Astfel, o cataramă poate conferi o anumită eleganță unei îmbrăcăminți, o notă tinerească, sportivă etc., după cum, la fel de bine poate să-i diminueze din valoare, să o vulgarizeze, atunci cînd nu este corect asortată.

În cazul în care materialul din care este executată catarama nu este adecvat, se recomandă îmbrăcarea ei cu țesătura din care este confecționat produsul. Operația aceasta este relativ simplă, putîndu-se îmbrăca ușor atît cataramele pătrate, cît și cele dreptunghiulare, rotunde sau de alte forme (fig. 161). Pentru aceasta se pot folosi mai

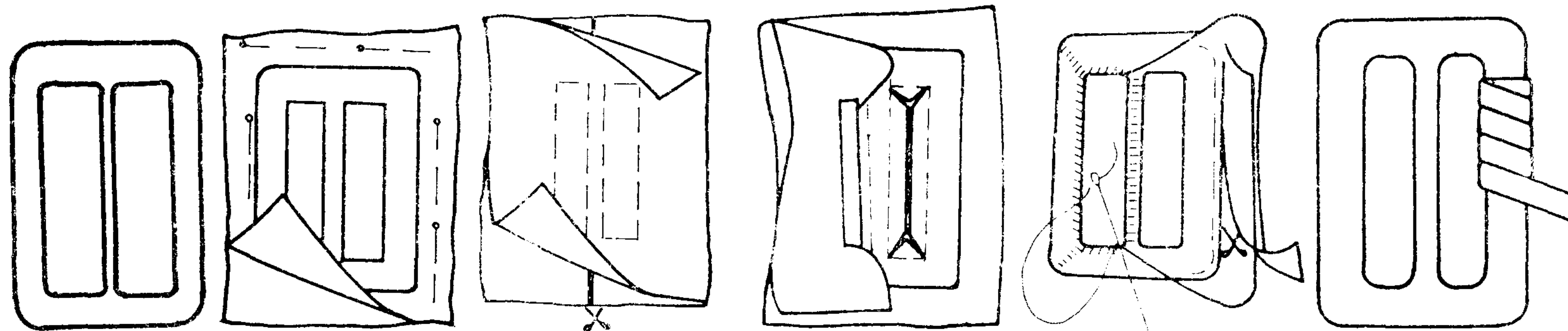

Fig. 161 — Forma unei catarame dreptunghiulare

Fig. 162 — Așezarea straturilor de material pentru îmbrăcarea cataramei

Fig. 163 — Coaserea conturului interior al cataramei

Fig. 164 — Decuparea și introducerea cataramei

Fig. 165 — Finisarea cataramei îmbrăcate

Fig. 166 — Catarama îmbrăcată cu o bandă de material

multe metode, alegerea făcîndu-se după dorință sau după necesitate. Cea mai folosită metodă constă în utilizarea a două bucăți de material, mai mari decît catarama cu cca 2 cm, care se așază una peste alta (față peste față), se prind în ace și se însăilează de jur împrejur pentru a nu aluneca (fig. 162). Se marchează pe material catarama, apoi se cos la mașină contururile găurilor cataramei (fig. 163). Se taie una din bucățile de material pe mijloc după care se decupează cele două găuri în formă de Y. Se introduce și se scoate bucata tăiată prin cele două găuri, urmînd să se includă catarama de metal între cele două straturi de material (fig. 164). Se prind apoi cele două bucăți de țesătură prin coasere cu punct în urma acului chiar în marginea cataramei. Se decupează în jurul cusăturii bucata de țesătură care a fost tăiată, se îndoaie peste ea marginea rămasă liberă și se prinde cosînd manual cu un punct oblic mărunt (fig. 165).

În cazul în care materialul cu care urmează să fie îmbrăcată catarama este gros, se va înlocui unul din straturi cu o căptușeală subțire, asortată.

Îmbrăcarea unei catarame se mai poate realiza și prin rularea unei benzi din țesătură, în jurul cataramei (fig. 166).

Cataramele se mai pot îmbrăca astfel: pe dosul unei bucăți de material se conturează catarama, se decupează în interiorul găurilor, păstrînd o rezervă pentru cusătură (fig. 167), crescînd colțurile, după care se aplică catarama, îndoindu-se

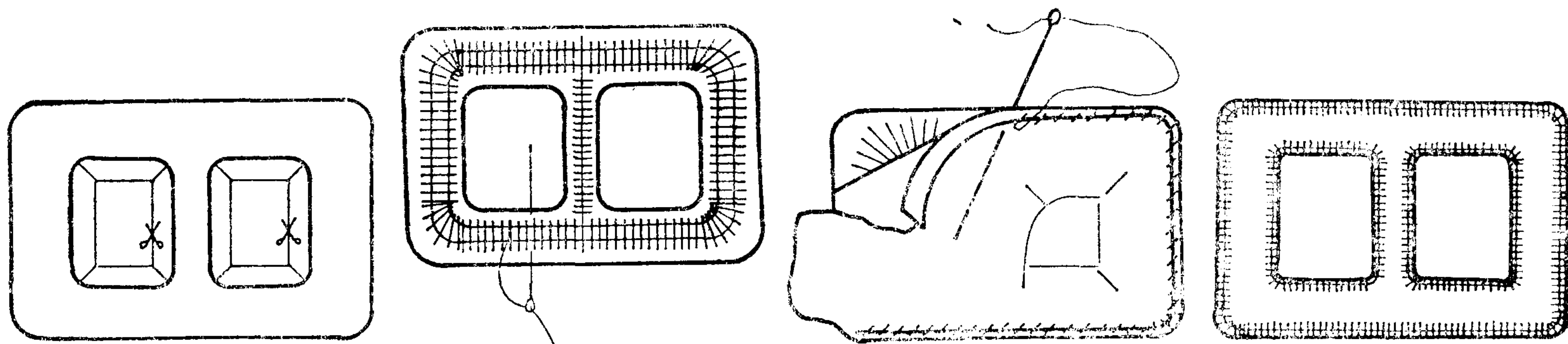

Fig. 167 — Marcarea contururilor, decuparea

Fig. 168 — Coaserea pe dos de jur împrejur

Fig. 169 — Acoperirea dosului cataramei cu căptușeală

Fig. 170 — Forma finală a dosului cataramei

materialul de jur împrejur pe dosul cataramei după care se prind cu acul o dată cele două părți ale materialului (fig. 168). Se conturează catarama pe căptușeală, se decupează (fig. 169), se îndoaie marginile căptușelei și se prinde cu punct oblic de jur împrejur, pe marginea materialului de bază (fig. 170).

BUTONI RAPIZI, PATENȚI, COPCI, BRIDE, OCHIURI

Butoni rapizi. În tehnologia actuală tot mai des se preferă înlocuirea clasicilor nasturi și butoniere cu butoni rapizi, datorită faptului că se montează extrem de rapid și de ușor. Aceștia se găsesc în comerț și se livrează împreună cu dispozitivele pentru prindere și cu explicațiile necesare. Acești butoni au însă dezavantajul că odată fixați, nu mai pot fi mutați. De asemenea, dacă sare o capsă, nu mai poate fi înlocuită, datorită deformării din timpul purtării și a găurii practicate în material cu preduceaua. Dar, avînd în vedere faptul că o confecție în perioada actuală și-a scurtat ciclul de viață (nu se mai poartă ani de zile, nu se mai întoarce pe dos etc.), se recomandă utilizarea capselor și a butonilor rapizi economisind astfel un mare volum de muncă.

Atenție! Înainte de a monta butonii se va verifica cu multă grijă dacă locul lor a fost bine marcat, deoarece, așa după cum s-a mai spus, nu mai pot fi mutați.

Patenți (capse). Pentru închiderea unei fente sau a unei manșete, se pot folosi patenți, montarea lor fiind extrem de simplă. Astfel, se marchează corect pe cele două părți de îmbinat locul patenților și se trece la fixarea lor prin orificiile prevăzute (fig. 171). Se mai practică și fixarea lor de către fabrica producătoare, pe două benzi de panglică care se aplică direct pe fentă (fig. 172). În cazul montării patentului pe un material mai fin sau dacă există un contrast neplăcut între culoarea materialului textil și cea a patentului (deși el nu se vede), se va proceda la îmbrăcarea patentului cu o bucățică de mătase. Este o operație

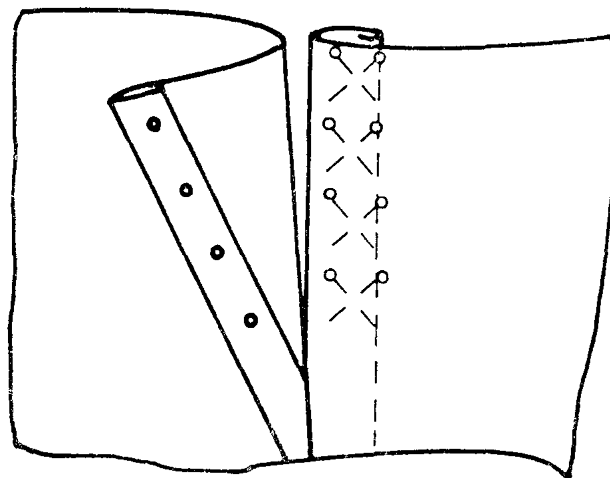

Fig. 171 — Marcarea locului patenților

mai delicată, de finețe. Se decupează din țesătură un cerc puțin mai mare decît patentul (cu 1 mm să depășească de jur împrejur marginea), se îndoaie marginea acestei rondele și se fixează cu punct ascuns pe stofă. Cu ajutorul unui ac se presează firele de țesătură pentru a face loc orificiului de închidere a patentului. Materialul de îmbrăcat trebuie să fie subțire, pentru a putea permite închiderea patentului, fără dificultate.

Copci. O copcă este formată din două părți: dintr-un cîrlig și dintr-un inel confecționate din metal. Cu ajutorul ei se poate închide o confec-

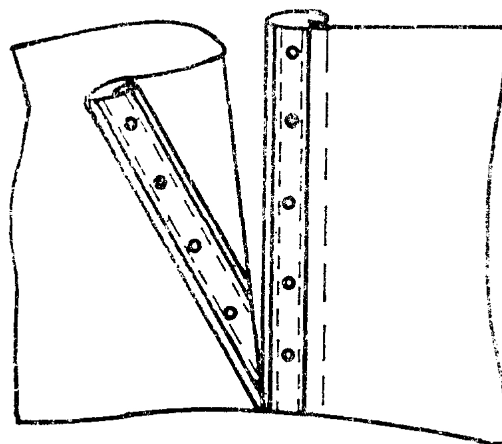

Fig. 172 — Montarea patenților în benzi

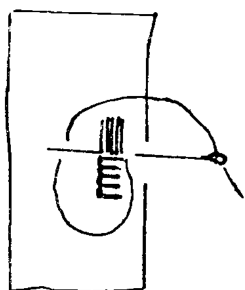

Fig. 173 — Copcă din ață

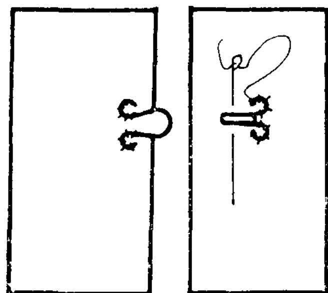

Fig. 174 — Montarea copcilor

ție. Inelul din metal poate fi înlocuit printr-unul lucrat din ață (fig. 173).

Întotdeauna cîrligul se va monta la partea dreaptă a produsului, iar inelul la partea stîngă (fig. 174). Pentru ca să nu apară vizibile copcile în timpul purtării, se va monta inelul cu capul pînă la marginea țesăturii (fig. 175).

După ce au fost prinse copcile, se montează căptușeala avînd grijă ca aceasta să acopere ochiurile de montare ale cîrligului și inelului. În cazul în care se dorește în mod deosebit să se menajeze marginea materialului, copca se mai poate coase astfel: inelul se prinde cu capul ieșit cu 2 mm în exterior, iar cîrligul cu 2 mm în interior (fig. 174). Trebuie reținut faptul că, după ce copca este închisă, produsul trebuie să aibă marginile cap în cap (fig. 176), fără să se remarce vreo suprapunere sau spațiu liber între cele două părți.

Dacă în locul unde este montată copca nu este posibil să fie acoperită de căptușeală (fig. 177), la produsele finisate superior, se va îmbrăca copca cu ață. În acest scop se alege un fir de ață în culoarea materialului, mai gros și bine răsu-

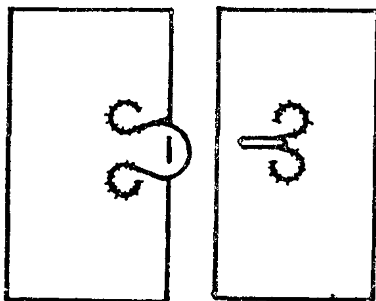

Fig. 175 — Montarea copcilor în marginea materialului

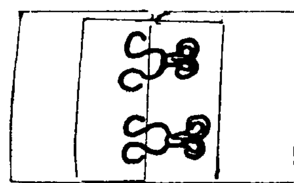

Fig. 176 — Închiderea copcilor

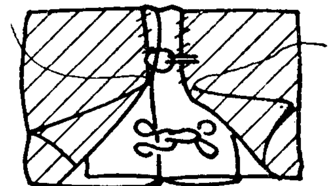

Fig. 177 — Acoperirea copcilor cu căptușeală

cit. Se pornește de la un ochi prin punct de feston în buclă, se continuă cu corpul bridei și apoi cu celălalt ochi. Ochiurile nu trebuie acoperite complet, deoarece ele vor fi oricum ascunse cînd se cos pe produs.

Pentru îmbrăcarea cîrligului, se pornește de la vîrful acestuia. Se introduce ața prin cele două ramuri și se răsucește atît în stînga cît și în dreapta de 8—10 ori, pentru a îmbrăca cît mai bine vîrful. Se continuă cu punct de feston, prinzînd ambele ramuri cu una din ațe. Cealaltă ață se ține de-a lungul tijei. După ce se termină corpul, cu cele două capete de ață se cos cele două capete ale cîrligului. Pentru a evita deschiderea copcilor în timpul purtării, ele vor fi montate alternativ (fig. 178).

Bride. Bridele pot fi de două feluri: bride festonate și bride din țesătură sau panglică. Dimensiunea lor se stabilește în funcție de rostul pe care urmează să-l închidă, de copcă etc.

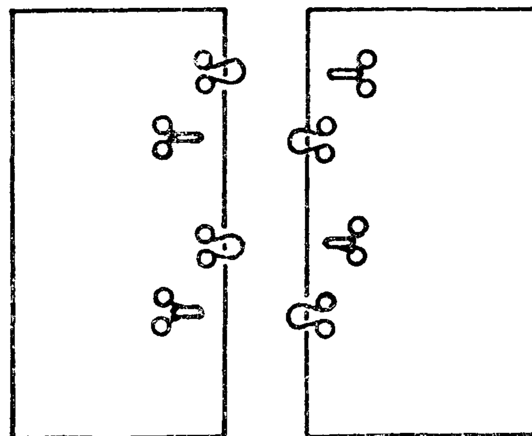

Fig. 178 — Montarea alternativă a copcilor

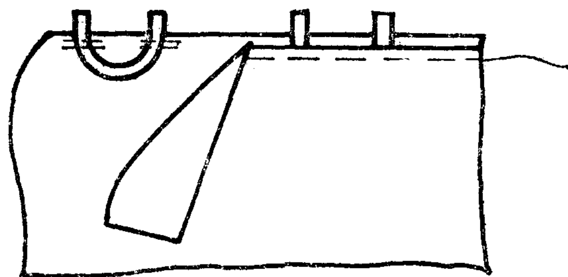

Fig. 179 — Coaserea bridelor din țesătură

Bridele festonate pot fi realizate cu feston simplu (prin buclare) și cu feston cu buclă. De obicei se pune firul de ață în trei și se execută corpul bridei astfel: se face un nod de fixare, se introduce acul în țesătură prinzînd un fir sau două din țesătură, se trece pe lungimea dorită în dreapta și se repetă operația de 4—5 ori pentru a obține grosimea de bridă dorită. Se rulează apoi ața cu acul (punct de drug), prinzînd toate firele, de la un capăt la altul al bridei (fig. 173).

Atenție! În timpul execuției punctului de drug, trebuie lucrat cu atenție pentru a nu prinde stofa cu acul. În cazul bridei festonate cu buclă, se va înlocui punctul de drug, cu feston cu buclă, plasînt ața sub vîrful acului.

Bridele din țesătură se execută dintr-o șuviță de material croită în bie, care se coase pe dublu și se întoarce pe față. Fiecare bridă se însăilează de fața îmbrăcămintei, la intervale regulate (fig. 179). Se aplică apoi fenta față peste față, se coase pe margine, apoi se întoarce pe dos, îndreptînd și bridele (fig. 180).

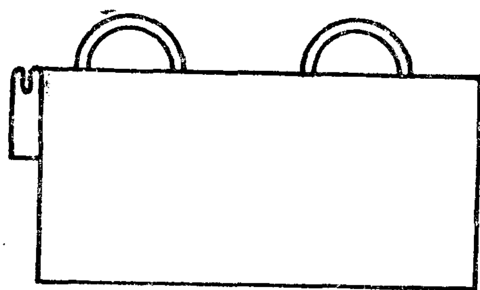

Fig. 180 — Finisarea bridelor

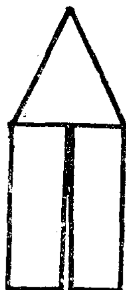

Fig. 181 — Brida capucin

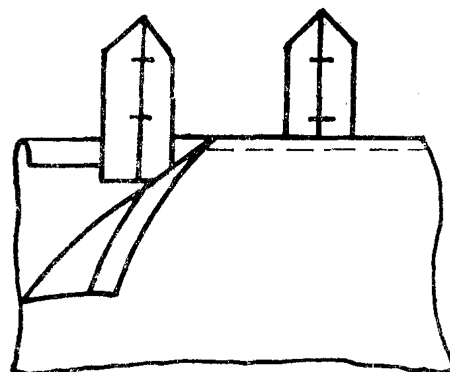

Fig. 182 — Montarea bridei capucin

În afară de aceste bride (rotunde, reliefate) se pot executa și așa-numitele bride „capucin" care se obțin dintr-o panglică procurată din comerț, nemaifiind necesară croirea în bie (fig. 181). Pentru executarea acestei bride se îndoaie panglica și se prinde de produs, efectuînd un punct de oprire pentru nasture. Această bridă este rezistentă și are o formă plată, nereliefată. Ea se utilizează mai ales la sutiene și corsete (fig. 182). În unele cazuri bridele rotunde, din țesătură croită în bie sau din panglică, se pot prinde de produs fără a se detașa una de alta; partea din interior, se fixează solid printr-o cusătură manuală (fig. 183). Aceste bride, pe lîngă faptul că înlocuiesc cu succes butonierele, au și un rol estetic deosebit, asigurînd deseori garnitura produsului.

Ochiuri. Închiderea la o confecție se poate realiza și prin așa-numitele „ochiuri" prin care se introduce apoi un șiret. Pentru executarea lor se va cresta țesătura prin două tăieturi în formă de X avînd lungimea egală cu diametrul ochiului în

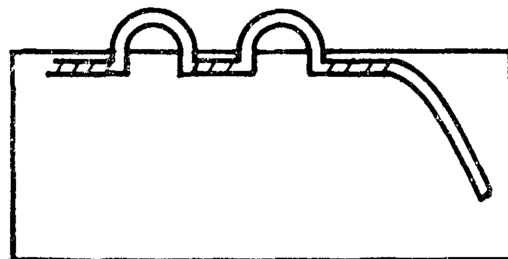

Fig. 183 — Montarea bridelor fără tăierea lor

Fig. 184 — Crestarea în X pentru execuția ochiului

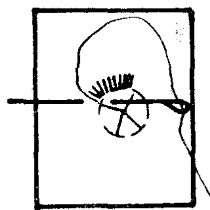

Fig. 185 — Ochi brodat cu drug

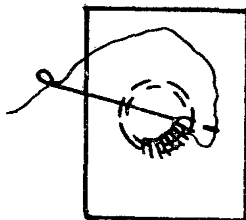

Fig. 186 — Ochi brodat cu feston cu buclă

formă finită (fig. 184). La crestat se va folosi un foarfece mic și bine ascuțit. Se rulează apoi cu acul în interior marginile țesăturii și se brodează conturul ochiului fie cu drug, fie cu feston cu buclă (fig. 185), urmărind să se realizeze un spațiu decupat rotund, egal. În cazul în care se dorește un contur mai plin (în relief) în timpul execuției festonului, se prind și 3—4 fire de ață în interior (fig. 186).

FERMOARE

După cum se știe, fermoarul este un dispozitiv practic, folosit frecvent în croitorie la diferite confecții, ca: rochii, fuste, pantaloni, bluze etc. Un fermoar incorect montat compromite, de cele mai multe ori, întreaga muncă depusă la croitul și confecționarea unei îmbrăcăminți, fapt pentru care, trebuie acordată multă atenție acestei operații. Prinderea celor două părți ale fermoarului de țesătură, deși aparent pare destul de simplă, ridică o serie de probleme.

În activitatea casnică este mai prudent să se coase întîi tighelul fermoarului pe țesătură (căsuța fermoarului) și după aceea se va prinde fermoarul de mînă. Acest procedeu are avantajul că în cazul defectării fermoarului, acesta se poate înlocui manual cu rapiditate, fără a mai fi necesară tighelirea cu ață la culoare. Montarea fermoarului trebuie să se facă cu o cusătură fină, pe o suprafață plată, fără a „ține“ fermoarul pe fustă sau invers.

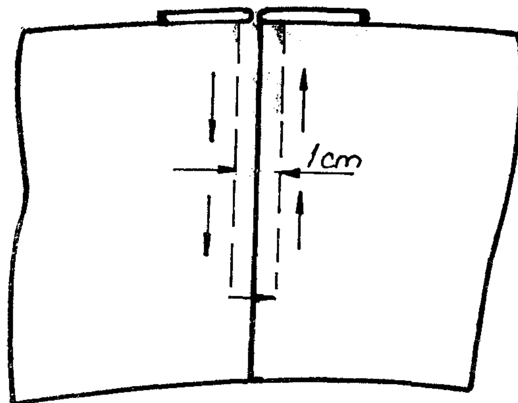

Fig. 187 — Însăilarea și tighelarea locului fermoarului

Ața cu care se coase trebuie să fie rezistentă, pentru a prinde solid fermoarul. Pentru a împiedica fermoarul să se desfacă, la extremitatea sa, pe fața produsului, se face o bridă de oprire, cu 3 mm înainte de capăt.

Pentru montarea fermoarului se utilizează uzual două procedee: montarea margine în margine și montarea ascunsă.

Montarea margine în margine se poate executa atît manual cît și direct, la mașină. În primul caz, mai întîi se însăilează locul unde va fi montat fermoarul, de jur împrejur. Se presează bine cu fierul de călcat după care se trage un tighel, la mașină, de lățimea unui piciorus (fig. 187). Numai după aceste operații preliminare se însăilează fermoarul la locul lui, avînd grijă să se înceapă lucrul de la talie în jos iar marginea metalică a fermoarului să fie cu 4—5 mm mai jos de semnele cu lațe care marchează talia. Fermoarul se fixează pe produs cu punct în urma acului sau ascuns, la nivelul tighelului de ornament (fig. 188). Se prinde apoi marginea fermoarului, pentru a nu se rula și a se agăța de fermoar, cu un punct oblic. Se presează cu fierul de călcat fără a imprima conturul fermoarului pe fața lucrului și fără a deforma linia șoldului.

Cînd se folosește acest procedeu de montare a fermoarului, respectiv „margine în margine“, nu este permis să se vadă partea sa metalică (dinții). Pentru aceasta, fermoarul va fi cusut la o distanță de aproximativ 1 mm, spre interior, de la marginea materialului (fig. 189).

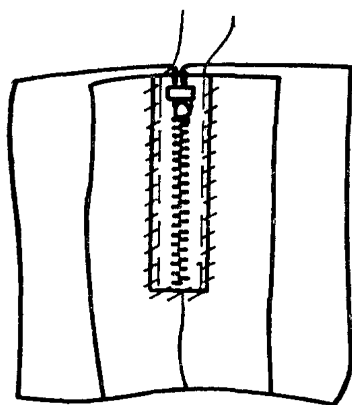

Fig. 188 — Coaserea şi finisarea fermoarului

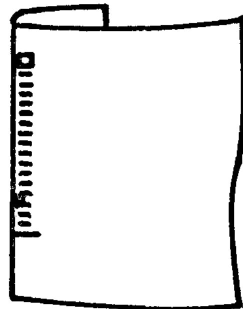

Fig. 189 — Coaserea fermoarului 1—2 mm în interior

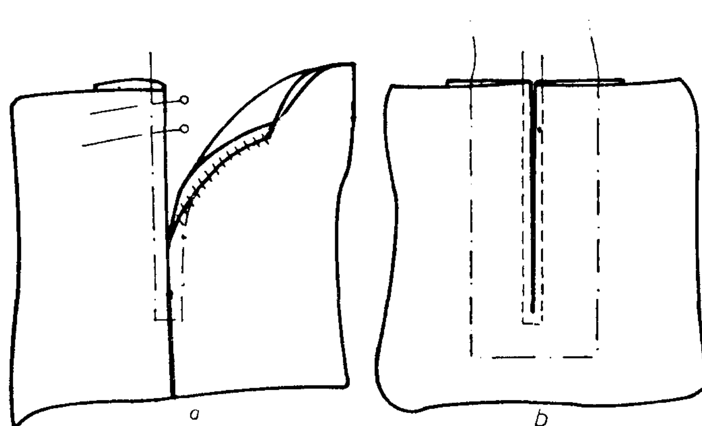

Fig. 191 — Însăilarea fermoarului — a; coaserea fermoarului la maşină — b

În cazul montării fermoarului direct la maşină, mai întîi se va descălca cusătura şi se va însăila rezerva de cusătură (fig. 190). Se prinde apoi în ace fermoarul, se însăilează (fig. 191) şi se coase la maşină intercalînd între dinţii acestuia şi între cei transportori ai maşinii o bucată de hîrtie, pentru a nu se agăţa unii de alţii şi a îngreuna operaţia. Marginea bentiţei fermoarului se prinde cu punct oblic.

Pentru a se monta fermoarul ascuns se pot utiliza mai multe procedee. Uzual, rezerva de material din stînga se îndoaie complet sau cu 0,5 cm mai mult faţă de axa de mijloc (de cusătură (fig. 192) şi se fixează în ace. Se însăilează apoi fermoarul pe această îndoitură şi se prinde de partea dreaptă (fig. 193). Întotdeauna se începe lucrul cu fermoarul deschis şi se termină cu el închis.

Dacă fermoarul are o formă sau o culoare mai deosebite se poate utiliza ca ornament, de exemplu, la un buzunar. În acest caz, se va proceda astfel: se aşază piesele una peste alta (faţă peste faţă), se însăilează şi se marchează locul fermoarului (fig. 194), după care se coase (fig. 195). Se decupează apoi conform modelului, avînd grijă ca în capete să se cresteze în formă de Y (fig. 196). Se întoarce bucata de buzunar pe dos, se presează cu fierul, se prinde în ace, se însăilează şi se coase fermoarul (fig. 197).

În cazul în care se doreşte montarea fermoarului pe un tricot, se vor executa 2—4 ochiuri suplimentare, în funcţie de fineţea lucrului, de fiecare parte a fentei unde se montează fermoarul. Aceste

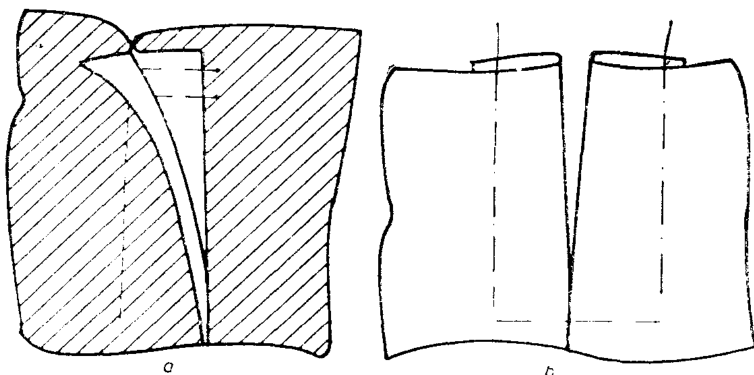

Fig. 190 — Descălcarea cusăturilor — a; însăilarea rezervelor — b

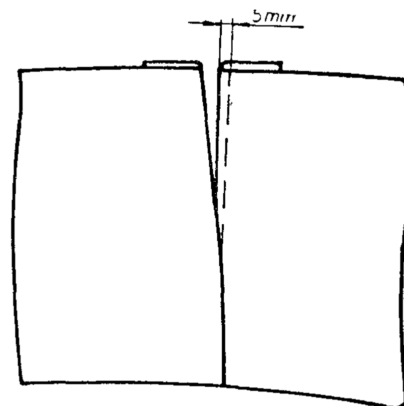

Fig. 192 — Îndoirea rezervei pentru fermoarul ascuns

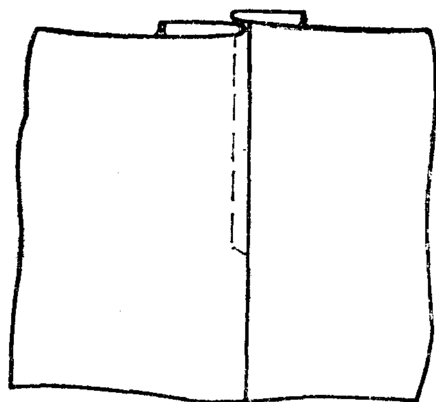

Fig. 193 — Fața fermoarului cusut ascuns

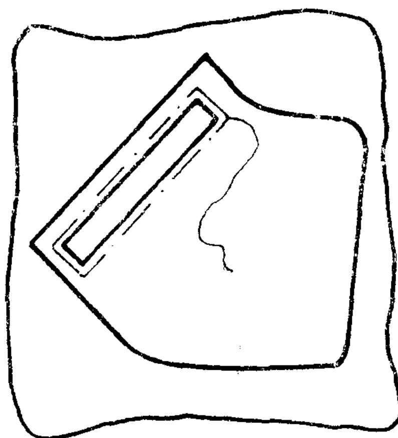

Fig. 194 — **Însăilarea pieselor și marcarea locului pentru fermoar**

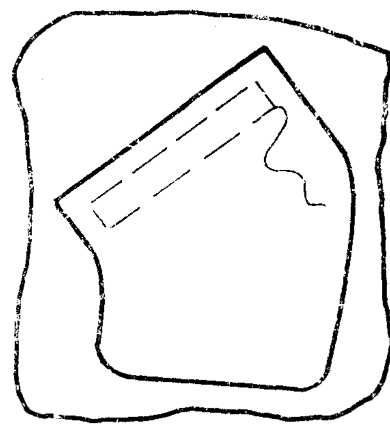

Fig. 195 — Coaserea locului pentru fermoar

ochiuri suplimentare vor fi prinse pe dos alcătuind marginea fentei. Se verifică apoi dacă marginile sînt plate, adică dacă nu sînt prea întinse sau susținute. Se poate executa după aceea tighelul, la mașină, montînd fermoarul manual.

Atenție! Specialiștii apreciază că fermoarul reprezintă „oglinda" execuției de calitate a unei fuste. De aceea, mai mult ca la alte piese vestimentare, la fustă operația aceasta necesită un plus de minuțiozitate. Pentru reușita operației, este bine să se rețină unele mici secrete, astfel:

- În nici o situație, la fustă, „dințișorii" fermoarului nu trebuie să fie vizibili pe față (fig. 198).
- La fuste, întîi se montează fermoarul și după aceea cordonul (fig. 199). Primii dințișori ai fermoarului vor fi situați mai jos cu 4—5 mm de cusătura de montare a cordonului.
- În nici un caz nu se susține fermoarul pe fustă.
- Întotdeauna se va presa bine locul de montare a fermoarului cu fierul de călcat.

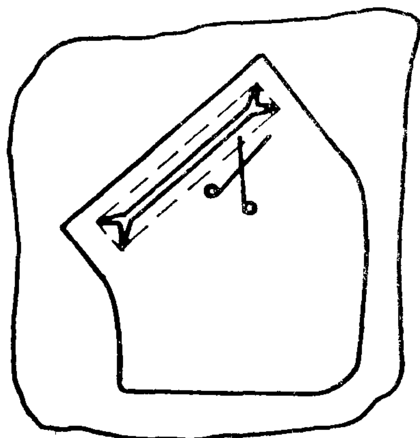

Fig. 196 — Decuparea locului pentru fermoar

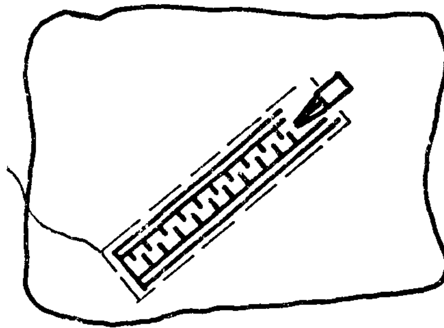

Fig. 197 — **Coaserea fermoarului**

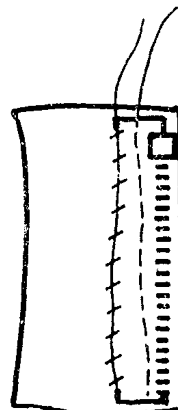

Fig. 198 — Amplasarea „dințișorilor"

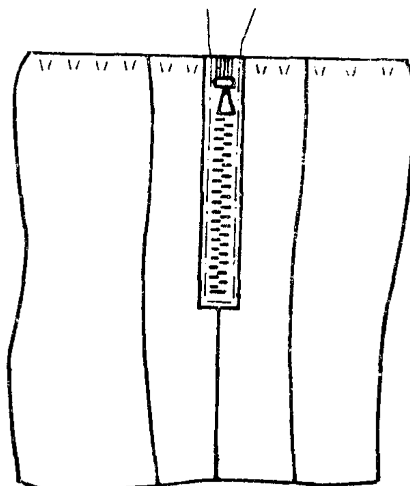

Fig. 199 — Montarea fermoarului înaintea cordonului

EXECUȚIA CUTELOR ȘI A PLIURILOR

Cutele și pliurile sînt frecvent folosite în vestimentația feminină, mai ales la fuste și rochii, conferindu-le acestora lejeritate și eleganță. Deosebirea dintre acestea constă în faptul că primele sînt solitare iar celelalte sînt amplasate uniform, des.

Cutele pot fi de două feluri: simple și duble. Cutele simple au plusul de material pliat, distribuit pe dos într-o singură direcție față de cusătură (fig. 200 a, b), iar cele duble au surplusul de material distribuit egal în stînga și în dreapta (fig. 201 a, b).

O cută în poziție normală nu are voie să stea desfăcută, marginile ei trebuind să fie lipite una de alta. Pentru a obține acest efect trebuie să se ia cu 3 cm mai mult material în talie, în adîncimea de cută, decît la tiv. În cazul în care după confecționare cuta stă desfăcută, se va ridica fundul de cută în sus și se va prinde în talie (fig. 202).

Dacă se notează cu *A* lungimea fundului de cută în formă finală, atunci, pentru cută, indiferent dacă modelul este simplu sau dublu, este nevoie de un plus de material de „2A".

Pentru a realiza o fustă cu două cute în față, se va lua tiparul de fustă clasică dreaptă, se va decupa de jos în sus pe linia de mijloc a pensei (fig. 203 a) și se vor îndepărta cele două bucăți de tipar astfel: la talie, cu distanța de „*2A*"+3 cm, iar la tiv cu distanța de „*2A*" (fig. 203 b).

Cutele pot fi cusute pe o anumită lungime sau pot fi lăsate libere (fig. 204).

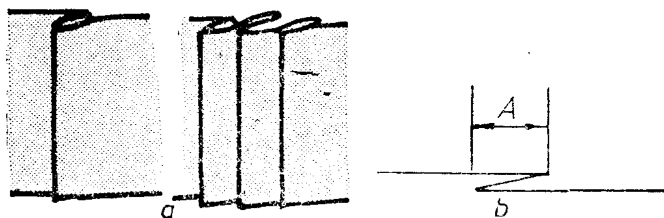

Fig. 200 — Cute simple — a; cute simple în secțiune — b

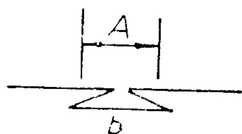
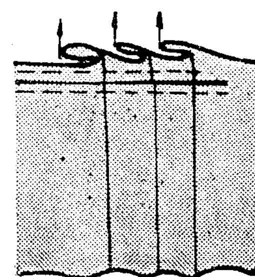

Fig. 201 — Cută dublă — a cută dublă în secțiune — b

Fig. 202 — Ridicarea fundului de cută

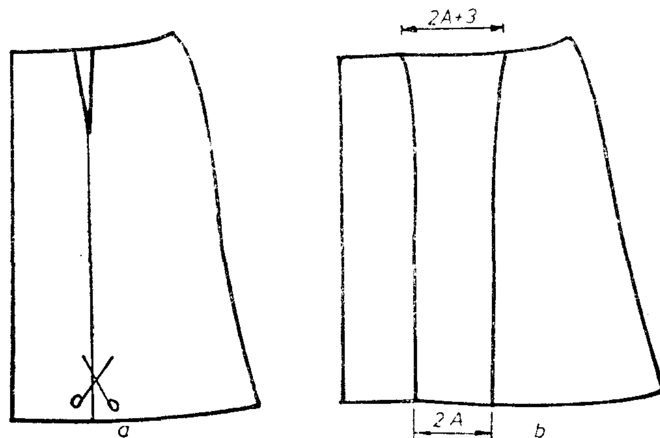

Fig. 203 — Decuparea tiparului de fustă clasică — a; îndepărtarea celor două bucăți de tipar — b

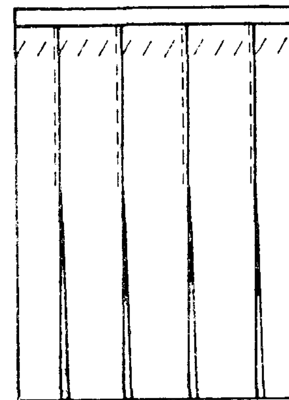

Fig. 204 — Cute cusute pînă la linia șoldului

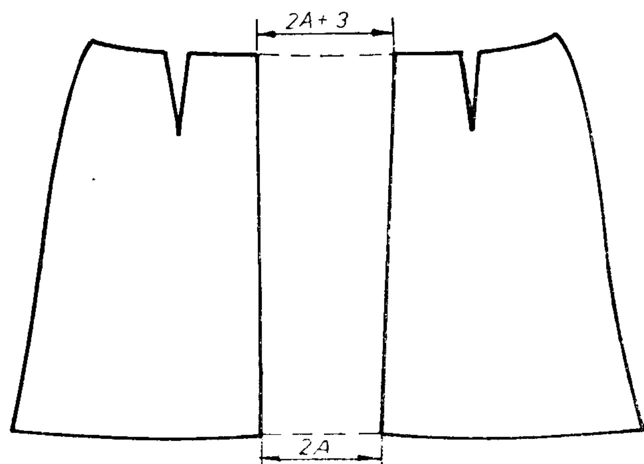

Fig. 205 — Tiparul cutei de la mijlocul feței

Pentru a confecționa o cută în față sau în spate, pe mijloc, se vor îndepărta cele două tipare cu distanța de $2A+3$ (de două ori adîncimea finală a cutei, plus 3 cm) la talie și cu $2A$ la tiv (fig. 205).

Pentru a obține un pliseu, se vor executa cute de jur împrejurul fustei. Pentru a realiza o fustă plisată, mai întîi se vor marca pe stofă, cu ajutorul acelor de gămălie și a centimetrului, distanța dintre cute și adîncimea cutei (fig. 206) după care se va plisa tot materialul. Se măsoară apoi grosimea

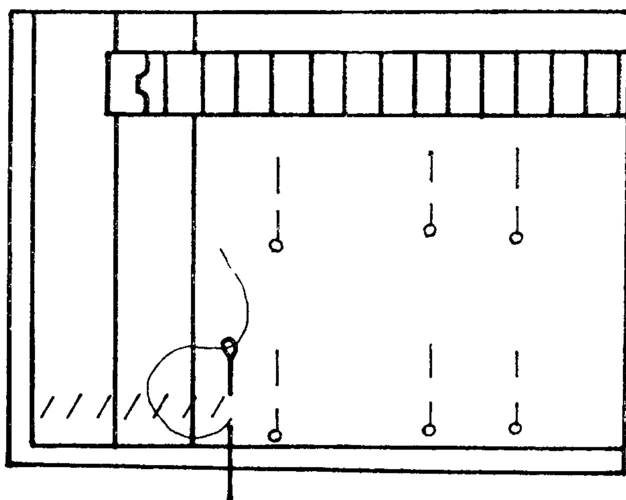

Fig. 206 — **Marcarea cutelor**

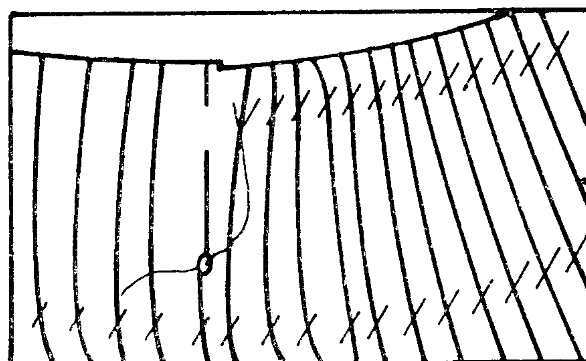

Fig. 207 — Determinarea circumferinței taliei

șoldului, adăugînd un plus de 2—3 cm, pentru a stabili lățimea fustei la nivelul șoldului. Din această distanță, se scade circumferința taliei și numărul de centimetri astfel obținuți, se împarte la de două ori numărul de cute, aflînd astfel cît mai trebuie să se ia din fiecare cută dublă, la nivelul taliei, pentru a obține o fustă pe măsurile dorite (fig. 207). O atenție deosebită se va da încheierii unei astfel de fuste. Cusătura de îndoire va fi în adîncimea unei cute, pentru a fi cît mai puțin vizibilă (fig. 208). Cusătura se va executa „în picioare“ fără ca să se descalce cusăturile și se vor surfila împreună cele două bucăți de material (fig. 209). Capătul de jos al cusăturii se va îndoi și ridica cu 0,5 cm în sus. Cusătura va fi executată după terminarea tivului.

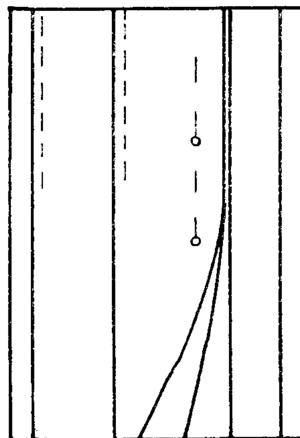

Fig. 208 — **Cusătura de încheiere a fustei în cute**

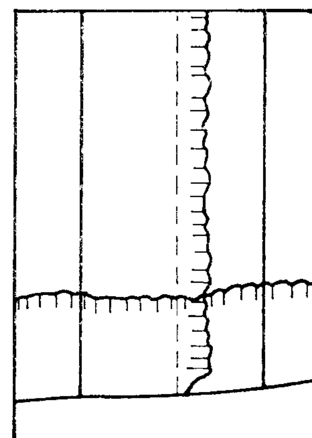

Fig. 209 — **Finisarea cusăturii**

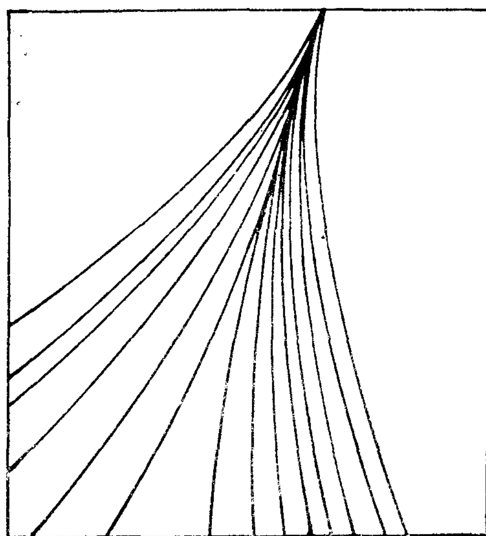

Fig. 210 — Cută evantai

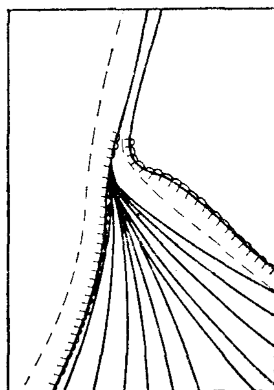

Fig. 211 — Coaserea cutei evantai

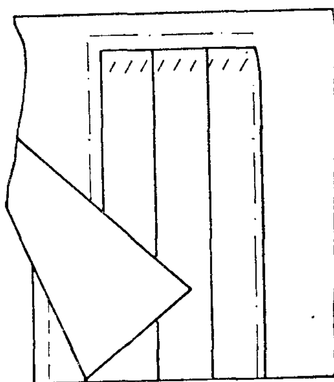

Fig. 212 — Încrustarea unui grup de cute

Un grup de cute „gofrate", plisate ca un evantai, se pot introduce într-o cusătură (fig. 210). Coaserea și finisarea acestui grup de cute evantai (gofrate) se va face „în picioare", fără descălcarea cusăturilor (fig. 211). Dacă modelul are un grup de cute încrustate (fig. 212), se va da o atenție deosebită realizării unghiurilor efectuînd corect crestarea și îndoirea rezervelor de cusătură.

APLICAREA VOLANELOR, BENTIȚELOR ȘI A DANTELELOR

Volanul. Este o garnitură care se poate aplica la o rochie, bluză, fustă, lenjerie de pat, față de masă etc.

Un volan poate fi croit pe fir drept și atunci lungimea lui la terminație este la fel de mare ca la locul unde se aplică, sau pe bie, în formă de cloș. În acest din urmă caz, volanele se croiesc fie în cercuri concentrice (fig. 213), fie sub formă de spirală (fig. 214). Un volan poate să aibă pe toată lungimea aceeași lățime (fig. 214) sau poate să aibă o lățime diferită (fig. 215).

Volanul, în general, se încrețește, la cel croit în formă cloș, încrețirea însă nu este obligatorie (fig. 216). Pentru ca volanul să aibă creții egal distribuiți, trebuie să se execute două rînduri de creți (fig. 217 a, b). Coaserea volanului se va face între cele două rînduri de creți, pentru a împiedica deplasarea lui (fig. 217 c).

În cazul în care se dorește aplicarea pe produs, se va îndoi marginea volanului (sau se va termina curat) prin alt procedeu, ca de exemplu, bordajul sau drugul. Printr-o cusătură simplă se

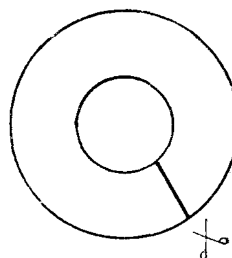

Fig. 213 — Croirea volanelor prin cercuri concentrice

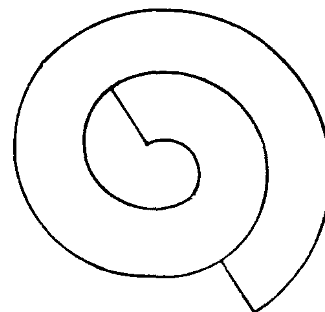

Fig. 214 — Croirea volanelor în formă de spirală

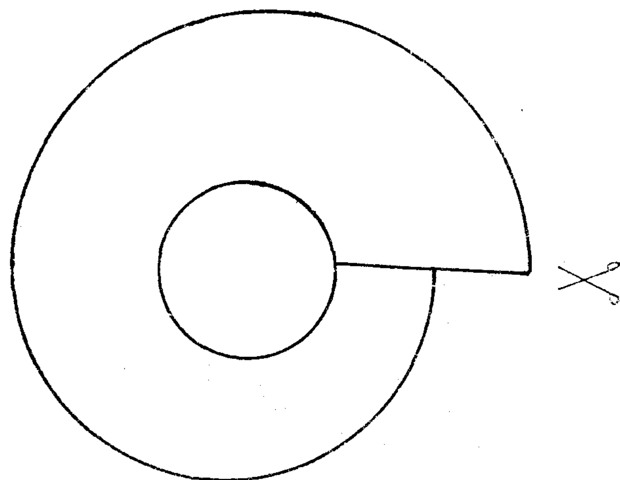

Fig. 215 — Volan cu lățimi diferite

dau cele două rînduri de creți, strîngînd firul de ață pentru a obține desimea și forma dorită. Se aplică apoi volanul pe material (fig. 218), prinzîndu-l cu ace de gămălie, se însăilează și se coase la mașină, între cele două rînduri de creți (fig. 219). În cazul în care nu se montează volanul prin încrustare, se va aplica volanul pe material, față pe față. Se prinde volanul cu ace, se însăilează și se coase la mașină între cele două rînduri de creți (fig. 220).

Volanele se pot aplica și pe mijlocul lor, folosind aceeași tehnologie (fig. 221). De asemenea, volanele se pot aplica în două sau în mai multe rînduri, suprapuse (fig. 222).

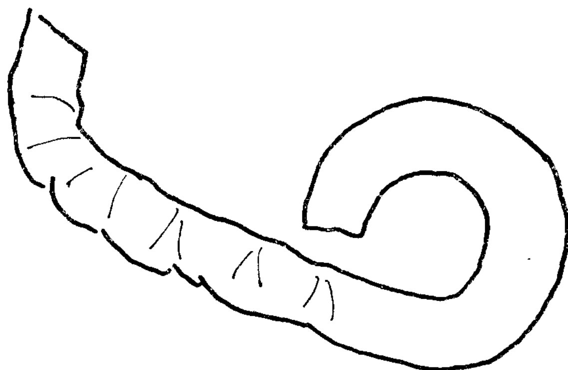

Fig. 216 — Volan cloș neîncrețit

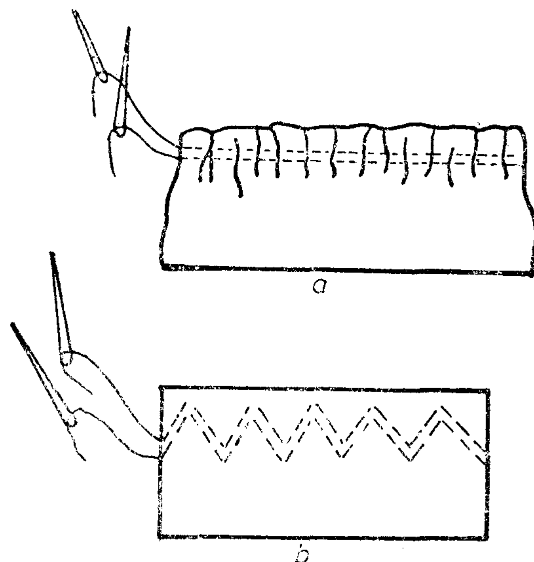

Fig. 217 — Încrețire simplă — a; încrețire în zigzag — b; coaserea volanului — c

Pentru a obține un volan în formă șerpuită (de spirală), acesta se va coase pe o bentiță dreaptă, cu marginile finisate, în zigzag, din margine în margine. Se trage apoi de ața de încrețit, pînă

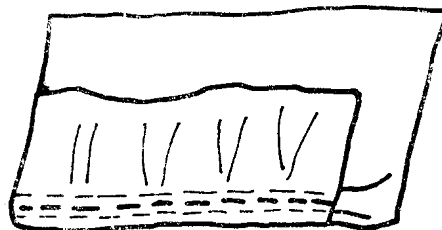

Fig. 218 — Aplicarea volanului

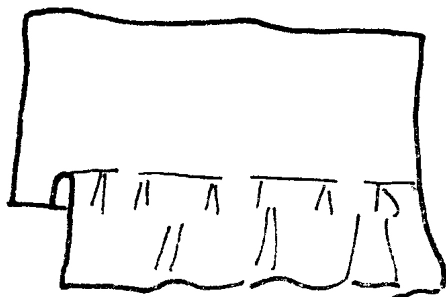

Fig. 219 — Forma finală a volanului montat

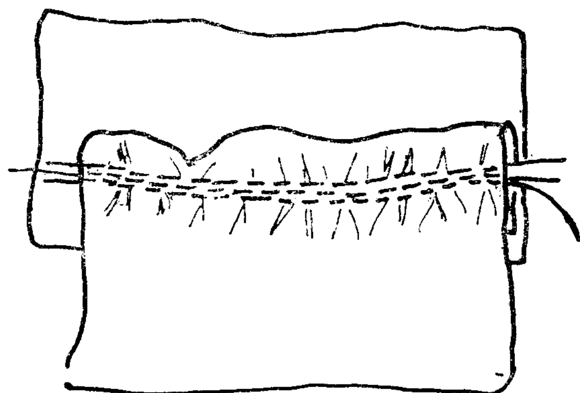

Fig. 220 — Volan aplicat

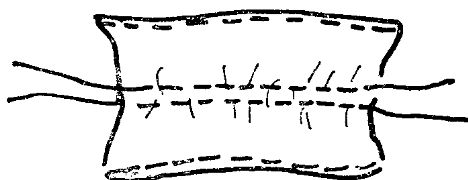

Fig. 221 — Aplicarea volanelor pe mijloc

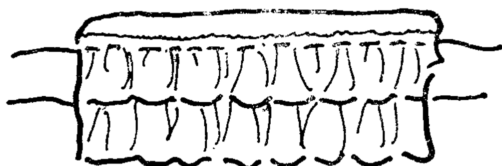

Fig. 222 — Aplicare a două rînduri de volane

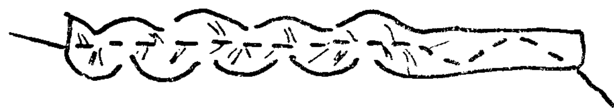

Fig. 223 — Volan șerpuit

cînd volanul ia forma dorită, după care se aplică prin coasere (fig. 223).

Încrețirea se realizează mai ușor cu ajutorul mașinii de cusut, acest lucru datorită uniformității pasului. Pentru aceasta se fixează la maximum pasul de cusătură și se slăbește mult tensiunea aței superioare, prin rotirea discurilor de tensionare, sau chiar prin scoaterea firului dintre cele două discuri. În acest fel ața de la suveică alunecă foarte ușor și se poate mări sau micșora lungimea volanului după dorință.

În unele cazuri se preferă să rămînă ața de la creți pe material (înlocuind așa-numitul motiv „cuiburile de viespi"). În acest caz tensiunea aței superioare este puțin mai mare și se dau mai multe rînduri de creți, 5—7 rînduri (fig. 224).

Încrețirea se poate realiza și în jurul unui șnur mai gros, reliefat, acesta avînd și un rol ornamental (fig. 225). Această operație este foarte simplă și ușor de executat. Se îndoaie materialul peste șnur și se prinde cu o cusătură în urma acului, chiar la baza șnurului (fig. 226).

Dacă se urmărește un efect estetic deosebit, încrețirea poate fi fixată, formînd așa-numitele „cuiburi de viespi". Pentru obținerea lor se încrețește materialul la mașină, cu pasul maxim, la numărul de rînduri dorit (fig. 227). Se trage de ațe cît mai fin și delicat, pînă se obține lățimea

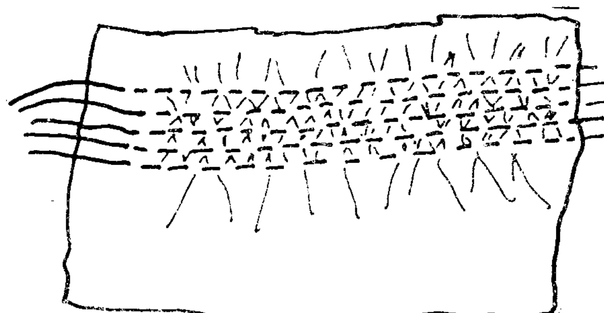

Fig. 224 — Fals cuib de viespi

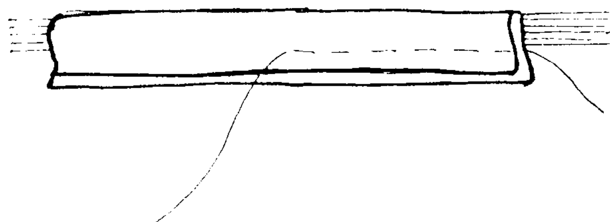

Fig. 225 — Îndoirea materialului în jurul șnurului

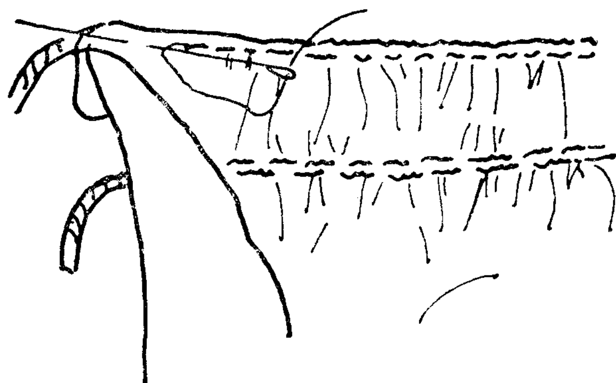

Fig. 226 — Încrețirea pe șnur

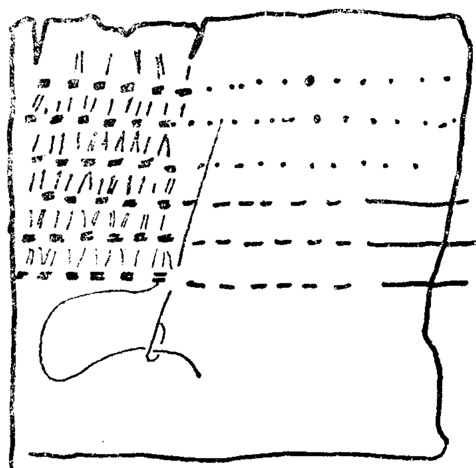

Fig. 227 — Coaserea la **mașină pentru execuția cuiburilor de viespi**

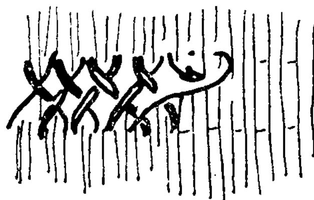
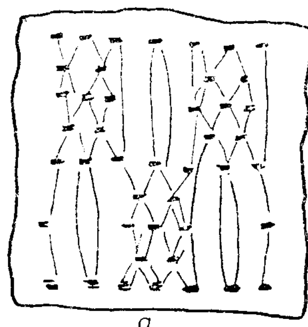

Fig. 228 — Prinderea cuiburilor de viespi

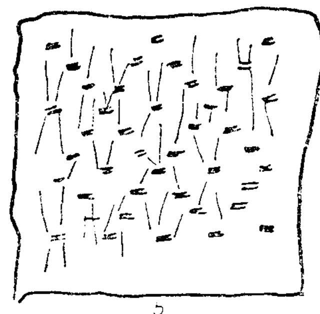

Fig. 229 — Modele diferite **pentru** „cuiburi de viespi" (a, b)

dorită. Se prind grupurile de creți cîte două (fig. 228), conform modelului (fig. 229 a, b). Fiind o lucrare de finețe se va acționa cu multă atenție. După terminarea lucrării, se pot scoate ațele folosite la încrețit.

Bentița. Tot ca ornament se pot aplica pe materiale diverse bentițe de diferite forme și culori, procurate din comerț sau realizate dintr-o anumită țesătură. Pentru aceasta, se marchează pe material locul unde urmează să fie montată bentița după care aceasta se prinde în ace și se coase de mînă sau de mașină. În funcție de lățimea ben-

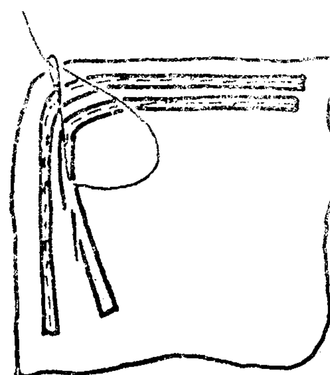

Fig. 230 — Coaserea suitașului

tiței, aceasta se poate fixa de material printr-o cusătură pe mijloc (fig. 230), cum se procedează de exemplu la suitaș — o bentiță îngustă — sau prin două cusături laterale în cazul bentițelor mai late. Dacă se dorește să nu apară cusătura pe față, bentițele vor fi prinse de material cosînd pe dosul acestuia și prinzînd doar cîteva fire din bentiță. Pasul de cusut trebuie să fie în acest caz mic, pentru a fixa bentița solid.

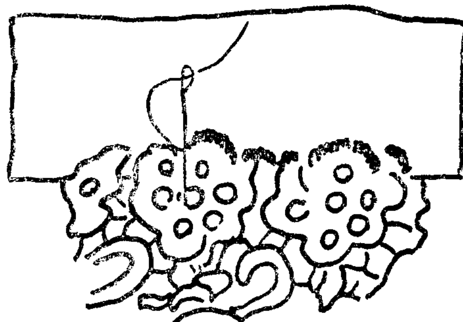

Fig. 231 — Aplicarea dantelei decupate

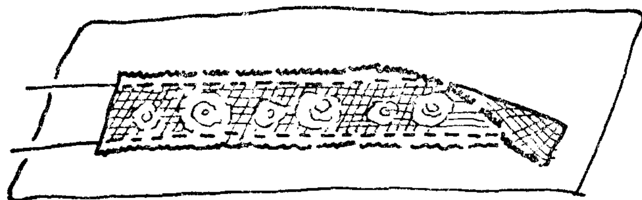

Fig. 232 — Aplicarea benzii de dantelă pe față

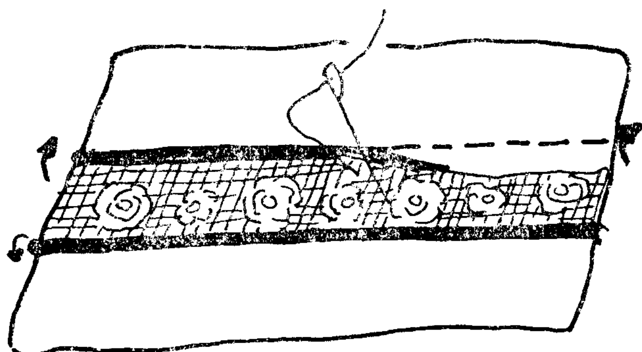

Fig. 233 — Decuparea și prinderea marginei de material pe dos

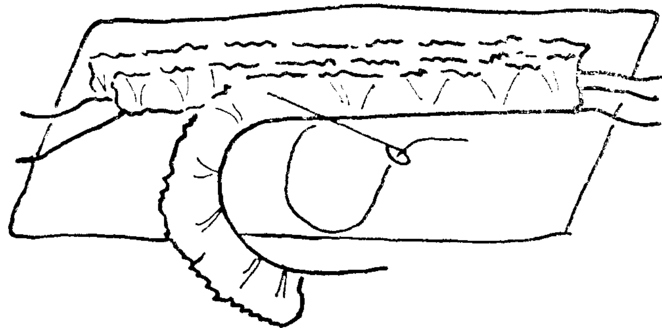

Fig. 234 — Prinderea dantelei metraj „în picioare"

Dantela. Tot din categoria garniturilor aplicate pe țesătură sau intercalate fac parte și dantelele, după cum se știe, foarte actuale în modă.

În mod obișnuit, dantela se prinde de suport fixîndu-i marginile cu ajutorul unui punct de drug (fig. 231). Dacă dantela are marginile bine finisate, se montează printr-o cusătură simplă de mînă sau de mașină. În cazul în care se intercalează benzi de dantelă în suportul textil (entre-deux), se aplică dantela pe țesătură și se fixează prin două cusături laterale (pe margini). Apoi se detașează cu foarfecele țesătura de sub dantelă (fig. 232), cu atenție. Se mai taie din marginile materialului dacă este cazul și se rulează fin, prinzîndu-se cu punct oblic (fig. 233). Țesătura nu va fi decupată înainte de a monta dantela pentru a putea obține o intercalare corectă.

Dantelele metraj procurate din comerț pot fi cusute și „în picioare", deoarece, de regulă, au un șnur la bază, pe care glisează. Acestea se prind de material printr-o cusătură simplă (fig. 234).

REZOLVAREA TERMINAȚIILOR LA CONFECȚIILE CROITE PE BIE

La piesele vestimentare croite pe bie, executarea tivurilor, simple sau mai complexe (colțișori, bordaj etc.), cere pricepere, îndemînare și multă atenție. Deși aparent această operație nu pare să

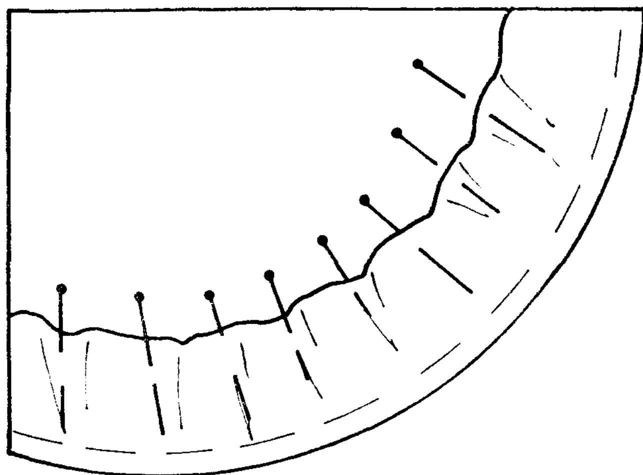

Fig. 235 — Prinderea în ace a tivului cloș

influențeze calitatea execuției, în realitate are o mare importanță.

Pentru a realiza un tiv la un produs cu curbură mare, cum sînt, de exemplu, rochiile și fustele cloș, se procedează astfel: se îndoaie rezerva de tiv, se însăilează în marginea tivului și se prinde tivul în ace, distribuindu-se uniform plusul de material (fig. 235). În cazul în care plusul de material nu se strînge în urma călcării cu fierul de călcat și pînză udă (de exemplu la poliester) se va coase tivul păstrînd plusul de material în picioare (fig. 236). În cazul în care materialul con-

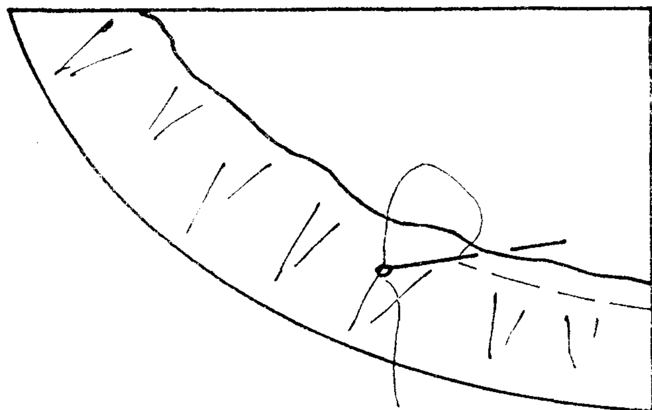

Fig. 236 — Coaserea tivului păstrînd plusul de material

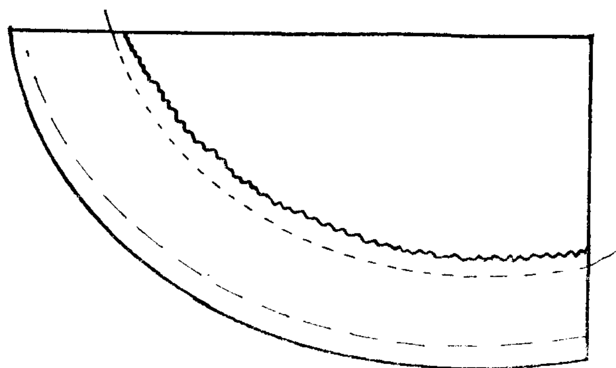

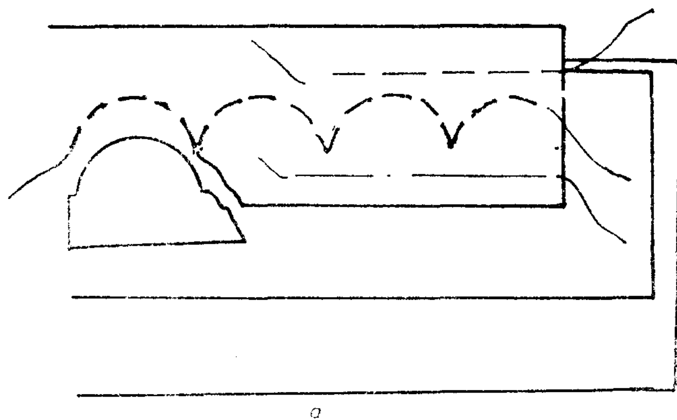
Fig. 237 — Coaserea tivului cu plusul de material resorbit prin călcare

ține lînă, se va însăila tivul cu pasul mărunt și se va călca cu pînză udă pînă cînd se definitivează tivul (fig. 237).

Dacă confecția are o terminație în colțișori, mai întîi se desenează pe o bentiță de material modelul colțișorilor. Se pun apoi cele două straturi de material unul peste altul (față peste față) și se aplică modelul pe hîrtie care se prinde de materiale prin însăilare (fig. 238 a, b). Se coase peste hîrtie modelul cu colțișori, se rupe hîrtia și se decupează materialele aproape de cusătură, crestîndu-se colțurile (fig. 239 a, b). Se întoarce apoi pe față, urmărind cu atenție respectarea formei colțișorilor. Pentru o mai bună conturare a modelului se însăilează pe margine fiecare colțișor și apoi se presează cu fierul. Eventual se trage chiar un tighel pe marginea colțișorului (fig. 240 a, b).

În cazul în care tivul se termină prin bordare, se croiește bentița cu care se bordează în bie, se prinde de material cu atenție, cu ace de gămălie, se însăilează, se coase la mașină (fig. 241), se întoarce și se prinde bordajul cu punct oblic (fig. 242). Însăilarea bordajului se va face cu multă atenție, pentru a nu prinde prea mult sau prea puțin material și a deforma modelul.

Dacă este necesară o asamblare a două materiale printr-un model mai complex, operația se realizează prin aplicarea celor două straturi de material față peste dos și coaserea lor la mașină pe modelul dorit (fig. 243), după care se decupează

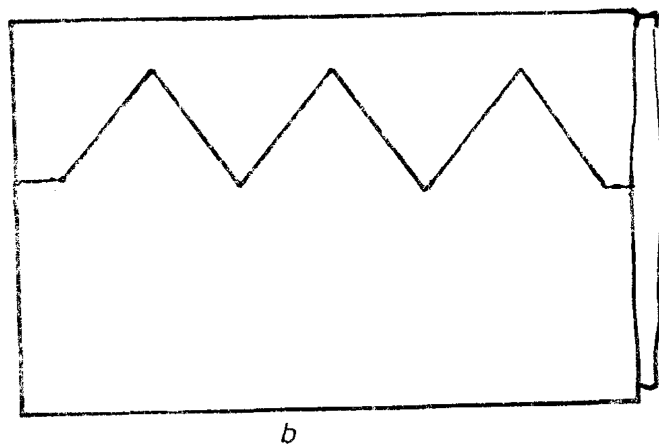

Fig. 238 — Aplicarea pe straturile de material a modelelor în colţişor (a, b, c)

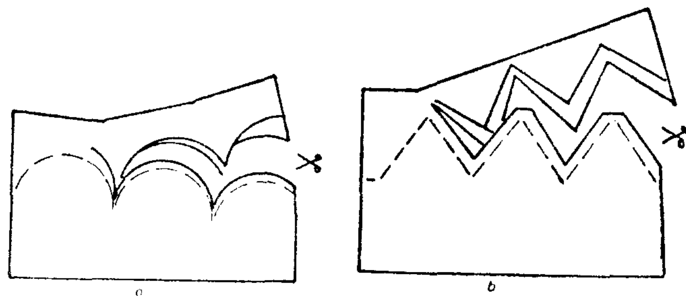
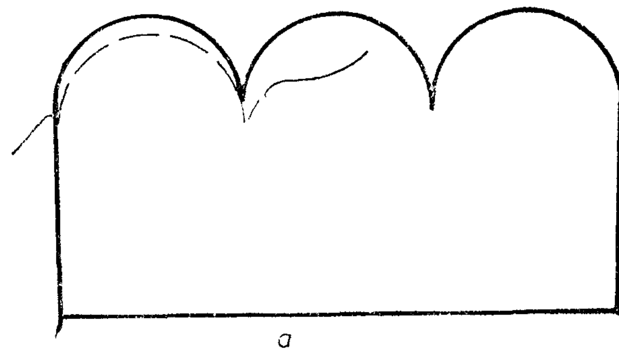

Fig. 239 — Coaserea modelului în colţişori şi decuparea **lor (a, b)**

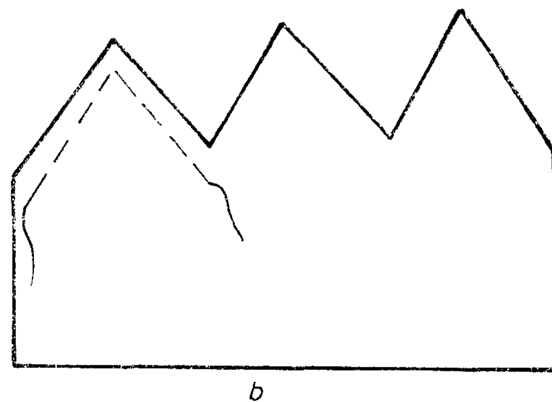

Fig. 240 — Întoarcerea pe faţă a colţişorilor şi **însăilarea la** margine (a, b)

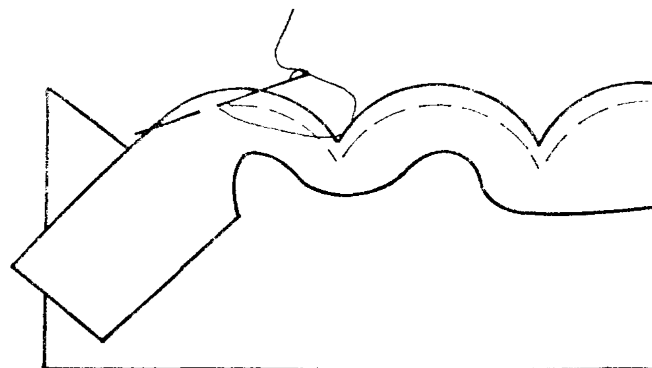

Fig. 241 — **Prinderea** bentiţei de bie

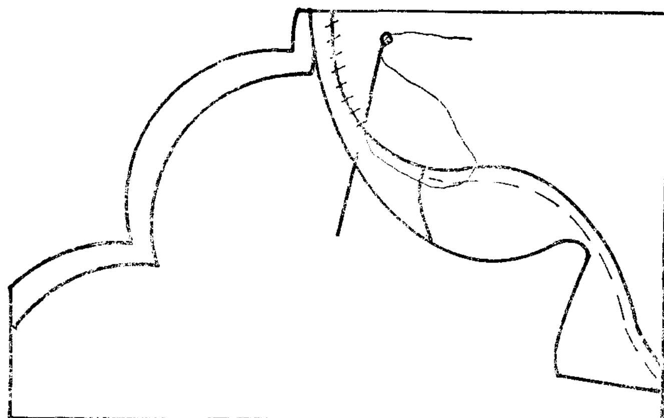

Fig. 242 — Finisarea bordajului

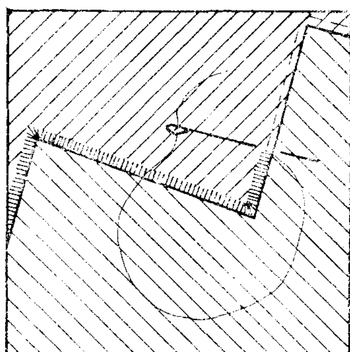

Fig. 243 — Aplicarea unui model complex

materialul de deasupra cît mai aproape de cusătură.

Linia de asamblare se maschează printr-un punct de drug lucrat de mînă sau de mașină.

APLICAREA MĂRGELELOR, A PAIETELOR ȘI A STRASURILOR

Mărgelele, paietele, ștrasurile reapar la anumite intervale în modă. Ele se utilizează fie pentru a înnobila anumite broderii, fie pentru a constitui o broderie de sine stătătoare.

Mărgelele. În general mărgelele au găuri mici, fapt pentru care la coaserea lor, se folosesc ace speciale, mai subțiri decît cele de cusut. În funcție de model sau de mărimea mărgelelor, se poate prinde de material fiecare mărgea sau mai multe odată.

În cazul în care se coase cîte o singură mărgea, se introduce acul foarte aproape de locul unde a fost scos, pentru a masca cît mai bine ața.

Paietele. Se pot fixa fie cu o mărgea în mijloc (în special atunci cînd sînt singulare), fie cu ață atunci cînd sînt suprapuse în formă de solzișori. În primul caz, se introduce acul prin paietă, se introduce mărgeaua prin ac și se revine introducînd acul prin mijlocul paietei. În cel de-al doilea caz, se introduce paieta prin ac, se coase de material iar peste ață se așază și se coase paieta următoare, în așa fel încît ața de cusut să fie tot timpul acoperită.

Pentru suprafețe mari de paietat, se folosesc mașini industriale.

Paietele mai noi,mai moderne, au o formă hexagonală și sînt îndoite în exterior, ceea ce le conferă o formă spațială deosebită și un efect de relief. De multe ori sînt transparente, sidefate și împrumută culoarea materialului pe care sînt brodate.

Strasurile. Se pot coase pe material, dacă au găuri special prevăzute pentru aceasta. Pentru cele care sînt în suport de metal, se scoate cristalul dezdoind cele patru colțuri. Se introduce suportul de metal în material, de pe dos spre față, cele patru colțuri străpungînd materialul, se aplică cristalul de rochie.

TREFLA

Trefla, supranumită albiniță, musculiță etc., este utilizată în croitorie pentru întărirea rezistenței unei cusături. Aplicîndu-se pe fața produsului, are și un rol ornamental. Pentru a-și îndeplini rolul de întăritură, ea trebuie aplicată cu o latură perpendiculară pe deschizătură (fig. 244).

Trefla se poate realiza din material textil, piele, înlocuitori, sau se poate broda cu ață.

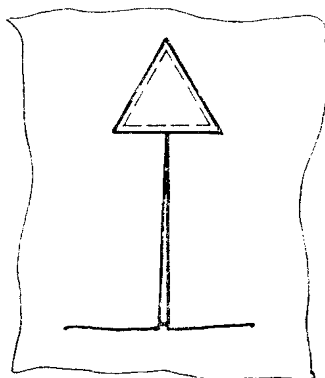

Fig. 244 — Trefla

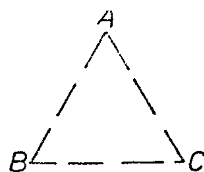

Fig. 245 — Marcarea treflei

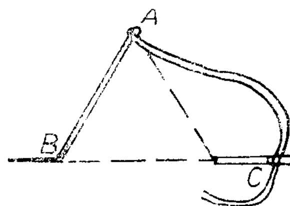
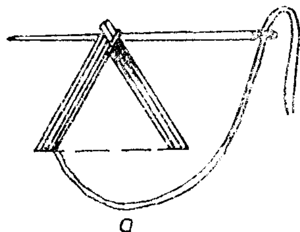

Fig. 246 — Prima operație în execuția treflei

Pentru a se realiza din piele sau înlocuitori (pentru articole de sport) se taie un triunghi echilateral (cu laturi egale), cu o latură de 2—2,5 cm. Se coase marginea triunghiului, de jur împrejur. Dacă trefla se realizează din materiale textile care se destramă, se va tăia cu o rezervă care se îndoaie în interior.

În cazul în care trefla se brodează cu ață, se trasează pe țesătură un triunghi *ABC*, cu laturile egale (de 0,5—2 cm), cu un creion sau cu o cretă de croitorie bine ascuțită (fig. 245). Brodarea se începe din unghiul stîng al bazei. Se coase mai întîi în *B*, de pe dos spre fața țesăturii; se coase apoi în *A*, la înălțimea triunghiului, luînd foarte puțină țesătură și se introduce acul din *C* în *B* lîngă firul de ață (fig. 246). Se repetă operația spre interiorul treflei, prinzînd fir lîngă fir. Se coase din nou în *A*, apoi se trece cu acul din *B* în *C* și se continuă astfel pînă cînd se umple trefla (fig 247 a, b).

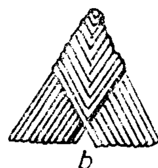

Fig. 247 — Executarea treflei — a; forma finală a treflei bordate — b

Se mai poate realiza un model de treflă, netrecînd prin *B* și *C*, în toate colțurile lucrîndu-se la fel ca în *A*.

POMPONUL, CIUCURII ȘI FRANJURII

Pomponul, ciucurii și franjurile constituie elemente de ornament pentru îmbrăcăminte, draperii, garnituri de pat etc.

Pomponul. Pentru a obține un pompon, se folosesc două discuri din carton, prevăzute cu o gaură în mijloc (fig. 248). Se unesc cele două discuri și se rulează pe ele firul din care se execută pomponul (fig. 249). După ce se obține grosimea dorită, se trece, cu ajutorul unui ac, un fir rezistent printre cele două discuri de carton, se taie cu foarfecele partea exterioară a firelor dintre discuri (fig. 250) apoi se leagă strîns mănunchiul de fire realizat (fig. 251) cu firul rezistent care fu-

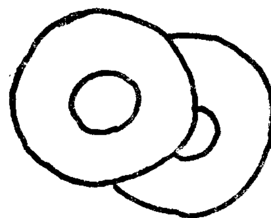

Fig. 248 — Discurile din carton

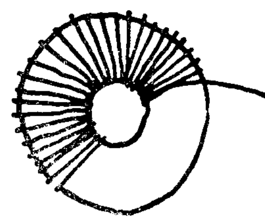

Fig. 249 — Umplerea discurilor cu ață

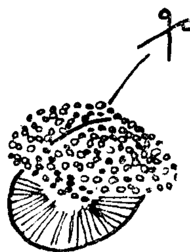

Fig. 250 — Tăierea pomponului

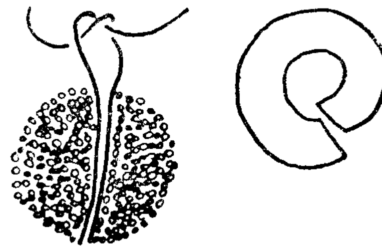

Fig. 251 — Legarea mănunchiului de fire și scoaterea cartoanelor

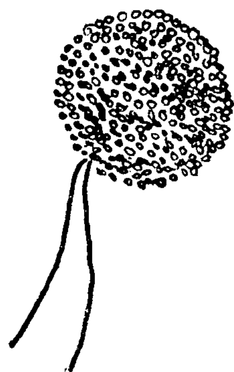

Fig. 252 — Pomponul în formă finală

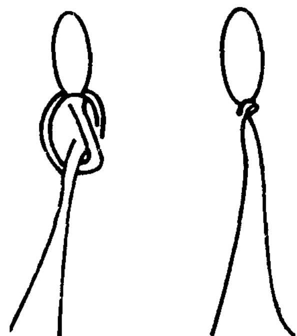

Fig. 253 — Executarea lațului ciucurelui

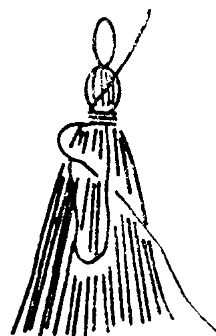

Fig. 255 — Formarea ciucurelui

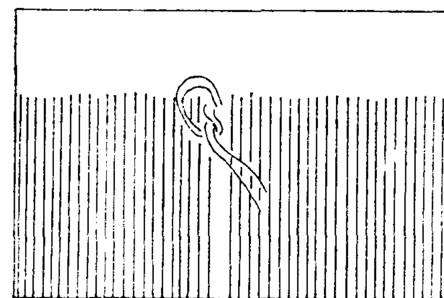

Fig. 256 — Formarea ciucurilor prin destrămarea marginei de material

sese trecut în prealabil printre cele două discuri, pentru această operație. Pentru o rotunjire perfectă, se tunde cu foarfecele unde este nevoie (fig. 252). Discurile de carton se pot folosi de mai multe ori.

Ciucurii. Pentru a obține un ciucure detașabil, se va executa dintr-o ață mai groasă un mic laț, care va constitui lațul ciucurelui (fig. 253). Se așază pe o suprafață plată mai multe fire de ață, în funcție de grosimea ce se dorește a o da ciucurelui. Se prinde mijlocul ațelor cu cele două capete libere ale lațului (fig. 254) și cu un alt fir se rulează în jurul ațelor pentru a prinde și fixa ciucurele (fig. 255). Se tunde apoi la lungimea dorită.

Franjurile. Franjurile sînt ornamente textile de diferite forme, care se obțin de regulă prin destrămarea marginei materialelor și prin înnodarea firelor de urzeală sau bătătură, în modelele dorite (fig. 256). Alte franjuri se pot executa adăugînd cu acul fire de ață în marginea țesăturii, care apoi se înnoadă după dorință (fig. 257, a, b).

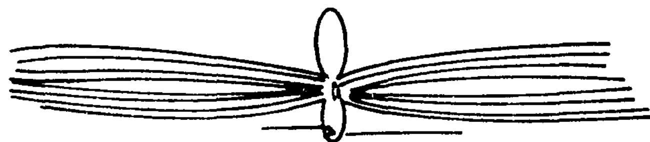

Fig. 254 — Prinderea mănunchiului de fire

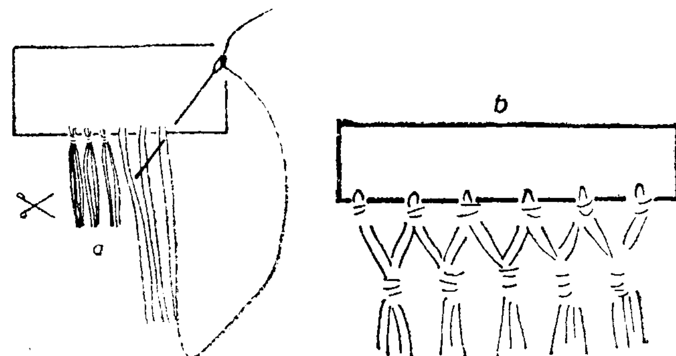

Fig. 257 — Formarea ciucurilor prin adăugarea de fire (a, b)

EXECUȚIA ȘI ASAMBLAREA MÎNECILOR

Una din părțile cele mai importante ale îmbrăcămintei este mîneca. În aceeași măsură însă prezintă și o mare dificultate în execuție. Această dificultate este dată atît de forma spațială a mînecii cît și de faptul că aceasta trebuie să permită o mare libertate de mișcare (fig. 258).

Pentru o montare corectă, mînecile trebuie însăilate și probate amîndouă o dată pentru faptul că, de regulă, mîinile sînt asimetric dezvoltate (mîna dreaptă de obicei este mai dezvoltată, iar umărul este ridicat mai sus față de cel stîng). În

Fig. 258 — Gradul de libertate în mişcare pe care trebuie să-l asigure mîneca

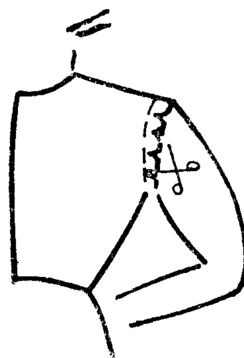

Fig. 260 — Remedierea unei răscroituri prea strîmte

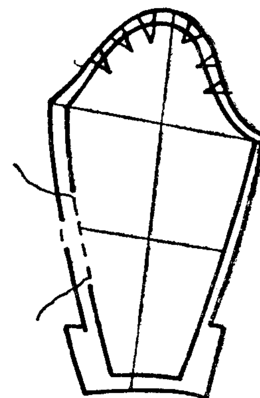

Fig. 261 — Mîneca

cazul în care la proba de corsaj apare un plus de material, la răscroitură, acesta poate să provină fie din faptul că umărul este prea jos montat şi trebuie ridicat (fig. 259 a), fie că adîncimea pensei de bust este prea mică şi trebuie mărită (fig. 259 b). În cazul în care răscroitura este prea strîmtă, se crestează răscroitura cu mare atenţie şi apoi se decupează (fig. 260). Se are în vedere faptul că o răscroitură strîmtă se poate remedia, pe cînd una prea largă, nu. Pentru ca să cadă corect mîneca trebuie să aibă un plus de material de minimum 3—4 cm faţă de răscroitură, chiar dacă este o mînecă simplă, dreaptă. Acest plus se susţine cu două rînduri de creţi (fig. 261). Se însăilează mîneca pe partea laterală (fig. 262) şi se formează capul de mînecă pentru a căpăta forma spaţială dorită (fig. 263). Se întoarce mîneca pe faţă şi produsul pe dos şi se introduce mîneca în produs faţă pe faţă (fig. 264). Se prinde în ace de gămălie mîneca de produs, respectînd semnele de întîlnire, începînd cu *A* şi continuînd cu *B* şi *C* (fig. 265 a). Apoi se deplasează corect creţii de la mînecă, se prind cu ace de gămălie şi se însăilează (fig. 265 b). Se întoarce pe faţă şi se probează. Proba se face cu amîndouă mînecile însăilate (fig. 265 c). Mînecile se aranjează în aşa fel încît să nu se schimbe mîneca dreaptă cu

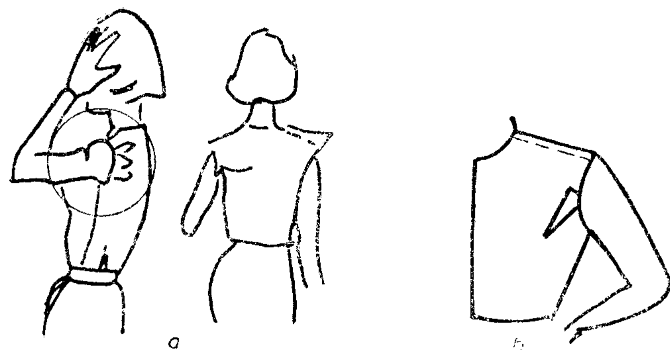

Fig. 259 — Remedierea plusului de material la corsaj; răscroitura mînecii, prin ridicarea umărului — a; mărirea pensei de bust — b

Fig. 262 — Însăilarea mînecii

Fig. 263 — Formarea capului de mînecă

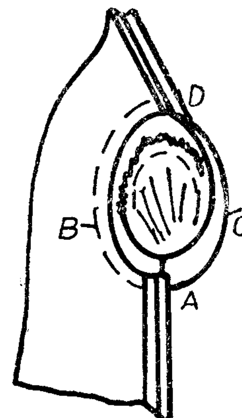

Fig. 264 — Introducerea mînecii în produs

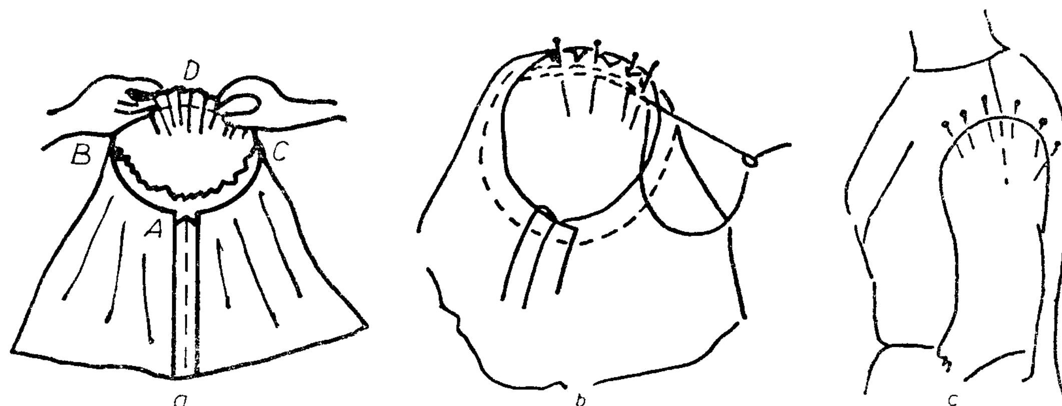

Fig. 265 — Aranjarea mînecii — a; prinderea în ace și însăilarea mînecii — b; prinderea mînecii la probă — c

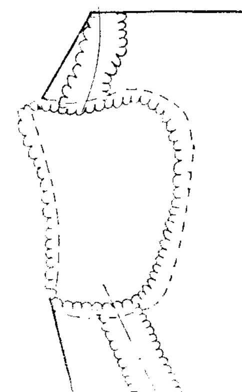

Fig. 266 — Finisarea mînecii la răscroitură

cea stîngă (răscroitura mai adîncă se montează pe fața produsului). Finisarea mînecii montate se face cu feston cu buclă (fig. 266).

Avînd în vedere mișcările complexe pe care le face mîna, pentru mîneca lungă trebuie să se prevadă un plus de material la lungime. De aceea, proba nu se face pe mîna întinsă, ci îndoită din cot și sprijinită în talie (fig. 4). În timpul probei mînecii nu trebuie să se formeze plusuri sau minusuri de material la corsaj. În acest timp se va urmări ca la mijlocul cusăturii umărului, să fie montat capul de mînecă (punctul *B*). În cazul în care nu este montat la locul lui (avînd o poziție a mînecii mai în față sau mai în spate), se deplasează mîneca.

La probă se vor mișca mîinile în toate direcțiile, pentru a observa dacă există lejeritatea necesară pentru a nu risca să se descoasă mîneca, sau chiar să se rupă țesătura din care este confecționată, în timpul purtării produsului. O mînecă corect executată trebuie să cadă pe fir drept, să nu fie răsucită. În cazul în care are acest defect se remediază din cusăturile laterale.

Mîneca chimono pune mai puține probleme de montare. Pentru a permite o bună mișcare a mîinii, în cazul în care chimonoul este mic, se introduce la subraț, o „pavă“, triunghiulară (fig. 267), rombică sau pătrată. Această pavă se montează în cusăturile laterale (fig. 268 a, b). Pentru a nu deforma mîneca, se va cresta rezerva de cusătură la colțuri. Dacă la probă pava se prezintă umflată, se va diminua din lățimea ei.

Mîneca raglan (fig. 269), de asemenea, nu prezintă dificultăți de montare dacă se respectă punctele de întîlnire de pe tipar și curburile sînt cusute corect. La probă se dă drumul la cusături dacă mîneca este prea îngustă sau se ia la cusături dacă este prea lungă. De obicei, o mînecă raglan fiind folosită mai mult la o ținută sport, se subliniază cu tighel.

Cînd se probează mîneca trei sferturi trebuie verificate cu mai multă atenție mișcările mîinilor pentru că ea se termină sub cot. Această mînecă poate fi terminată printr-o cusătură simplă (fig. 270) sau cu o manșetă (fig. 271). În cazul în care se termină printr-o cusătură, mîneca se îndoaie și se coase cu punct de tiv sau se coase în margine, față peste față, cu o bentiță croită în bie, lată de 3 cm, care se întoarce pe dos și se face „curat“ cu punct ascuns (bordaj).

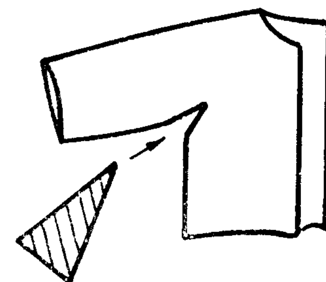

Fig. 267 — Introducerea pavei triunghiulare la mîneca chimono

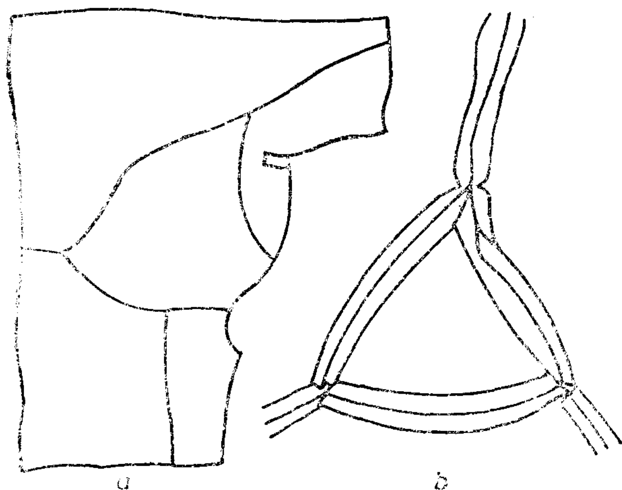

Fig. 268 — Aspectul pavei pe fața produsului — a; aspectul pavei pe dosul produsului — b

Oricît de pricepută este persoana care croiește mîneca, este bine să nu pornească la executarea acestei operații fără a construi mai întîi un tipar de mînecă. Pentru o mînecă lungă, dreaptă (fig. 272) se va construi un dreptunghi care are distanța *A B* egală cu grosimea brațului, plus 4 cm și distanța *A C* egală cu lungimea mînecii (fig. 273). Se împarte distanța *A B* în patru părți egale obținînd punctele A_1, A_2 și A_3. Distanța *A D* este egală cu distanța AA_1+5 cm. De la orizontala care trece prin punctul *D* se ridică în sus 8 cm

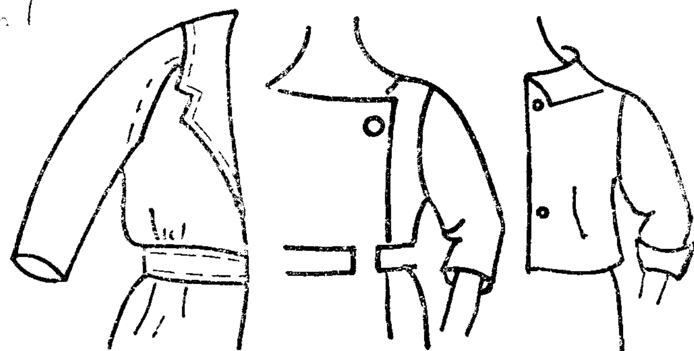

Fig. 269 — Mîneca raglan

Fig. 270 — Mînecă trei sferturi terminată simplu

Fig. 271 — Mînecă trei sferturi terminată cu manșetă

Fig. 272 — Mînecă lungă dreaptă

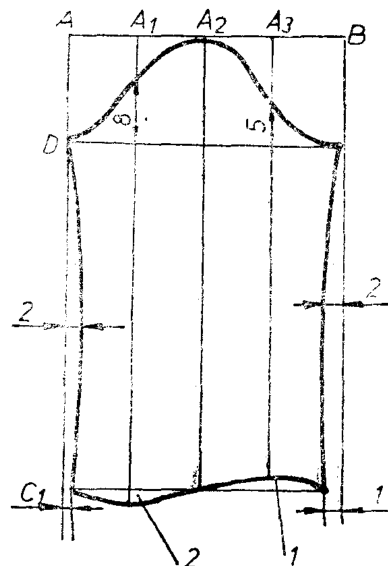

Fig. 273 — Construirea tiparului de mînecă lungă dreaptă

și 5 cm. Pe verticala din *A* și *B*, pe la jumătatea distanței, se intră în interior cu 2 cm, iar la terminație, cu 1 cm. Pe verticala din A_1 se coboară în jos cu 2 cm, iar pe verticala din A_3 se urcă 1 cm. Se conturează mîneca cu linii curbe.

Acest tipar de mînecă clasică se poate transforma și în alte modele de mînecă. Astfel, pentru a obține mîneca pe cot se intră în tiparul de bază de la dreapta la stînga la încheietura mînecii cu 5 cm și apoi se măsoară distanța *B A* egală cu grosimea încheieturii, plus 2 cm (fig. 274). Se execută și o pensă pe cot adîncă de 2 cm și lungă de 5 cm.

Tiparul de mînecă clasică poate fi transformat și în tipar pentru mîneca clopot (fig. 275). În acest scop se decupează tiparul de mînecă clasică pe mijloc, de la terminație spre capul de mînecă (fig. 276). Se păstrează capul de mînecă ca punct fix și se îndepărtează la terminație cu atît cu cît este necesar (fig. 277). Se prelungesc liniile și se curbează.

Pentru a obține tiparul de mînecă lungă, bufantă (fig. 278) se decupează tiparul clasic pe mijloc, de jos pînă sus (fig. 279) și se îndepărtează egal

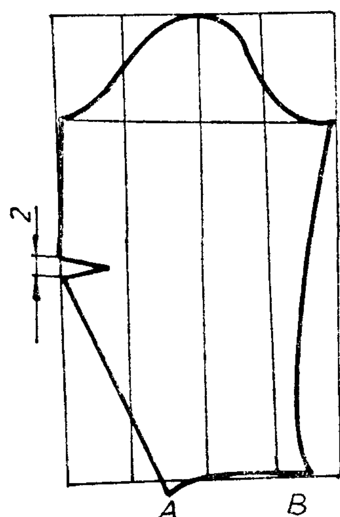

Fig. 274 — Transformarea tiparului în tipar de mînecă pe cot

cele două părţi de tipar (fig. 280). Avînd în vedere că la capul de mînecă al mînecii bufante este nevoie de un plus de material, se ridică capul de mînecă cu 2—3 cm.

Pentru a obţine tiparul de mînecă scurtă, se decupează pe orizontală tiparul de mînecă clasică, la distanţa dorită, coborînd cu 1 cm şi intrînd în

Fig. 275 — Mîneca clopot

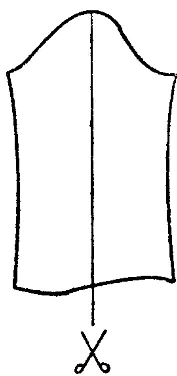

Fig. 276 — Decuparea tiparului de mînecă clasică

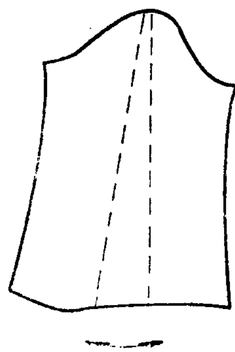

Fig. 277 — Îndepărtarea celor două bucăţi de tipar

Fig. 278 — Mînecă lungă bufantă

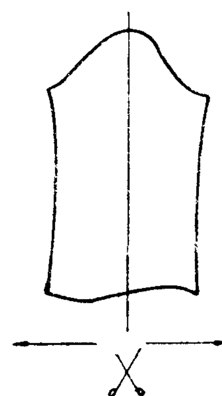

Fig. 279 — Decuparea tiparului

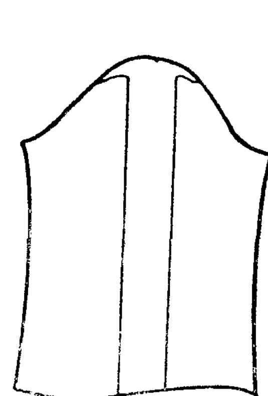

Fig. 280 — Îndepărtarea bucăţilor de tipar şi conturarea capului de mînecă

stînga şi în dreapta, în aşa fel încît distanţa A_3 să fie egală cu grosimea braţului, plus 3 cm (fig. 281). Această mînecă se poate termina simplu sau cu diverse modele de manşete. Pentru a transforma acest model în mîneca scurtă clopot, se procedează la decuparea tiparului pe mijloc (fig. 282) şi îndepărtarea celor două bucăţi de tipar păstrînd ca punct fix capul de mînecă (fig. 283). La toate aceste transformări se înlocuiesc unghiurile cu linii curbe.

Pentru obţinerea tiparului de mînecă creaţă sau cu cute (fig. 284) se decupează tiparul pe mijloc

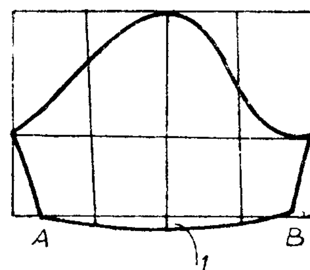

Fig. 281 — Tipar de mînecă scurtă

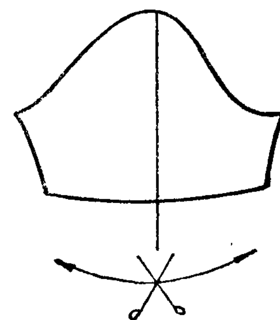

Fig. 282 — Decuparea tiparului

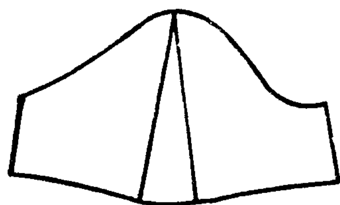

Fig. 283 — **Îndepărtarea bucăţilor de tipar**

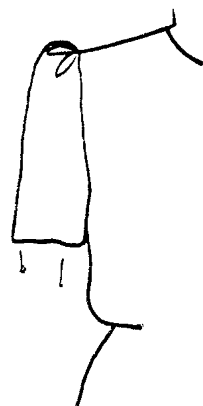

Fig. 284 — Mîneca scurtă cu cute

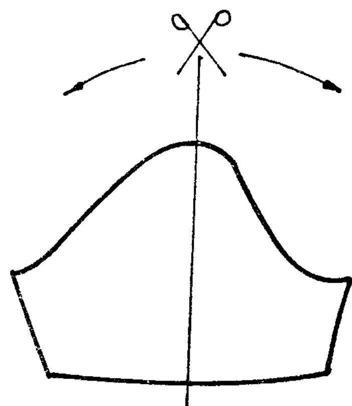

Fig. 285 — Decuparea tiparului

(fig. 285) şi se îndepărtează cele două părţi, păstrînd ca punct fix pe cel de la terminaţie (fig. 286). Pentru mîneca bufantă (fig. 287) se îndepărtează paralel cele două părţi de tipar (fig. 288) şi se ridică capul de mînecă cu 2—3 cm (fig. 289).

În cazul în care se doreşte un tipar cu liniile curbe cît mai corect determinate, se decupează tiparul în mai multe locuri şi se îndepărtează bucăţile de tipar în funcţie de locul în care trebuie să existe plusul de material.

O mînecă poate fi terminată în mai multe feluri. În cazul în care o mînecă lungă se termină cu un şliţ tăiat la 1/4 din lăţimea tiparului de mînecă, situat spre spate (fig. 290) trebuie acordată

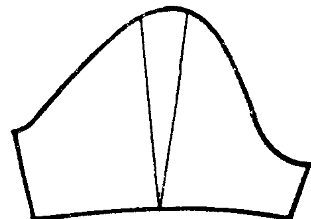

Fig. 286 — **Îndepărtarea bucăţilor de tipar**

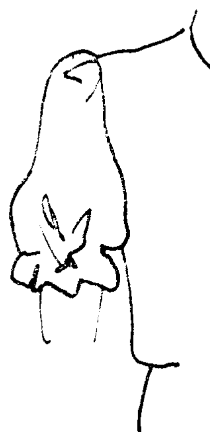

Fig. 287 — Mîneca scurtă bufantă

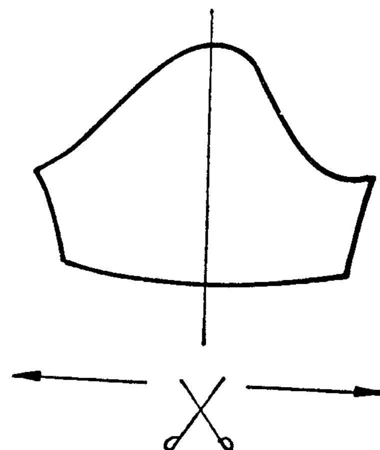

Fig. 288 — **Decuparea tiparului**

multă atenţie pentru a-l face curat folosind procedeele descrise la fente (fig. 291 a şi b).

Dacă mîneca se termină cu manşetă, se croieşte un dreptunghi de material cu lungimea egală cu grosimea încheieturii, plus 2 sau 3 cm şi lăţimea egală cu de două ori lăţimea finală, plus cele două rezerve de cusătură (fig. 292 a). Se îndoaie dreptunghiul pe din două (faţă peste faţă), se adaugă pe deasupra o bucată de pînză albă ca întăritură şi se coase pe părţile laterale. Se înnoadă capetele de aţă pentru a nu se desface manşeta la colţuri, se îndreaptă cu foarfecele rezerva de cusătură şi se crestează colţurile. Se

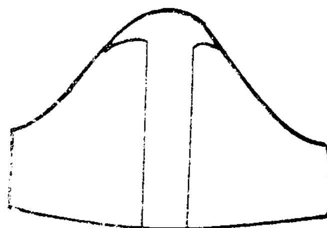

Fig. 289 — **Îndepărtarea tiparului şi ridicarea capului de mînecă**

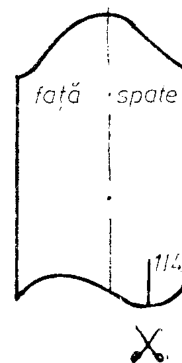
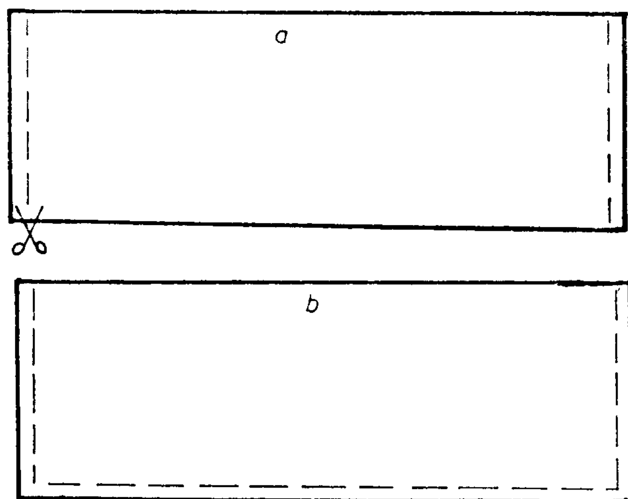

Fig. 290 — **Şliţul la mîneca lungă**

Fig. 291 — Executarea şliţului — a; aplicarea manşetei — b

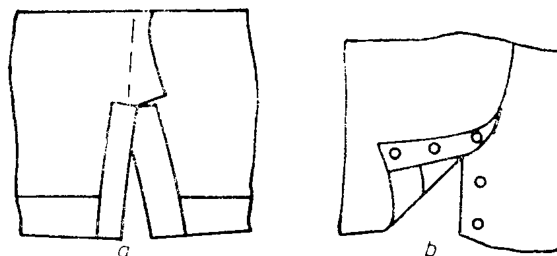

Fig. 293 — Finisarea şliţului la mîneca pe cot — a; coaserea patenţilor la mîneca pe cot — b

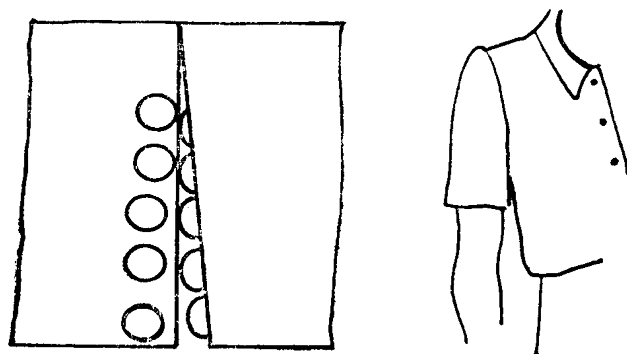

Fig. 294 — Închiderea şliţului cu nasturi şi bride

Fig. 295 — Terminarea mînecii scurte drepte fără manşetă

Fig. 292 — Coaserea manşetei pe laterale dos — a; tighelirea manşetei pe faţă — b; aplicarea manşetei — c

întoarce pe faţă, se calcă şi se tighelește de jur împrejur (fig. 292 b). Se aplică manșeta peste mîneca încrețită (față peste față, se prinde în ace, se însăilează și se coase la mașină întărind marginile (fig. 292 c). Se întoarce dosul de manșetă și se face curat cu punct ascuns.

În cadrul mînecilor strîmte (de exemplu pe cot), se montează pe șliț patenți (fig. 293 a și b) și se încheie margine în margine cu bride (fig. 294) pentru a putea fi îmbrăcată.

Mîneca scurtă dreaptă se poate termina prin îndoirea simplă a terminației mînecii și coaserea ei cu punct ascuns (fig. 295). Dacă la terminație mîneca este prea largă, se pot executa ca ornament 2—3 cute (fig. 296). Mîneca scurtă mai poate fi terminată cu o manșetă simplă executată dintr-un dreptunghi de material (fig. 297) sau o manșetă sport, cu colț și un nasture aplicat (fig. 298). Mîneca clopot poate fi prinsă într-o manșetă sau lăsată liberă (fig. 299).

Fig. 296 — Cute la terminarea mînecii scurte drepte

Fig. 297 — Terminarea mînecii scurte drepte cu manșetă simplă

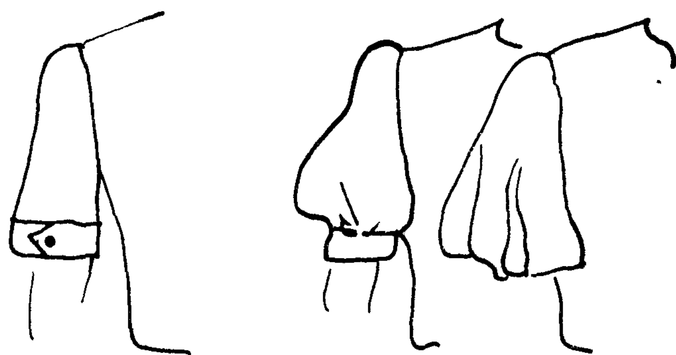

Fig. 298 — Terminarea mînecii scurte drepte cu manșetă sport

Fig. 299 — Terminația mînecii scurte clopot

Fig. 300 — Model de manșetă mușchetar

Fig. 301 — Decuparea tiparului de manșetă

Fig. 202 — Conturarea noului tipar

Un model mai deosebit de manșetă (fig. 300) se poate obține prin decuparea în mai multe locuri a dreptunghiului de manșetă simplă (fig. 301) și distanțarea porțiunilor obținute, păstrînd ca punct fix una din laturi (latura de la terminația manșetei (fig. 302). Noul tipar de manșetă se conturează îndulcind colțurile și liniile. Folosind această metodă se pot obține diferite variante pornind de la modelul de manșetă simplă.

EXECUȚIA ȘI ASAMBLAREA GULERULUI

Gulerul, la fel ca și mînecile, condiționează în mare măsură calitatea unei confecții. În funcție de modă, gulerele pot avea diverse forme: gulerul dintr-o singură bucată, cu colțurile rotunde sau drepte (fig. 303), gulerul la baza gîtului (fig. 304), gulerul cu ștei în două bucăți (fig. 305), gulerul șal (fig. 306), gulerul ștei (fig. 307), gulerul gen rever (fig. 308 a, b), gulerul croit împreună cu corsajul (fig. 309), gulerul cu lavalieră (fig. 310) etc., sînt numai cîteva din modelele clasice.

Esențial, pentru montarea și executarea unui guler este respectarea simetriei. Pe parcursul execuției, în permanență este necesar să se verifice dacă gulerul și răscroitura gîtului sînt simetrice și egale.

În general, la executarea gulerului se va folosi o pînză pentru întărit. În cazul în care se utilizează o pînză adezivă, aceasta se va fixa, pe fața de guler, prin călcare.

Fața de guler se croiește simultan cu dosul de guler. În cazul în care materialul este insuficient, dosul de guler se poate croi din două bucăți prinse una de alta pe mijloc. Se aplică cele două bucăți față peste față (partea hașurată din desen reprezintă dosul de material), se prind în ace și se execută cusătura pentru înnădire (fig. 311 a). Se uniformizează cu foarfecele rezerva de cusătură și se descalcă (obligatoriu) cu fierul de călcat (fig. 311 b). Se aplică pe dosul feței de guler (fig. 312) materialul de întăritură (materialul în carouri). Dacă este un material adeziv se fixează cu fierul de călcat, dacă nu, se prinde prin însăilare de fața de guler, pentru a nu se deplasa în timpul coaserii (fig. 312 b). Conturul gulerului

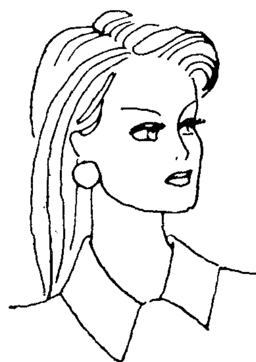

Fig. 303 — Gulerul dintr-o bucată cu colţuri drepte

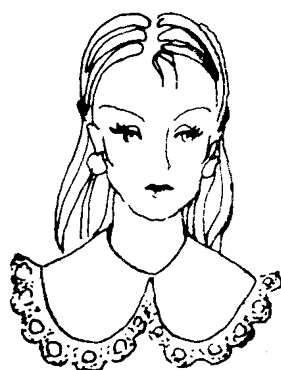

Fig. 304 — Gulerul la baza gîtului

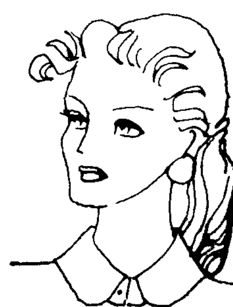

Fig. 305 — Gulerul cu ştei, din două bucăţi

Fig. 306 — Gulerul şal

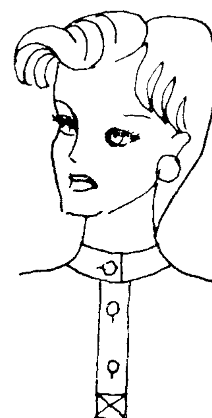

Fig. 307 — Gulerul ştei

Fig. 308 — Guler cu rever — a; guler tip rever — b

Fig. 309 — Guler croit odată cu corsajul

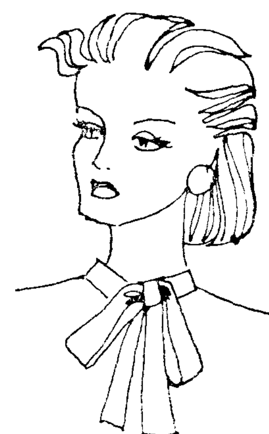
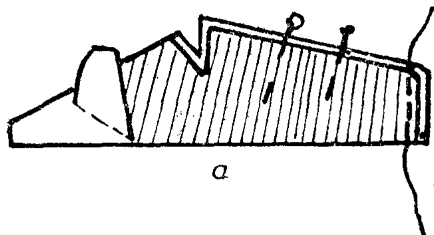

Fig. 310 — Guler cu lavalieră

se va desena pe spatele dosului de guler, cu creionul, aplicînd tiparul de guler foarte exact. Pentru gulerul simplu cu colţ (fig. 313) se aplică dosul de guler peste faţa de guler, faţă peste faţă, se prinde în ace, se însăilează şi se coase la maşină (fig. 314). Cu foarfecele se uniformizează rezerva de cusătură, se taie colţurile şi se crestează la unghiuri (fig. 315). Se întoarce cu atenţie gulerul pe faţă, se prinde în ace, se coase pe contur cu punct oblic pentru o mai bună fixare şi se presează cu fierul de călcat (fig. 316).

Simetria şi exactitatea executării gulerului se verifică prin suprapunerea colţurilor. Mijlocul gulerului se marchează cu aţă (sau prin crestare).

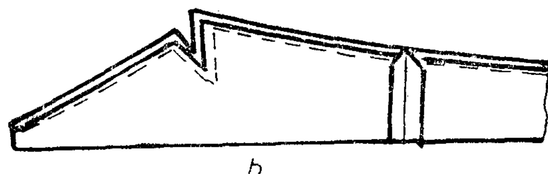
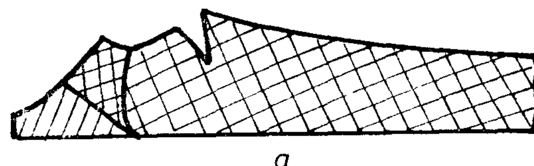

Fig. 311 — Înnădirea dosului de guler — a; descălcarea **nadei** — b

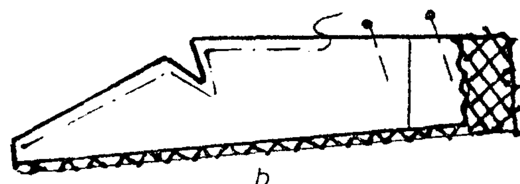

Fig. 312 — Aplicarea întăriturii pe dosul feței de guler **(imagine dos** — a; aplicarea întăriturii pe fața de guler (imagine **din** față) — **b**

Fig. 313 — Guler **simplu cu** colț

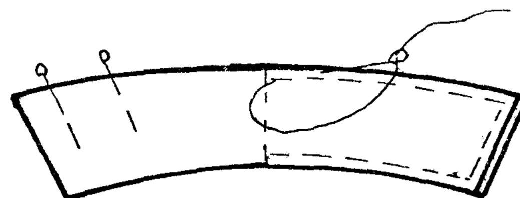

Fig. 314 — Prinderea feței de guler cu dosul de guler

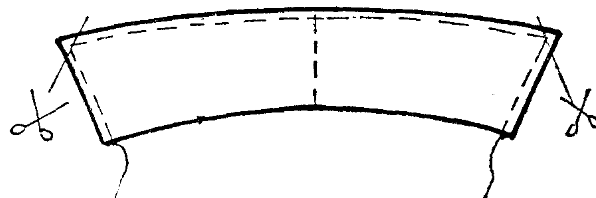

Fig. 315 — Uniformizarea rezervelor și crestarea lor

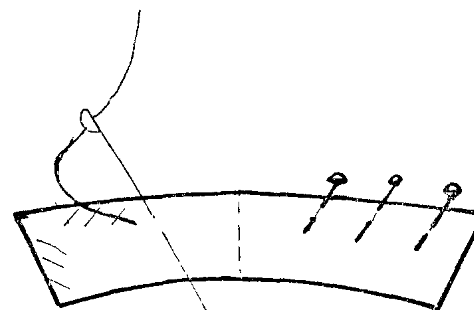

Fig. 316 — Întoarcerea gulerului pe față și fixarea lui

Pentru montare, se pornește din mijloc spre margini. Răscroitura gîtului este puțin mai mare și se susține la montare. Se aplică fața gulerului pe dosul produsului, se însăilează pornind din mijloc și se coase la mașină. Se îndoaie dosul de guler și se prinde de produs cu punct ascuns (fig. 317). Cine are mai multă îndemînare poate îndoi marginea dosului de guler, cosînd direct la mașină în marginea inferioară a feței de guler.

O altă metodă de montare constă în adăugarea unei bentițe croite pe bie la fața de guler, care va încheia gulerul prin punct ascuns. La partea inferioară a feței de guler, se va adăuga o bentiță, lată de aproximativ 3 cm, care se aplică față peste față și se coase la mașină (fig. 318). Se descalcă cusătura, se aplică dosul de guler peste fața

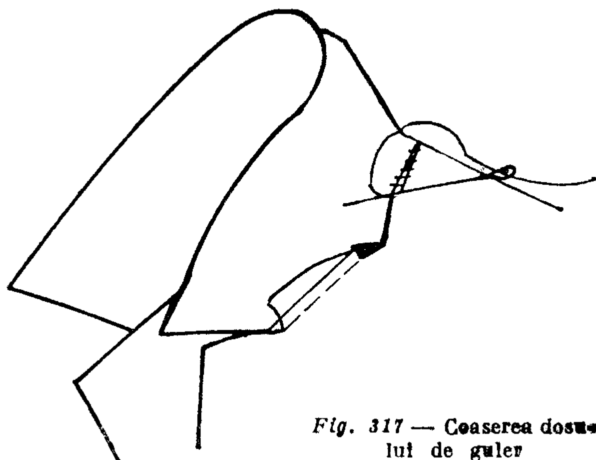

Fig. 317 — **Coaserea dosului de guler**

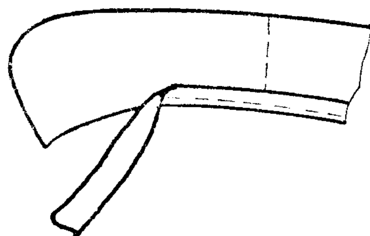

Fig. 318 — **Aplicarea bentiței bie pe fața de guler**

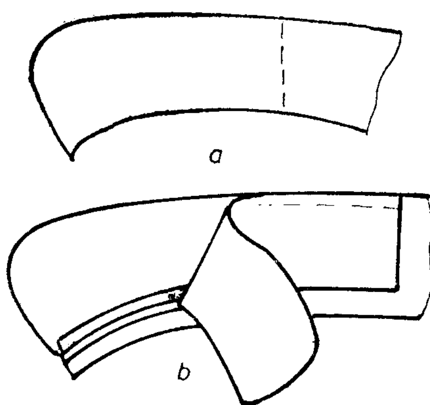

Fig. 319 — **Dosul de guler — a; aplicarea dosului de guler — b**

de guler și întăritură și se cos la mașină (fig. 319 a, b). Se uniformizează apoi rezerva și se întoarce gulerul pe față. Se montează gulerul aplicînd dosul de guler pe produs, față peste față, se prinde în ace, se însăilează și se coase la

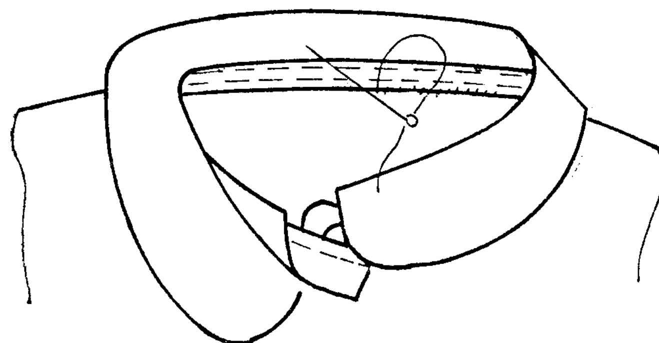

Fig. 320 — **Coaserea bentiței cu punct ascun-**

mașină. Bentița croită pe bie se îndoaie și se coase de produs cu punct ascuns (fig. 320).

Întotdeauna înainte de a croi gulerul din materialul de bază, se va desena mai întîi pe jumătate dintr-o bucată de hîrtie, se va aplica pe produs, apoi se va croi întreg dintr-o bucată de pînză, se va aplica din nou pe produs, se va proba și abia după aceea va fi croit din materialul de bază.

Cînd se execută atît răscroitura gulerului cît și gulerul, se va ține seama de grosimea gîtului. În general 2/6 din grosimea acestuia sînt distribuite în spatele corpului, iar 4/6 în față (fig. 321 a, b). Pentru realizarea unui tipar de guler simplu, se ridică pe mijloc față de orizontală aproximativ 3 cm. Se adaugă în stînga și în dreapta acestui punct, jumătate din răscroitura gîtului și se desenează partea inferioară a gulerului (fig. 322). Partea superioară se determină în funcție de modă, gulerul putînd avea lățimi mai mari sau mai mici, marginile rotunde sau ascuțite etc.

Tiparul de guler se va realiza pe jumătate atunci cînd gulerul este simetric.

Fig. 321 — **Secțiunea gîtului — a; amplasarea liniei umerilor — b**

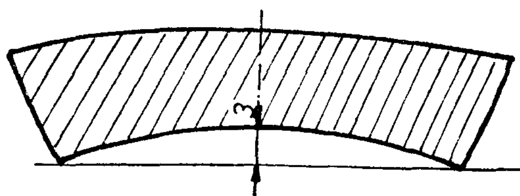

Fig. 322 — Construirea tiparului de guler simplu

Gulerul cu ștei, care se utilizează în general la cămășile bărbătești (fig. 323), este confecționat din două bucăți: gulerul și șteiul (fig. 324). Tiparul de guler se construiește intrînd în interiorul unui dreptunghi cu 1 și 0,5 cm. Șteiul este o bentiță avînd la spate lățimea de 3 cm și în față de 2 cm. Lungimea lui este egală cu cea a răscroiturii gîtului. Lungimea gulerului este mai mică decît cea a șteiului cu de două ori distanța de suprapunere a șteiului, datorită încheierii lui cu nasturele.

Gulerul la baza gîtului (fig. 325), care păstrează forma confecției, se obține astfel: se aplică tiparul de spate lîngă tiparul de față suprapunîndu-l pe linia umărului spre mînecă cu 3 cm și păstrînd ca punct fix, punctul de la umăr-gît (fig. 326). Se conturează apoi exact răscroitura gîtului și se dă orice fel de formă dorită părții laterale (fig. 327). Acest guler nu stă ridicat pe gît și de aceea avantajează în special persoanele cu gîtul scurt.

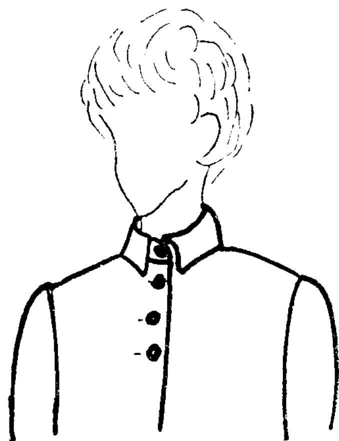

Fig. 323 — Guler cu ștei pentru cămăși

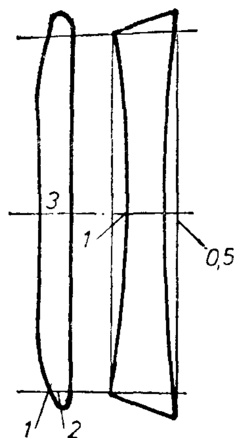

Fig. 324 — Construirea tiparului de guler și de ștei

Fig. 325 — Gulerul la baza gîtului

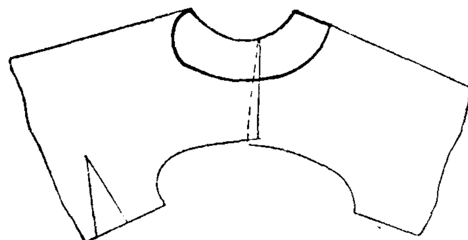

Fig. 326 — Obținerea tiparului de guler la baza gîtului

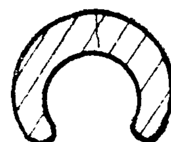
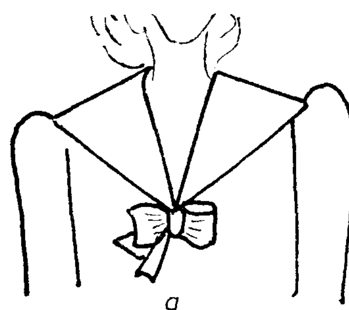
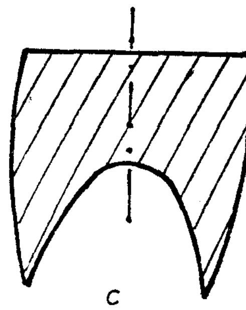

Fig. 327 — Tiparul întreg de guler

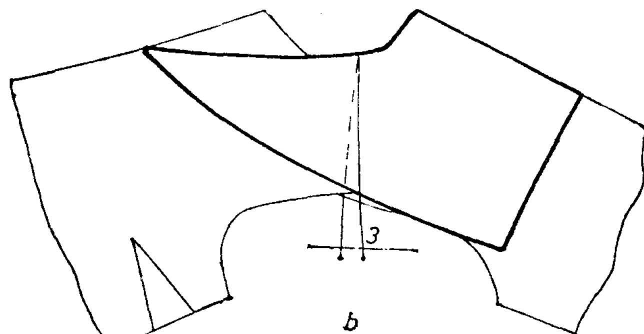

Fig. 328 — Modelul de guler marinar — a; obținerea tiparului — b; tiparul întreg de guler — c

Fig. 329 — Guler ştei

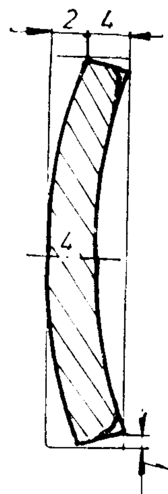

Fig. 330 — Construcţia tiparului de guler ştei

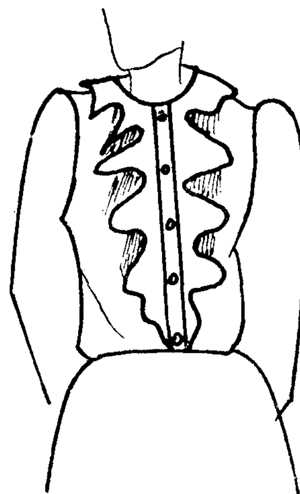

Fig. 333 — Model de guler jabou

Fig. 334 — Buzunare cu fentă bordată

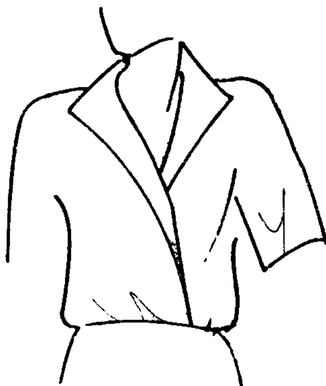

Fig. 331 — Model de guler cu colţ

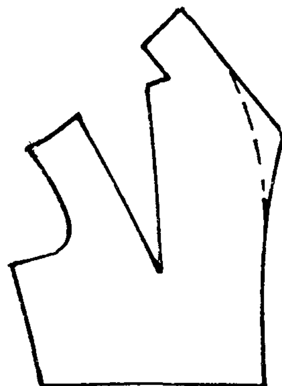

Fig. 332 — Construcţia tiparului de guler colţ şi şal

Pe acest principiu se croieşte orice fel de detaliu care păstrează forma gîtului. În cadrul aceluiaşi sistem de executare a tiparului, se poate exemplifica şi realizarea gulerului marinar (fig. 328 a, b, c).

Gulerul ştei denumit şi guler de ofiţer (fig. 329) sau guler bentiţă, se poate realiza dintr-o bentiţă de 4 cm căreia i s-au ridicat părţile laterale cu 2 cm (fig. 330).

Mai există şi gulere care se croiesc odată cu corsajul. În acest caz se încadrează gulerul şal (fig. 306) şi gulerul cu colţ (fig. 331). Pentru aceasta se iese din corsaj cu modelul de guler dorit şi se prelungeşte de la răscroitura gîtului faţă, cu răscroitura gîtului spate (fig. 332).

Un rol ornamental deosebit la o bluză sau rochie îl are şi jaboul care se montează la baza gîtului sau poate fi continuat pe fentă în jos (fig. 333).

EXECUŢIA ŞI MONTAREA BUZUNARELOR

Deşi buzunarele au forme foarte variate, totuşi pot fi împărţite în două mari categorii: buzunarele interioare şi buzunarele aplicate. Din cadrul primei categorii fac parte buzunarele cu fentă bordată (fig. 334), buzunarele cu clape (fig. 335), buzunarele cu bentiţă (fig. 336) şi buzunarele cu fentă plasată în cusătură (fig. 337). Din cea de-a doua categorie (buzunare aplicate) fac parte buzunarele cu burduf (fig. 338) şi buzunarele simple aplicate (fig. 339).

În buzunar mîna trebuie să alunece cu uşurinţă. La confecţiile pentru femei, lăţimea lui este de

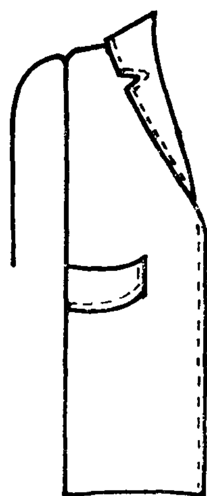

Fig. 335 — Buzunar cu clape

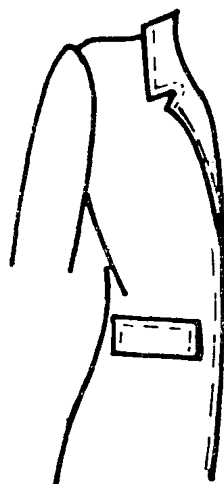

Fig. 336 — Buzunar cu bentiță

13 cm, iar adîncimea de aproximativ 15 cm. De la aceste dimensiuni fac excepție buzunarele cu fentă verticală (fig. 340), care necesită o adîncime de cca 24 cm (fig. 341). Buzunarele din căptușeala de la piept sînt mult mai mici, de cca 9 cm lățime și 10 cm adîncime. De asemenea, excepție fac de la aceste dimensiuni, buzunarele

Fig. 337 — Buzunar cu fentă plasată în cusătură

Fig. 338 — Buzunar cu burduf

Fig. 339 — Buzunar simplu aplicat

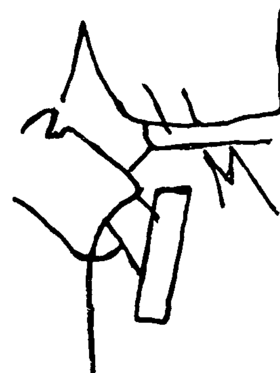

Fig. 340 — Buzunar cu fentă verticală

fantezi a căror mărime depinde de modă. În executarea buzunarelor trebuie să se dea o atenție deosebită amplasării lor simetrice față de linia de mijloc a produsului. Ca și la gulere, se recomandă ca prima probă să fie făcută cu un buzunar de hîrtie, pentru a verifica atît modelul cît și proporția buzunarului față de produs.
Sacul buzunarului trebuie să fie croit pe fir drept, pentru o mai bună rezistență, preferabil cu marginile rotunjite pentru a evita depunerea prafului și a murdăriei în colțuri. Fenta unui buzunar nu trebuie tăiată înainte de a se coase bordajul, altfel, ea se va deforma și destrăma la extremități.

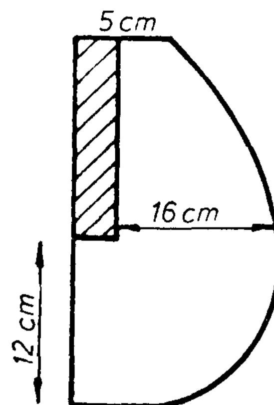

Fig. 341 — Tiparul buzunarului cu fentă verticală

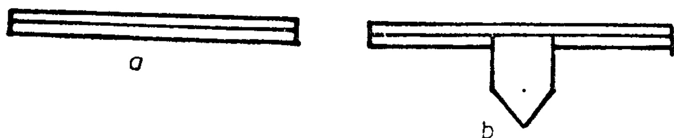

Fig. 342 — Buzunare orizontale cu fentă bordată

Buzunarele cu fentă bordată (fig. 342 a, b) nu se deosebesc în execuția lor de butonierele bordate, decît prin dimensiuni (fig. 135). Dreptunghiul de material, care constituie corpul bordajului, se prelungește, pentru a se realiza sacul buzunarului, cu o bucată de căptușeală. Cusătura se îndoaie spre căptușeală pentru a nu îngroșa buzunarul. Se decupează interiorul în formă de Y, se întoarce pe dos, se prind pliurile și marginea bordajului și se acoperă cu o altă bucată de căptușeală.

Buzunarele cu fentă pot avea diferite forme (curbe, ovale etc.).

În acest caz bentița pentru bordaj va fi croită pe bie pentru a putea realiza cu ușurință forma dorită. La execuție se va da o atenție mare pentru a nu se deforma (a se întinde sau încreți) bordajul.

Buzunarele la care deschiderea este ascunsă sub o clapă se montează în mai multe feluri. Clapa este formată din două părți, care pot fi amîndouă din țesătura de bază sau, dacă materialul de bază este mai gros, una din părți se înlocuiește cu o căptușeală. Această bucată de material se croiește fără rezerve pentru cusătură. Întăritura se prinde pe dosul feței de clapă, prin însăilare. Se îndoaie rezerva materialului de bază și se prinde cu o întăritură cu punctul în cruce (fig. 343). Se aplică căptușeala, i se îndoaie rezerva și se prinde de clapă „curat", cu punct ascuns sau oblic. Se va da atenție atît finisajului cît și simetriei clapei.

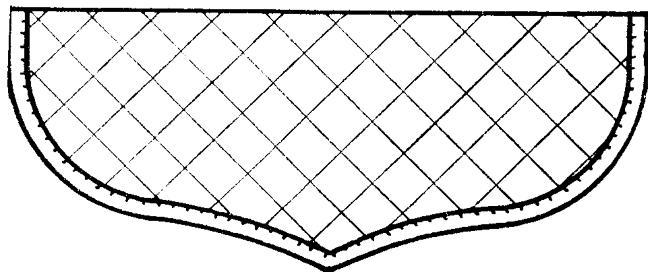

Fig. 343 — Clapă din materialul de bază și căptușeală

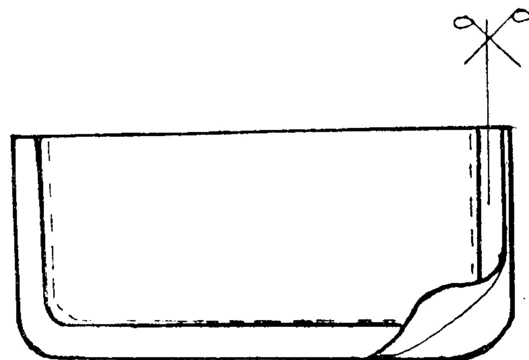

Fig. 344 — Coaserea clapei odată cu căptușeala

Același model de clapă se poate realiza și prin suprapunerea feței de clapă pe care s-a fixat, prin însăilare, întăritura, peste căptușeală, față peste față (fig. 344). Se coase la mașină pe marginea întăriturii, se taie rezerva de material, se crestează dacă este cazul, se întoarce clapa pe față, se fixează printr-o însăilare în margine și se presează cu fierul încins. Această clapă se poate introduce într-o fentă bordată, executată înainte de a aplica fundul de sac. Se introduce clapa prin fața produsului în fentă (fig. 345), se însăilează de partea superioară a bordajului și se prinde de bordaj o dată cu sacul buzunarului.

Clapa se mai poate monta și deasupra unei fente bordate (fig. 346). În acest caz se execută un buzunar bordat cu 2 cm mai jos față de locul de montare a clapei. Bordajul trebuie să fie mai mic

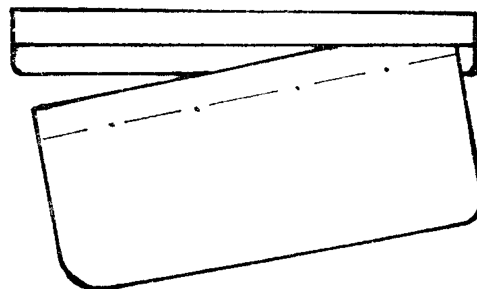

Fig. 345 — Introducerea clapei în fenta bordată

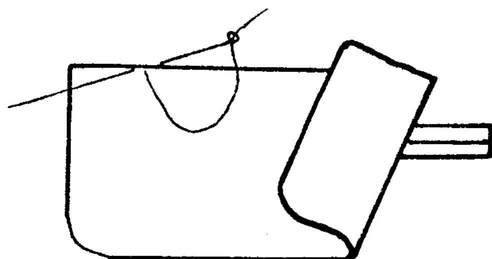

Fig. 346 — Aplicarea clapei deasupra fentei bordate

cu cîțiva milimetri pentru a fi ascuns perfect de clapă. În acest caz, clapa se face „curată" pe toate cele patru părți. Clapa se prinde solid, cu punct ascuns, la 2 cm de fentă, în partea superioară a ei. Acest procedeu se poate utiliza și la transformarea unei îmbrăcăminți, la care este necesar să se mascheze uzura unei fente bordate.

Buzunarul cu clapă cu un singur bordaj interior se realizează astfel: se execută clapa, se așază pe dosul țesăturii, pe linia de tăietură chiar în margine, clapa *A*, sub ea se pune bucata de țesătură *B*, care va forma bordajul și care se prelungește prin coasere cu căptușeala *C* care ia forma sacului buzunarului (fig. 347). Se coase la mașină dreptunghiul, se taie în formă de Y (fig. 348), se

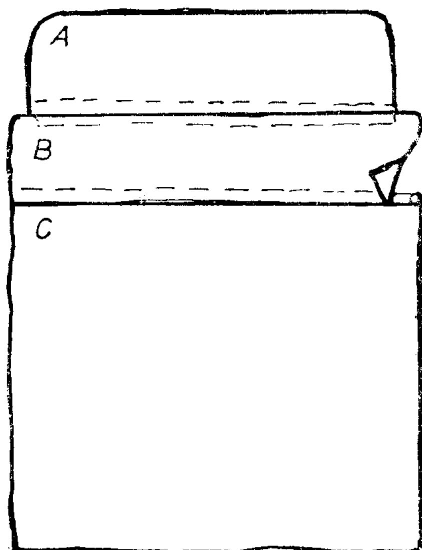

Fig. 347 — Execuția clapei cu un singur bordaj interior

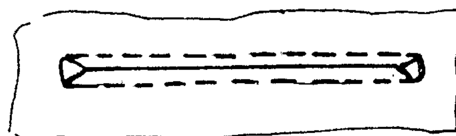

Fig. 348 — Tăierea fentei

întoarce pe față și se termină execuția bordajului ca la butoniera bordată, de data aceasta însă partea de țesătură care formează singurul bordaj ocupînd nu jumătate din lățimea fentei, ci toată fenta, pentru a nu lăsa loc liber între clapă și bordaj. Se fixează bordajul cu punct ascuns, în lungul cusăturii (fig. 349). Se calcă fenta, apoi se fixează clapa în jos, ridicînd pe dos rezerva de cusătură a clapei și fixînd-o odată cu fundul de buzunar. Pentru o mai bună rezistență se poate prinde clapa în marginea fentei, cu punct ascuns. Buzunarele cu bentiță au fenta acoperită cu o bandă de țesătură fixată pe trei părți. Această bandă în general este de lățime egală, putînd fi croită și pe bie. Buzunarele cu bentiță pot avea diferite forme. Benzile pot fi aplicate orizontal, vertical (fig. 350), înclinate (fig. 351) etc. Pentru a realiza acest model de buzunar este necesar un dreptunghi din material (A), care să aibă lungimea egală cu lungimea bentiței, plus de două ori rezerva de cusătură, iar lățimea egală cu de două ori lățimea finală a bentiței, plus de două ori rezerva de cusătură. Această bucată de material poate să fie croită pe fir drept sau pe bie, dacă se dorește să se obțină un efect special de carouri sau dungi. În cazul în care se lucrează cu o stofă mai groasă jumătate din bucata *A* va fi înlocuită cu căptușeală pentru a nu îngroșa produsul.

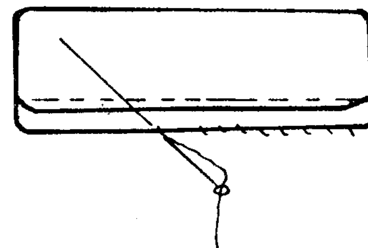

Fig. 349 — Clapa și bordajul interior

Fig. 350 — Bandă fantezi

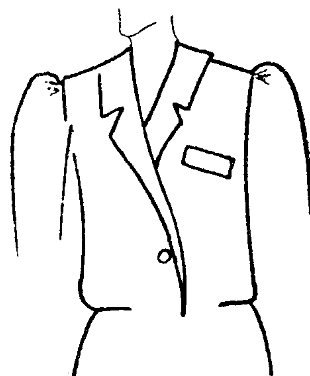

Fig. 351 — Bandă înclinată

Pentru un buzunar la piept, ca dimensiuni finale se indică o lățime de 3 sau 4 cm și o lungime de 9 cm, iar pentru un buzunar pe șold, o lățime de 3 sau 4 cm, pe o lungime de 16 cm. Sacul buzunarului este de obicei confecționat din căptușeală, alcătuit din bucățile *B* și *C*. În cazul unui buzunar mai lung, care în timpul purtării se poate deschide, bucata *B* se va croi din țesătura de bază. Adîncimea acestui sac poate fi de 9 cm pentru un buzunar la piept și 16 cm pentru cel de la șold.

Pentru un buzunar vertical, forma sacului diferă total. Mai este necesară o bucată de întăritură *D*, care are dimensiunile formei finale a bentiței, plus 1 cm pe lățime, pentru cusătură.

Se unește bentița *A* cu *C*, (fig. 352), se descalcă cusătura, se pune pe îmbrăcăminte una peste alta (față pe față) pe linia fentei *A*, deasupra liniei *B* și se însăilează de *A* întăritura *D*, la marginea fentei. Se coase la mașină pe marginea bordajului. Se taie pe mijloc și se crestează în jos (fig. 353). Se întoarce căptușeala *B* prin fentă și, pentru a se menține forma plată, se coase în marginea pliului. Se îndoaie rezerva de cusătură de pe lateralele *A* și se însăilează (fig. 354). Se trece sacul *C* prin fentă, pe dosul produsului. Se îndoaie bentița *A* pe jumătate și se prinde prin însăilare. Se prind și părțile laterale ale bentiței îndoite, cu punct ascuns. Se aplică bentița pe produs și se fixează atît baza cît și

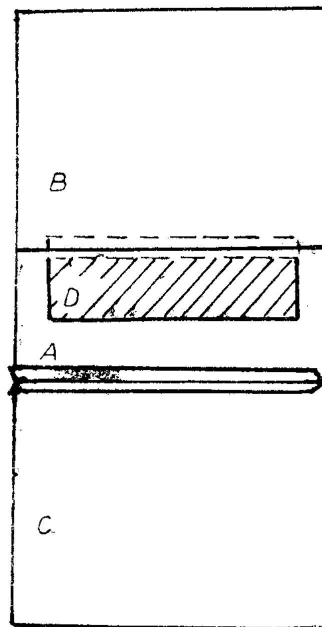

Fig. 352 — **Asamblarea bucăților de material necesare confecționării bentiței**

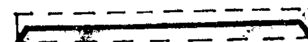

Fig. 353 — **Tăierea fentei**

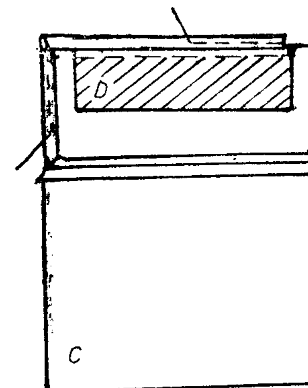

Fig. 354 — Îndoirea rezervelor de cusătură ale bentiței

părțile laterale. Partea de jos se prinde cu punct în urma acului (fig. 355), iar marginile cu punct ascuns, fixînd astfel bentița solid de produs. Pe dos se rotunjește fundul sacului și se face curat prinzîndu-l cu o bentiță de bordaj. La partea superioară se aplică un extrafor pentru a împiedica destrămarea (fig. 356).

Buzunarele aplicate, deși diferă destul de mult ca format (fig. 357 a, b, c), au cam aceeași teh-

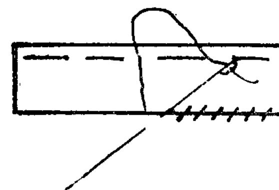

Fig. 355 — Finisarea bentiței

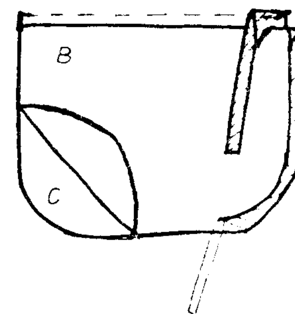

Fig. 356 — Finisarea fundului de buzunar

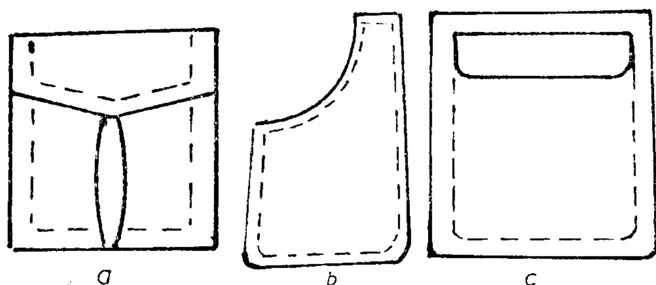
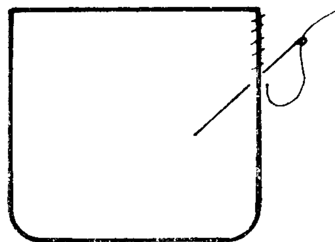
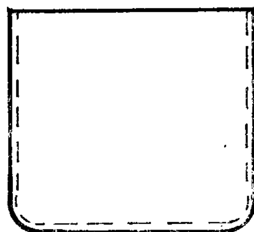
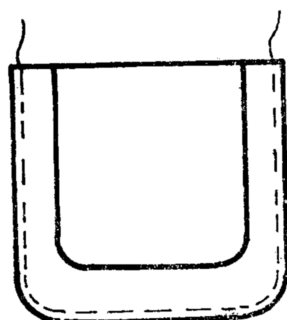

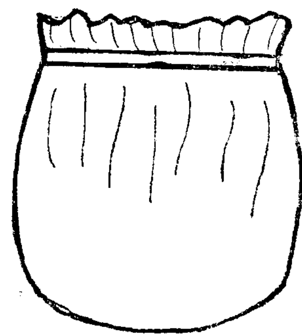
Fig. 357 — Modele de buzunare aplicate (a, b, c)

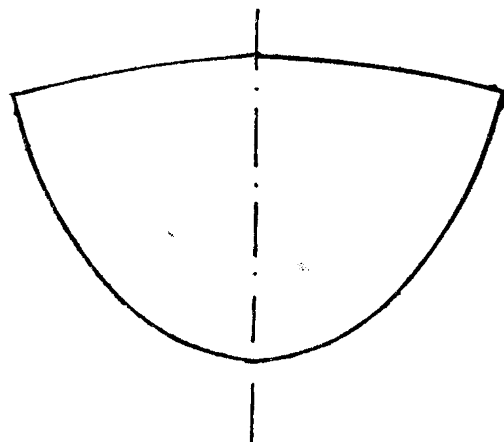
nologie de execuție. Montarea lor se poate face cu punct ascuns în marginea buzunarului (fig. 358). Se mai poate monta prin coasere la mașină executată, de asemenea, pe marginea conturului buzunarului. Tot la mașină se mai poate realiza fixarea lui pe produs la distanță de 1 sau 2 cm de la margine (fig. 359). Această margine este liberă și deci este necesar să fie făcută curat cu stofă (fig. 360). Buzunarul aplicat se realizează ca și clapa de buzunar. Modelul din figura 361 este un buzunar aplicat fantezi. Se realizează croind din materialul de bază două bucăți, con-

Fig. 358 — Aplicarea buzunarului cu punct ascuns

Fig. 359 — Aplicarea buzunarului de tighel

Fig. 360 — Dosul buzunarului aplicat cu tighel

Fig. 361 — Model de buzunar fantezi

Fig. 362 — Tiparul buzunarului fantezi

form tiparului din figura 362 și o bandă pe fir drept. Se aplică cele două bucăți față peste față și se cos lăsînd la partea inferioară o porțiune necusută de 1,5 cm, se întoarce buzunarul pe față, se încrețește, se prinde cu punct ascuns de bandă și se aplică, finisînd cu punct ascuns și partea lăsată necusută.

Execuția buzunarelor cu burduf este puțin mai dificilă. Buzunarul se compune din sacul propriu-zis *(A)* și un burduf. Pentru obținerea tiparului de burduf se desenează modelul de buzunar dîndu-i dimensiunea dorită (fig. 363). Se croiește întîi buzunarul și apoi cele două benzi în formă (fig. 364), care vor constitui burduful buzunarului. Una din benzi *(B)* va fi mai lată decît cealaltă *(C)*, cu o rezervă de cusătură. Se aplică banda *B* peste buzunarul *A*, se însăilează, se coase, se taie rezerva, se crestează și se reîntoarce pe

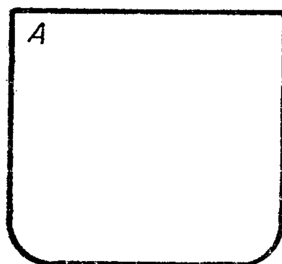

Fig. 363 — Tiparul buzunarului cu burduf

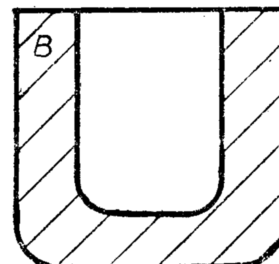

Fig. 364 — Tiparul burdufului

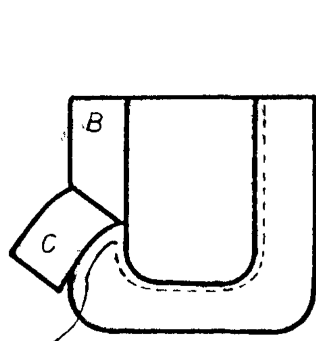

Fig. 365 — Coaserea burdufului

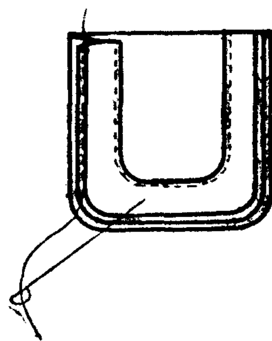

Fig. 366 — Pregătirea buzunarului pentru aplicat

față. Se pune banda *C* peste banda *B*, față peste față, se coase (fig. 365), se însăilează rezerva de cusătură a bandei *C* (fig. 366) și se aplică buzunarul pe îmbrăcăminte.

MONTAREA FUSTELOR ȘI A BLUZELOR

Montarea unui produs se realizează în funcție de model și de complexitățile pe care le are acesta.

Fusta. O fustă poate avea doi sau mai mulți clini sau cute simple ori duble, poate fi plisată integral sau parțial, poate avea volane sau nu, poate avea buzunare în cusătură sau aplicate, ori clape false, poate avea cordon sau nu, diverse încrustații sau aplicații, tighel etc.

Înainte de a începe confecționarea fustei, se va face un plan tehnologic pentru a realiza produsul rapid, fără să fie nevoie să se constate, de exemplu, că s-a închis o cusătură și de fapt trebuie să se prindă în ea și un buzunar.

Se recomandă ca la toate confecțiile să se execute cel puțin două probe. Se interzice cu desăvîrșire probarea pieselor prinse numai în ace sau pe dosul produsului.

Prima probă se execută după ce s-au însăilat părțile principale ale produsului (pensele, cusăturile laterale etc.). După ce s-au corectat defecțiu-

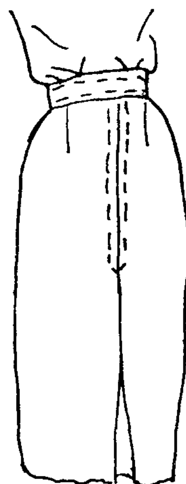

Fig. 367 — Model de fustă

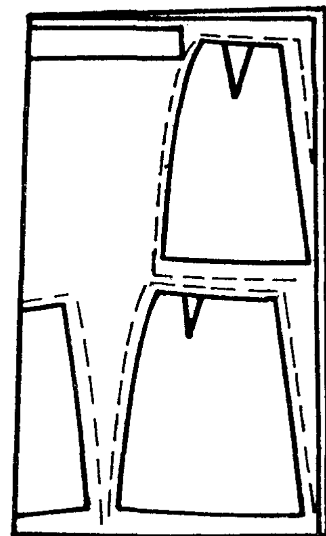

Fig. 368 — Încadrarea pe material și prevederea rezervelor de cusătură

nile apărute se cos cusăturile principale la mașină și se însăilează celelalte detalii, urmînd să se facă apoi proba a doua. Dacă este necesar se aranjează și se mai execută încă o probă. Probele nu se vor face în grabă, întrucît de conștiinciozitate și priceperea cu care acestea se execută depinde în cea mai mare măsură reușita unei confecții.

Pentru a ușura înțelegerea, prezentăm un exemplu în continuare.

În cazul modelului de fustă care urmează (fig. 367), se va proceda astfel: se va analiza modelul, se va croi și apoi se va executa. După cum se prezintă în desen, fusta are o cută dublă în față, la care fundul de cută este executat din altă bucată, are patru pense și un cordon tighelit. Fermoarul este montat pe mijlocul spatelui.

Înainte de a se croi se va avea în vedere faptul că tiparele nu conțin rezerve de cusătură și nici rezerve pentru tiv, motiv pentru care se prevede o rezervă de 2,5 cm pentru cusături și de 5—6 cm pentru tiv (fig. 368). Totodată se vor revizui măsurile generale și se vor compara cu tiparul. Se așază tiparul pe țesătură respectînd firul drept, sensul țesăturii și rezervele necesare. Se

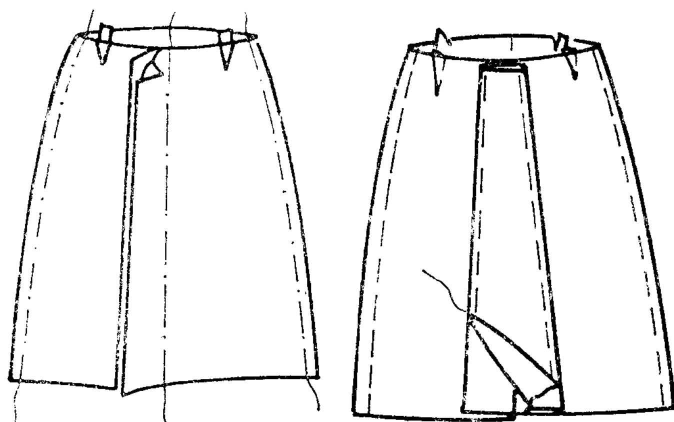

Fig. 369 — Însăilarea fustei *Fig. 370* — Coaserea cutei

prinde tiparul de material cu ace, se conturează cu ajutorul cretei de croitorie și se croiește. Se marchează liniile de mijloc și semnele de întîlnire, cu ață. Se marchează toate contururile, cu ață, prin punctul cu lațe. Se separă cele două părți și se taie lațele pe din două. Se prinde spatele de mijloc cu ace și se însăilează. În față se prind cele două părți ale feței și se însăilează cuta (fig. 369) pe linia de mijloc. Cînd se asamblează cele două părți ale spatelui se va lăsa un loc pentru montat fermoarul.

Se probează apoi fusta. Se verifică circumferința șoldului. Se fac modificări pe jumătatea produsului (cînd apar neconcordanțe evidente între partea stîngă și partea dreaptă a corpului) desfăcînd ața cu care a fost însăilată fusta și prinzînd cu ace. Se marchează retușul pe partea dreaptă, cu ajutorul unui fir de ață, se suprapune peste partea stîngă și se marchează aceleași modificări. Se cos pensele și cusăturile laterale la mașină. Marginile de cusătură se întăresc. Pe mijlocul feței se coase cuta pînă la marginea dorită. Se întărește cusătura. Se descalcă cusăturile și se calcă pensele. Se prinde în ace fundul de cută, se însăilează (fig. 370), se verifică dacă cuta are defecțiune de deschidere în poziție normală. Dacă are această defecțiune se ridică ușor, în sus, fundul de cută. Se coase fundul de cută la mașină și se presează cuta. Se montează fermoarul și cordonul (obligatoriu pe rejansă) (fig. 371). Montarea cordonului se va începe din mijlocul feței. Pe cordon se plasează două agrafe pentru închidere. Se verifică toate cusăturile, inclusiv tivul și se coase (fig. 372). Se calcă apoi fusta, avînd grijă să nu se imprime cusăturile pe față.

Montarea fustei în talie. O fustă se poate monta direct pe rejansă, pe cordon aplicat sau pe cordon incrustat.

Indiferent care este modelul ales, trebuie călcate toate cusăturile, pensele, pliurile, fără a se uita fermoarul. Pentru materialele din lînă, se va pune o cîrpă udă între fierul de călcat și țesătură. După ce s-au realizat operațiile preliminare, se montează fusta pe rejansă, fiind ușor de executat pentru că se însăilează mergînd pe urmele semnelor cu lațe. Totodată se vor suprima și cei cîțiva centimetri din lungimea suplimentară a fustei, față de lungimea rejansei. Acești centimetri sînt necesari pentru ca fusta să capete o formă spațială adecvată. Ei se iau ușor la montaj, fie că se țin degetele ușor îndoite, fie că se însăilează în talie și apoi se susține pe rejansă. Dacă se dorește montarea în talie fără cordon, se va îndoi marginea fustei la semnele date la talie și se va însăila (fig. 373). Se aplică fusta în marginea rejansei cu un al doilea sail (fig. 374). Se va susține fusta pe rejansă, (dacă rejansa este prea lată se va îndoi), însăilînd des pentru ca fusta să nu alunece în timpul coaserii. Se coase fusta în talie și se fixează copcile pe rejansă (fig. 375).

Pentru a executa montarea pe un cordon aplicat simplu, se va însăila fusta pe rejansă conform modelului, la marginea semnelor cu lațe

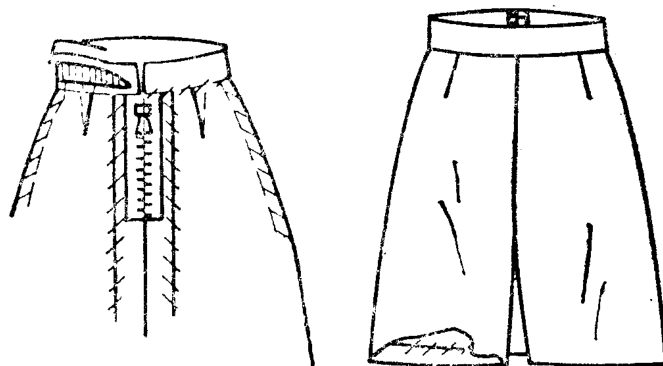

Fig. 371 — Montarea cordonului *Fig. 372* — Coaserea tivului

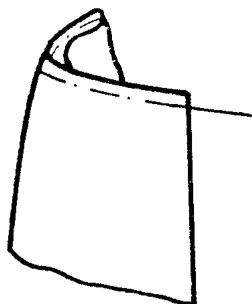

Fig. 373 — Îndoirea rezervei fustei în talie

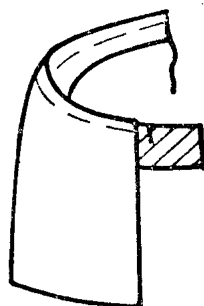

Fig. 374 — Însăilarea rejansei

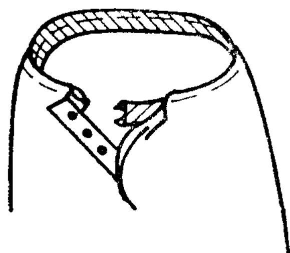

Fig. 375 — Coaserea fustei în talie

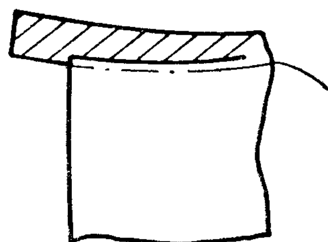

Fig. 376 — Montarea fustei pe rejansă

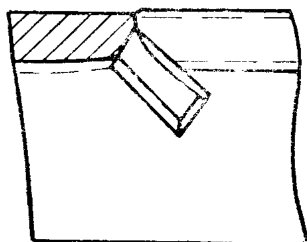

Fig. 377 — Prinderea cordonului

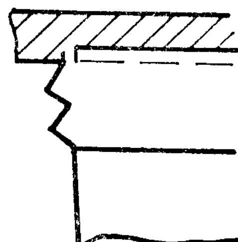

Fig. 378 — Aplicarea cordonului dublu

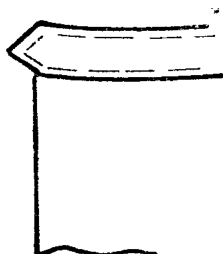

Fig. 379 — Finisarea cordonului dublu

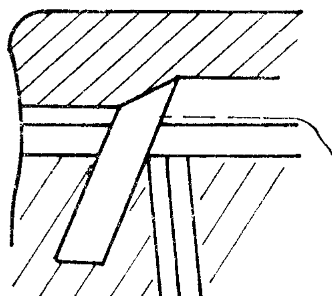

Fig. 380 — Executarea cordonului la stofele groase

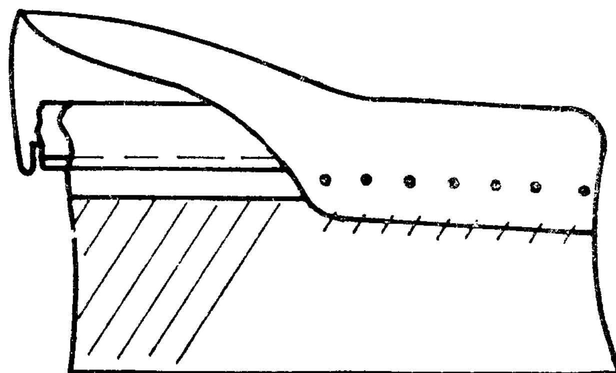

Fig. 381 — Finisarea cordonului la stofele groase

(fig. 376). Cordonul se va croi în așa fel încît să fie mai lung decît talia cu aproximativ 7 cm. Se îndoaie marginile cordonului și se aplică cu tighel depășind cu 1 cm rejansa pentru a o ascunde complet (fig. 377). Se cos apoi copcile.

Pentru a acoperi complet rejansa, se va croi un cordon cu o lățime de două ori lățimea finală, la care se adaugă cele două rezerve de cusătură. Se va însăila întîi rejansa, în picioare, la marginea semnelor cu lațe. Se coase punînd față peste față, cordonul, rejansa și fusta (fig. 378). Se întoarce și se prinde pe dos în talie cu punct ascuns, sau oblic (fig. 379). Cordonul se poate marca cu un punct de ornament.

În cazul unor stofe mai groase, pentru a nu mări grosimea în talie, se va proceda astfel: se așază cordonul pe fustă față peste față, se coase și se descalcă cusătura (fig. 380), se fixează rejansa pe dosul fustei la nivelul cusăturii, neluînd

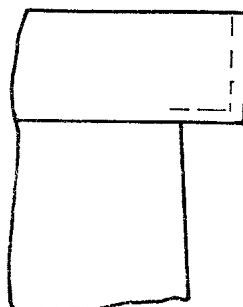

Fig. 382 — Coaserea cordonului la capăt

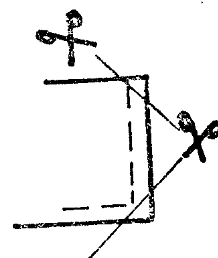

Fig. 383 — Uniformizarea și crestarea rezervelor

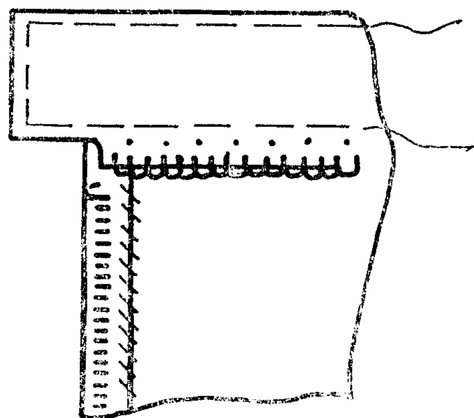

Fig. 384 — Finisarea capătului cordonului

decît partea întoarsă a cordonului, se întoarce cordonul și se coase cu punct ascuns, subliniind simplu marginea (fig. 381).
La capete cordonul se coase față peste față, de jur-împrejur (fig. 382), se taie rezerva şi colţurile (fig. 383), după care se întoarce cordonul (fig. 384).
Bluza. Bluza chimono prezintă o complexitate mai mică față de alte tipuri de bluze. Bluza din figura 385 are intercalată la mînecă o bentiță. Pensele de bust și de talie au fost înlocuite prin încrețirea plusului de material. Gulerul este simplu, dintr-o bucată. Bluza este susținută în talie pe cordon și se închide cu un nasture pe

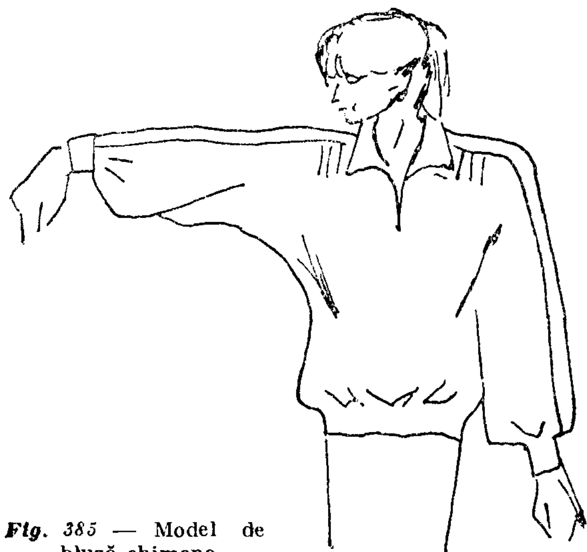

Fig. 385 — Model de bluză chimono

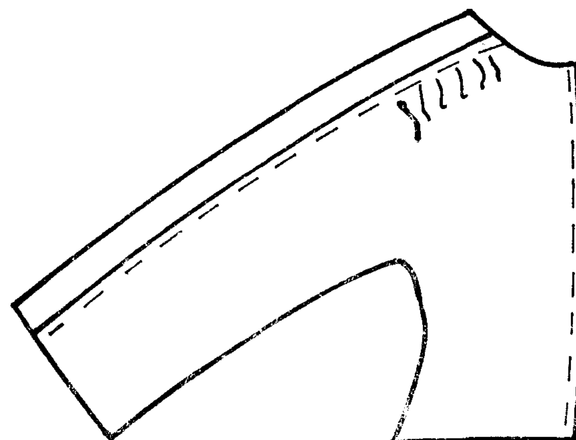

Fig. 386 — Însăilarea bluzei

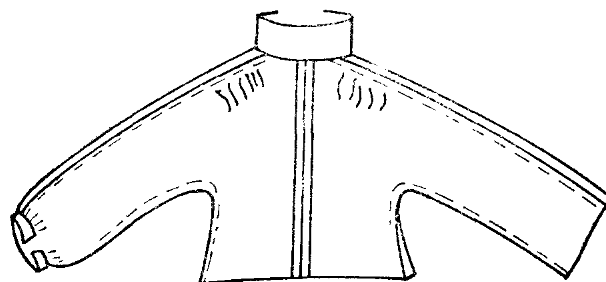

Fig. 387 — Coaserea pentru proba a doua

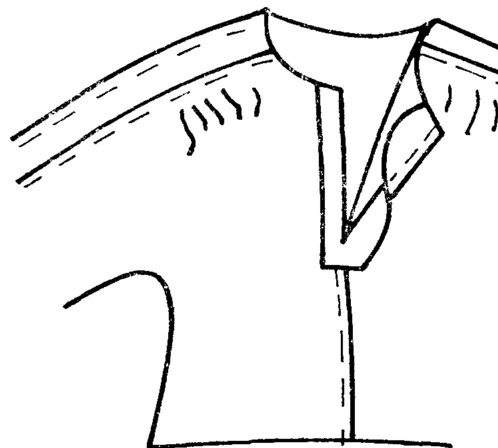

Fig. 388 — Coaserea fentei

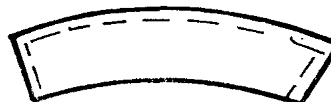

Fig. 389 — Execuția gulerului

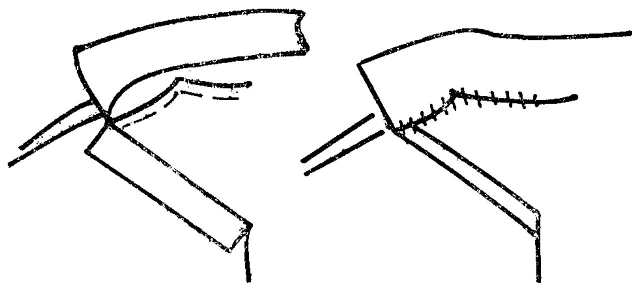

Fig. 390 — Montarea gulerului

lateral. Se vor însăila cusăturile de mijloc—spate și mijloc—față. La cusătura de mijloc—față se va rezerva o fentă de 20 cm în față. Se încrețește însăilînd de două ori pentru a nu aluneca materialul la nivelul umărului și în talie. Se însăilează bentița de la mînecă (fig. 386). Se însăilează fața cu spatele avînd grijă să se lase în lateral stînga o fentă de 15 cm. Cusăturile laterale ale produsului se prelungesc la mînecă. Se încrețește mîneca la nivelul manșetei și se face o probă, urmărind cu atenție amplasarea fronseurilor de la umăr, dedesubtul brațului și lungimea mînecii. Se marchează retușurile necesare pe partea dreaptă și se transpun și pe partea stîngă. Se coase la mașină cusătura pe dos spate, mîneci, mijloc—față. Se descalcă cusăturile (fig. 387), se așază dublura fentei față peste

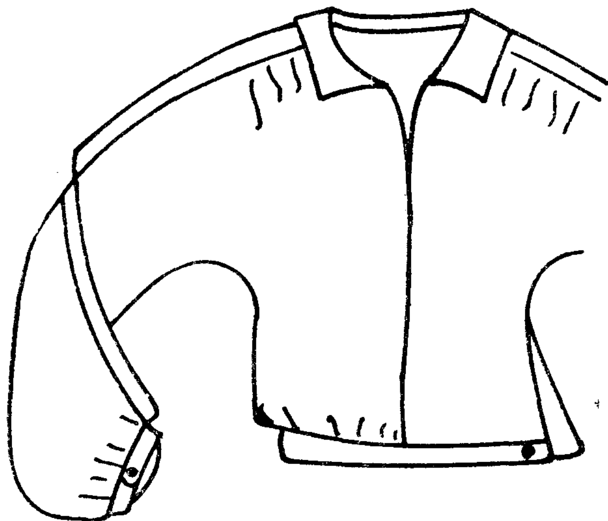

Fig. 391 — Pregătirea la „gata"

față, se coase în formă de U și se întoarce pe dos (fig. 388). Se asamblează apoi partea de dos de guler cu fața de guler, față peste față, se coase de jur—împrejur, cu excepția părții care se montează la decolteu (fig. 389). Se crestează și se uniformizează cusătura, se întoarce gulerul pe față, se calcă și se montează (fig. 390). Se crestează bluza sub braț. Se montează manșetele și cordonul bluzonului, avînd grijă să se distribuie uniform, de jur-împrejur, crețiii din talie. Se coase un nasture și se face o butonieră pentru fenta laterală și pentru manșetă. Se surfilează toate cusăturile și se calcă la gata (fig. 391).

MONTAREA ROCHIEI

Montarea unei rochii este o operație mai complexă care necesită pricepere și atenție. Aceasta diferă în mare măsură după modelul ales. În cele ce urmează se va prezenta schematic și orientativ montarea la o rochie clasică, simplă (fig. 392), după care prin asimilare se poate executa această operație la orice model.

Rochia din exemplul dat are mînecile raglan, scurte, două buzunare interioare cu clape și se încheie în față cu un fermoar.

După ce s-a croit și s-au dat semnele de mijloc, de întîlnire și cele de contur, prin semnele cu lațe, se vor prinde în ace și însăila pensele de bust la părțile din față (fig. 393). Se însăilează cusătura din mijlocul feței, păstrînd în partea de sus o rezervă de 55 cm pentru fermoar. Se asamblează spatele cu fața în părțile laterale. Se prinde în ace și se însăilează pensa mînecii și subrațul (fig. 394). Se prinde în ace și se însăilează mîneca de produs în așa fel încît cusătura de subraț să fie în prelungirea cusăturii laterale a rochiei (fig. 395). Se efectuează proba, verificînd linia rochiei și se remediază defecțiunile apărute. Se verifică apoi dacă pensele de bust sînt la locul lor, dacă mînecile au răscroitura corectă și dacă nu se formează un pliu la subraț. Totodată se verifică rotunjimea și adîncimea decolteului, se marchează locul buzunarelor, lungimea mînecilor și a rochiei. Apoi se indică retușurile care trebuie efectuate pe par-

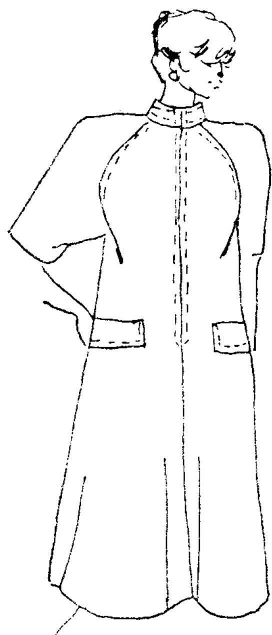

Fig. 392 — Model de rochie

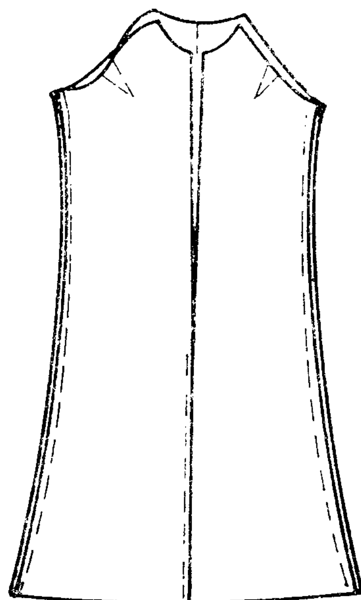

Fig. 393 — Însăilarea rochiei

tea dreaptă a rochiei cu ajutorul aței de însăilat. Se așază partea dreaptă peste partea stîngă efectuîndu-se rectificările și pe partea stîngă. Se cos la mașină pensele de bust, cusăturile din mijlocul feței și cele laterale. Se descalcă produsul. Se coase mîneca, se descalcă și se reînsăilează mînecile pe rochie. Se vor coase și apoi se vor călca, suprimînd totodată și plusul de rezervă dacă este cazul. Pensa de bust, pentru a nu îngroșa inestetic, se va tăia pe mijloc pînă la 1 cm

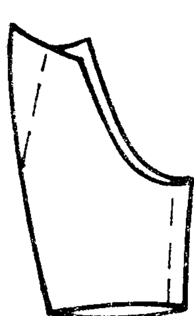

Fig. 394 — Însăilarea mînecii

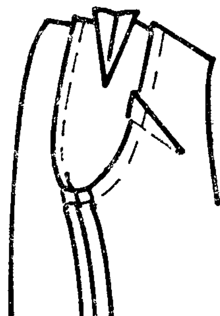

Fig. 395 — Însăilarea mînecii pe produs

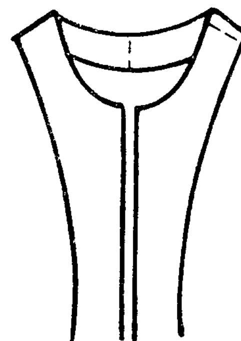

Fig. 396 — Pregătirea dublurii în forma decolteului

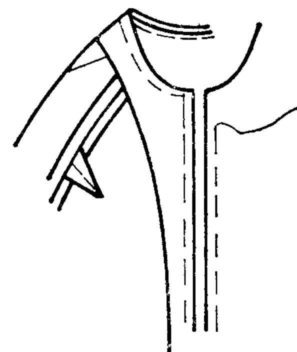

Fig. 397 — Aplicarea dublurii

de la capăt. Se vor rabata (întoarce) marginile și se vor presa cu fierul de călcat.

Pentru terminarea curată a decolteului și a deschiderii din față se va folosi o dublură din material care se va coase la nivelul umerilor (fig. 396). Se descalcă apoi cusătura și se așază dublura astfel pregătită peste fața produsului și decolteu, față peste față (397). Se coase la mașină, se crestează și se uniformizează rezerva, se întoarce pe dos și se calcă cu fierul de călcat, avînd grijă să nu se imprime pe față.

Pentru a realiza buzunarul interior cu clapă, se taie un dreptunghi din material pentru fenta buzunarului și se așază pe semnul care marchează locul de buzunar pe rochie, față peste față. Se îndoaie clapa de buzunar față peste față. Dacă se dorește clapa mai întărită, se mai adaugă un strat de material dintr-o întăritură. Se cos extremitățile clapei (fig. 398), se întoarce clapa pe față, se calcă și se îndreaptă rezerva care nu va fi mai mare de 1 cm. Se așază clapa pe marginea superioară a fentei buzunarului; se coase clapa și dreptunghiul pe marginea inferioară a

Fig. 398 — Executarea clapei

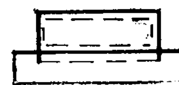

Fig. 399 — Coaserea clapei de produs

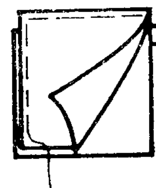

Fig. 400 — Coaserea pungii de buzunar

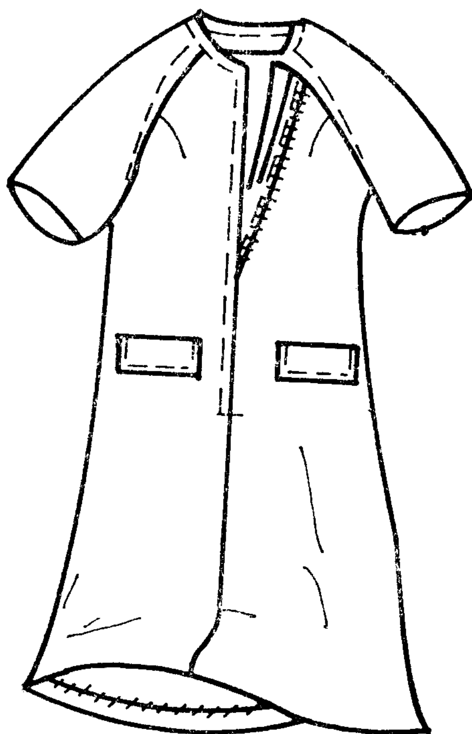

Fig. 401 — Finisarea la gata

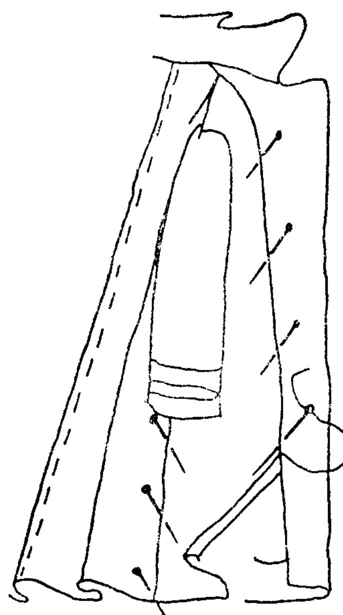

Fig. 402 — Croirea și prinderea căptușelii

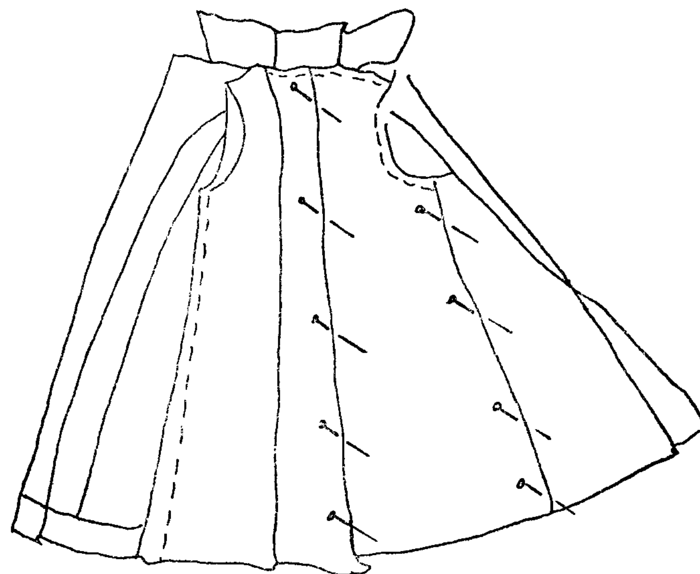

Fig. 403 — Formarea pliurilor la căptușeală

fentei (fig. 399), se decupează la mijloc și se crestează la capete în formă de Y, după care se întoarce dreptunghiul pe dos trecîndu-l prin fentă și se aplică punga de buzunar (fig. 400). Se montează fermoarul, apropiind suficient marginile pentru a nu se vedea dințișorii fermoarului, atunci cînd este închis. Se surfilează toate cusăturile, se execută tivul la mînecă și la rochie și se calcă la gata (fig. 401).

DUBLAREA CONFECȚIILOR

Cînd îmbrăcămintea urmează să fie căptușită (pardesiu, pelerină, rochie, fustă, bluză) se procedează astfel: după ce se face o probă a produsului, se scoate un tipar al produsului cu modificările intervenite la probă. Se croiește căptușeala după acest tipar lăsînd-o mai largă și mai lungă cu 1—2 cm față de tipar. Pentru mînecă, se lasă căptușeala cu 3 cm mai lungă și mai largă decît tiparul. Atunci cînd se croiește, se lasă și rezerve pentru cusături. Căptușeala se coase cu atenție la mașină, iar tivurile se cos de mînă. După ce s-a terminat de confecționat produsul, se întoarce pe dos și se prinde căp-

tușeala cu ace de gămălie, avînd grijă să corespundă cusăturile obiectului cu cusăturile căptușelii (fig. 402). Se coase căptușeala de jos în sus cu punct ascuns.

Căptușeala trebuie să alunece ușor pe rochie sau bluză. Un montaj reușit presupune ca toate piesele croite din căptușeală să respecte sensul de croire al stofei. În caz contrar, ea va „trage" și va „ține" produsul. Lărgimea care se lasă în plus se prinde într-un pliu la mijlocul spatelui (fig. 403). Coaserea căptușelii se începe din mijlocul spatelui.

CĂLCAREA OBIECTELOR DE ÎMBRĂCĂMINTE

Croitoria modernă nu se poate concepe fără ajutorul modestului fier de călcat. Deși simplă, și operația de călcat își are micile ei secrete, care trebuie cunoscute și respectate. Astfel, înainte de a călca o țesătură se pune între fierul cald și material o cîrpă de călcat umedă, pentru a se produce vapori. Aceștia umezesc țesătura împiedicînd formarea lustrului. De asemenea, tot pentru evitarea lustrului se calcă pe dosul materialului cu o cîrpă de călcat uscată sau chiar direct fără cîrpă.

Este bine să se rețină faptul că numai prin așa-numitul călcat „la gata" (final) nu se obține o îmbrăcăminte corect executată. În croitorie această operație se face de mai multe ori, într-o succesiune de timpi, pe tot parcursul executării piesei respective. Astfel, de exemplu, nu se va monta mîneca decît după ce s-au descălcat cusăturile, atît la mînecă cît și la piesa la care aceasta se atașează etc.

Piesele cusute în bie și în fir drept se vor călca după firul drept nu în sensul montării lor, pentru a nu deforma îmbrăcămintea.

După ce s-a terminat operația de călcat, stofa va fi lăsată să se răcească, înainte de a începe din nou munca. În caz contrar, se vor forma pliuri și se va deforma suprafața stofei. Dacă este vorba de un produs terminat, acesta se va instala pe un manechin sau pe un umeraș unde va fi lăsat pînă cînd se răcește.

După cum se știe, decatarea este operația care se aplică țesăturilor de lînă sau de bumbac, urmărind îmbunătățirea calității și mărirea stabilității lor dimensionale. Cu alte cuvinte spus, prin decatare se realizează o îndesire a țesăturii preîntîmpinînd intrarea acesteia la apă și modificarea dimensiunilor confecției. Prin decatare se realizează și o diminuare a apretării. Operația este indispensabilă pentru că o țesătură nedecatată se va strînge, sub acțiunea umidității (de exemplu ploaie, călcat cu pînza umedă etc.). Decatarea se obține tot prin călcare, astfel: stofele sînt lăsate pliate cum au fost cumpărate; se așază pe o suprafață plană și se aplică peste ele o cîrpă umezită bine. Fierul nu se plimbă pe stofă ci se execută numai o presare locală. Se usucă cîrpa fără a lustrui stofa. Se lasă să se răcească țesătura pe o suprafață plană. Se întoarce pe cealaltă parte și se calcă la fel. Se depliază și se calcă dunga din mijlocul stofei.

Presajul este o modalitate de a călca o țesătură, utilizată des la stofe. Și la această operație fierul nu trebuie să fie plimbat, doar se așază pe țesătură pentru a o aplatiza pe margine, pe cusături etc.

Sub acțiunea unui fier de călcat prea cald sau care a fost ținut prea mult pe suprafața stofei apare un luciu inestetic. Pentru a face să dispară urmele lucitoare de pe țesătură, se aplică pe fața țesăturii cîrpa de călcat umedă. Cu un fier foarte cald se presează cîrpa, care se ridică apoi repede, înainte de a se usca complet, pentru a antrena și a ridica perișorii stofei. Dacă este o cusătură, o pensă sau sînt părți compuse din mai multe straturi de stofă, se termină operația de delustruire, apăsînd locul respectiv cu un obiect plat pentru a evita umflarea țesăturii, produsă prin evaporarea apei.

Prin călcare se poate mări o suprafață, se poate micșora sau i se poate da o formă spațială. Astfel, pentru a diminua din amploare se aplică pe masa de călcat partea de țesătură care trebuie micșorată, se acoperă cu cîrpa de călcat udă și se așază fierul cald ținîndu-l pînă se reduce lărgimea. Din contra, pentru a întinde o bucată croită în bie se procedează la fel, dar trăgînd de una din marginile țesăturii, care va forma astfel rotundul.

În cazul în care este necesar să se calce catifeaua, aceasta se va călca pe dos, alunecînd-o uşor peste fierul ţinut în aer. Pentru această operaţie sînt necesare două persoane. Industrial catifeaua se calcă pe perii de sîrmă.
Ţesăturile şi broderiile cu fir metalic se înnegresc sub acţiunea căldurii şi umidităţii. De aceea, la călcatul acestora, se va folosi un fier abia încălzit. Ţesăturile din nailon în principiu nu se calcă. Calităţile acestei ţesături sînt redate printr-un călcat superficial, cu un fier de călcat prevăzut cu termoregulator.

PROBELE ŞI REMEDIEREA DIVERSELOR DEFECŢIUNI

Atît la luarea măsurilor cît şi la probe este bine să se marcheze talia cu ajutorul unui şiret.
Probarea produselor se face fiind însăilate în întregime şi nu pe jumătate. Numai mînecile şi gulerul se montează la probă cu ajutorul acelor. Se preferă ca aţa de însăilat să aibă altă culoare decît materialul de bază şi aţa folosită pentru semnele cu laţe, pentru o mai bună şi mai uşoară marcare.
De regulă, proba se execută pe jumătate de produs, de preferat pe partea dreaptă a corpului. Se prind pe produs ace cu gămălie în număr suficient de mare pentru a marca cu uşurinţă noul contur.
În cazul în care moda implică purtarea de pernițe, acestea vor fi montate şi la probă pentru a se determina răscroitura corectă a produsului. Nu se va ezita să se scoată toată saiaua unei cusături dacă este cazul.
Pentru ca o confecţie să cadă bine, nu se va schimba sensul de croit al tiparului, pentru a face economie de material sau din alte motive.
Pentru probarea unei fuste, aceasta trebuie să fie montată în talie pe o rejansă în „picioare". Dacă se doreşte suprimarea unui pliu, pe care-l formează (fig. 404), se va coborî fusta sub talie în acel punct (fig. 405). În cazul în care nu este suficient material, se va ridica fusta la dreapta şi la stînga ca la punctul precedent, obţinîndu-se acelaşi efect (fig. 406).

Fig. 404 — Defect de „pliu"

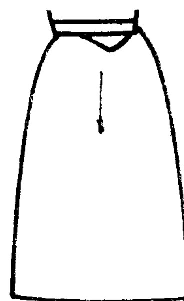
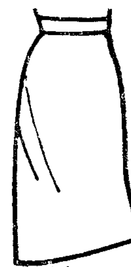

Fig. 405 — Coborîrea fustei în talie

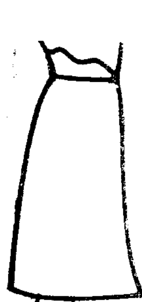

Fig. 406 — Urcarea fustei în talie

Fig. 407 — Fusta „trage" spre faţă

Fig. 408 — Ridicarea la partea din spate (la fustă)

Fig. 409 — Fusta „trage" spre spate

O fustă care trage în jos la spate (fig. 407), se remediază din mijlocul spatelui, ridicîndu-se uşor pînă cînd dispare defectul (fig. 408). Acelaşi defect poate fi la faţa produsului (fig. 409) şi atunci se ridică fusta uşor din faţă (fig. 410).
La o fustă amplă (fig. 411), linia conică se realizează prin ridicarea ei în talie, în mai multe locuri (fig. 412). În locul în care se ridică, se

Fig. 410 — Ridicarea la partea din faţă (la fustă)

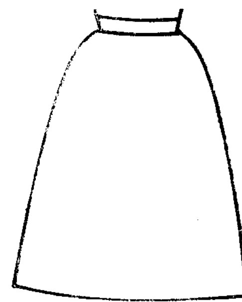

Fig. 411 — Fusta amplă la terminaţie

Fig. 412 — Conicizarea fustei

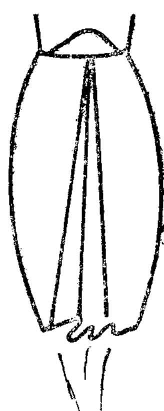

Fig. 413 — Formarea unui pliu

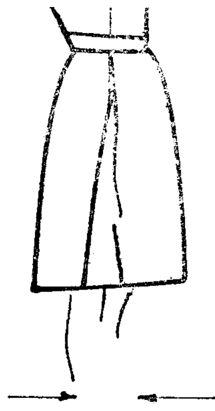

Fig. 414 — Devierea cusăturilor laterale

Fig. 415 — Remedierea defectului

va forma un pliu care va aduna fusta. Acest lucru se poate realiza și prin ridicarea într-un singur loc, în acest caz toată amploarea fustei se va aduna într-un singur pliu și va fi necesară o rezervă mai mare la tiv pentru că în locul pliurilor fusta va fi sensibil mai scurtă (fig. 413).

La o fustă dreaptă clasică se verifică în primul rînd direcția verticală a cusăturilor laterale. În cazul în care cusăturile sînt deviate în față sau în spate (fig. 414) se va desface ața cu care s-a însăilat și se va prinde în ace cusătura, dînd drumul dintr-o parte și luînd în cealaltă (fig. 415). Se verifică, de asemenea, linia cusăturii laterale, pentru a nu avea umflături. În acest caz se micșorează pensa laterală de șold sau se prelungește pierdut cusătura (fig. 416).

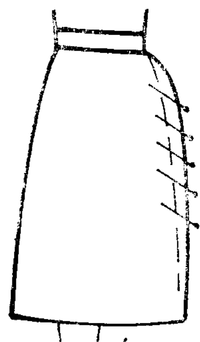

Fig. 416 — Scoaterea plusurilor de pe laterala fustei

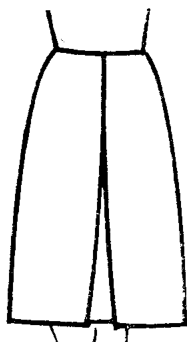

Fig. 417 — Deschiderea cutei în față

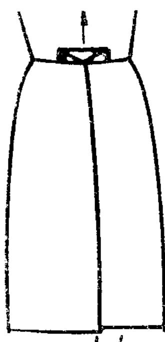

Fig. 418 — Ridicarea fundului de cută

Fig. 419 — Deplasarea cusăturii laterale

Fig. 420 — Cusătura laterală corectă

Fig. 421 — Defect de plus la bust

În cazul unei fuste cu una sau mai multe cute, se mai verifică și deschiderea acestora. În poziția dreaptă a corpului nu este permisă deschiderea cutelor (fig. 417). Acest defect se poate remedia prin ridicarea fundului de cută (fig. 418).

Pentru a proba o bluză, aceasta se îmbracă și se prinde partea dreaptă pe cea stîngă, suprapunînd semnele de mijloc ale feței, unul peste altul. La bluza astfel îmbrăcată, trebuie să se observe dacă lărgimea de la bust este suficientă. În cazul în care bluza este strîmtă, se desface cusătura și se lărgește bluza din rezervele de la cusături; dacă este prea largă, se prinde plusul de lărgime în ace cu gămălie, luînd în mod egal atît de la partea din față cît și de la cea din spate. Lărgimea de la bust, astfel prinsă, se pierde pînă în talie, sau dacă bluza este largă și pe șold, se ia aceeași distanță pînă la linia de lungime a bluzei.

Este posibil ca linia de cusătură a subrațului să nu fie amplasată pe mijloc (fig. 419). În acest caz, se dă drumul la o parte și se ia în mod egal din partea cealaltă (fig. 420).

După ce s-a corectat cusătura de la subraț (dacă a fost necesar), se verifică dacă în dreptul pensei de la subraț sau de la umăr, bluza nu face plusuri (fig. 421). În cazul acesta, se adîncește pensa, prinzînd lărgimea necesară în ace cu gămălie și se pierde pînă la vîrf (fig. 422 a, b)

Dacă bluza în spate, la răscroitura brațului, are lărgimi pe orizontală (fig. 423), înseamnă că umărul nu a fost suficient susținut. În acest caz, se desface umărul din însăilătură și se ridică partea din spate în dreptul răscroiturii brațului pînă ce se formează o cută pe verticală (fig. 424). Se

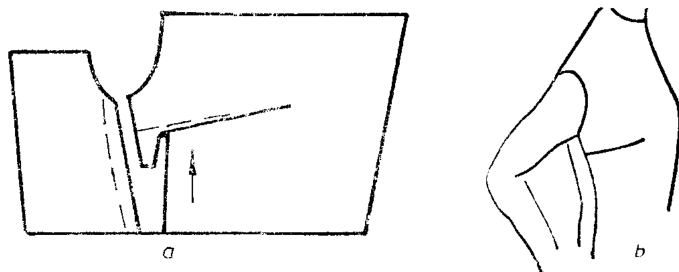

Fig. 422 — Remedierea defectului — a; forma corectă a bluzei la bust — b

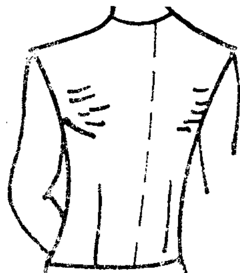

Fig. 423 — Defect de linii orizontale la spate, spre mînecă

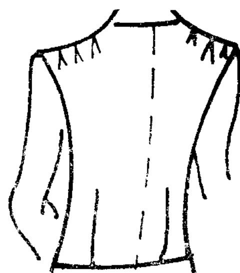

Fig. 424 — Susținerea umărului

prinde din nou linia de umăr cu ace cu gămălie, împărțind în mod egal plusul de la răscroitura gîtului pînă la mînecă. Totdeauna bluza trebuie să formeze în spate o cută lîngă răscroitura brațului, pentru ca să aibă lărgimea necesară mișcării brațelor.

Dacă bluza face plusul în dreptul lățimii spatelui (fig. 425) se ridică această lărgime în linia de la umăr și se desenează o nouă linie a răscroiturii gîtului (fig. 426). Cînd apare acest defect în partea din față (fig. 427) se remediază la fel prin ridicarea părții din față, linia umărului rămînînd neschimbată (fig. 428). Prin această ridicare se poate deplasa linia de pensă de la umăr și subraț, linia de talie rămînînd la locul ei.

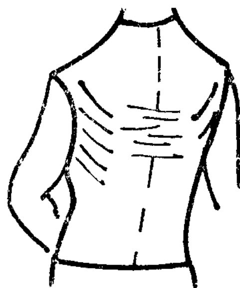

Fig. 425 — Defect de linii orizontale pe tot spatele

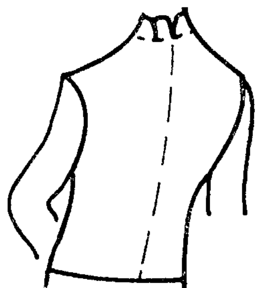

Fig. 426 — Remedierea defectului prin ridicarea părții din spate

Fig. 427 — Linii orizontale la partea din față

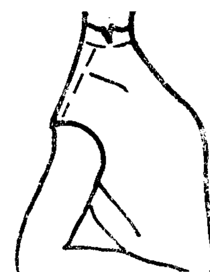

Fig. 428 — Ridicarea părții din față

Înainte de a se prinde mîneca de bluză, se verifică bine mînecile, pentru a nu confunda mîneca stîngă cu cea dreaptă. Atunci cînd se lucrează cu tipare din reviste, se însăilează mîneca și apoi se face proba. În celălalt caz, se introduce mîneca pe mîna persoanei, lăsînd brațul acesteia în jos pentru a se prinde rotunjimea mînecii. Se strîng creții, se distribuie în mod egal de o parte și de alta a umărului (sau în funcție de model), observînd ca direcția firelor din linia orizontală a materialului să cadă paralel cu direcția unde s-a luat grosimea brațului, iar direcția firelor de lungime a mînecii, să cadă pe lungimea brațului (fig. 429). Se fixează în ace rotunjimea mînecii. Se prinde în ace partea de dedesubt a mînecii cu grijă, atît la față, cît și la spate, pentru a permite brațului să se miște în voie. Dacă după prinderea mînecii în ace, se observă că nu

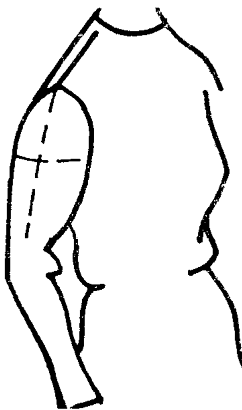

Fig. 429 — Amplasarea corectă a mînecii

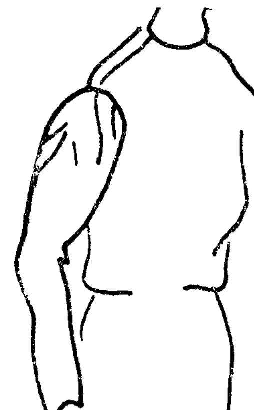

Fig. 430 — Dungi verticale mînecă

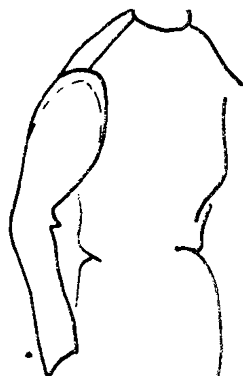

Fig. 431 — Mărirea capului de mînecă

Fig. 432 — Defectul de „ținere“ a mînecii

se poate mișca brațul în voie și că ține, atunci se va da drumul atît din rezerva de la răscroitura brațului a bluzei, cît și din rezerva mînecii. Dacă mîneca trage în sus făcînd cute verticale (fig. 430), trebuie să se ridice rotunjimea mînecii, în dreptul umărului, scoțînd din rezerva mînecii (fig. 431). Cînd mîneca ține la ridicarea brațului (fig. 432) se va da drumul atît de la rezerva răscroiturii mînecii cît și de la rezerva răscroiturii bluzei, pe distanța care ține mîneca (fig. 433). Dacă mîneca este răsucită spre față sau spre spate, se întoarce în partea în care se cere (fig. 434).

Dacă manșeta nu cade bine (fig. 435), se prinde în sus sau se dă drumul la rezerva de la mînecă, după cum se cere (fig. 436).

Probarea mînecii pare să fie mai dificilă. Înainte de a termina prima probă și a scoate produsul de pe corp sau manechin, este necesar să se verifice dacă toate acele cu gămălie sînt bine fixate la locul lor, sau dacă nu s-au prins de lenjerie. Toate modificările făcute pe o parte trebuie făcute și pe cealaltă parte; fiecare retuș făcut va fi marcat cu ață într-o culoare contrastantă cu punct înaintea acului. Se așază cele două părți una peste cealaltă și se marchează și pe partea stîngă (cu ață) modificările făcute. Se reînsăilează mînecile produsului după modificări. Cea de-a doua probă va fi o simplă probă de control, urmărind în principal dacă s-au executat bine retușurile.

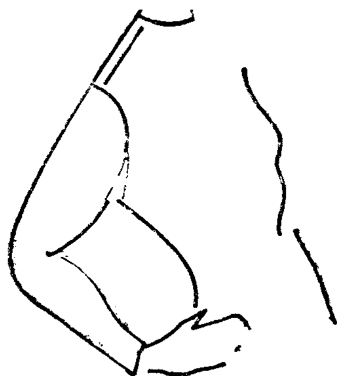

Fig. 433 — Remedierea defectului

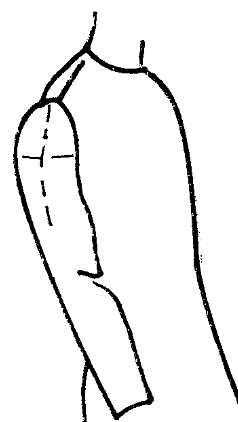

Fig. 434 — Răsucirea mînecii pentru corectarea defectului

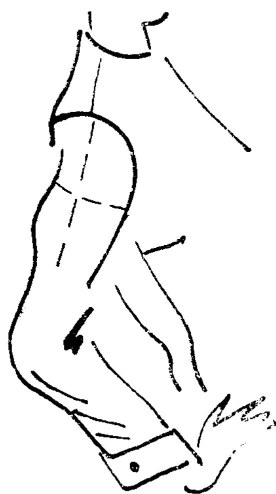

Fig. 435 — Tragerea mînecii de către manșetă

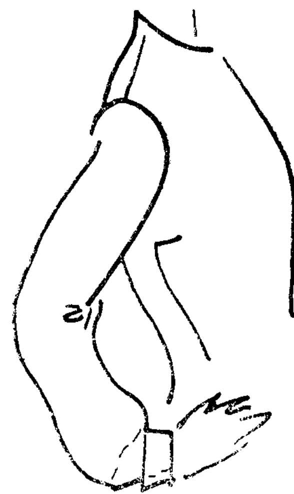

Fig. 436 — Coborîrea manșetei

CÎTEVA SFATURI UTILE

În cele ce urmează prezentăm cîteva sfaturi utile pentru cei dornici să realizeze confecţii frumoase:

● Pentru a nu se deforma fusta în partea superioară, atunci cînd are un model deosebit, este bine să fie căptuşită pînă la şolduri (fig. 437).

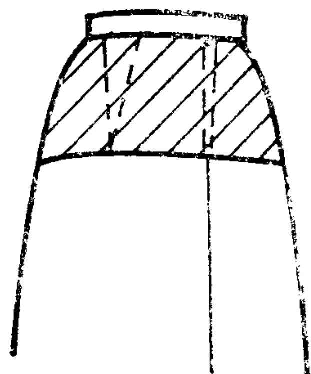

Fig. 437 — Căptuşirea fustei pînă la şold

● Dacă se confecţionează un guler montat pe gît, dintr-o bucată cu produsul, trebuie să se cresteze cusătura umărului spre gît, în mai multe locuri.

● Un tighel se poate reliefa dacă între cele două bucăţi de stofă, se introduce un strat de vatelină.

● O fustă dreaptă, în carouri, se va termina la tiv numai pe fir drept.

● La ţesăturile uşoare este obligatorie introducerea unei pînze de întărire la gulere, decolteu, manşete, cordoane şi buzunare.

● O confecţie croită pe bie, care face „cozi", trebuie lăsată mai multe ore sub greutatea proprie sau sub greutăţi uşoare, pentru a se întinde la maximum.

● Firele textile suportă tehnologii diferite. Orientativ se prezintă o schemă simplificată a acestor operaţii, pentru diverse ţesături:

Firele / Operaţia	Bumbac	Lînă	Fire sintetice
Decatarea	Se ţine textura în apă	Se calcă cu cîrpa udă	Nu se face
Firul cu care se lucrează	Aţă de cusut obişnuită	Aţă de cusut obişnuită	Aţă de cusut sintetică
Lungimea pasului de cusut	Pas mic	Pas mare	Pas mare şi tensionare diferită
Cusături	Deschise, englezeşti, franţuzeşti	Deschise	Deschise sau englezeşti
Creţuri (fronseuri şi cute)	Se calcă prost	Se calcă bine	Nu se calcă
Dublură	Nu e obligatorie	Obligatorie	Nu e obligatorie
Călcarea	Pe uscat	Cu vapori	Foarte puţin uscat

● Pentru o măsură medie se prevede un consum de material după cum urmează:

Felul produsului	Lăţimea materialului, în metri: 0,90 m	1,40 m
Bluză cu mînecă scurtă	1,50—1,60	1,00—1,10
Bluză cu mînecă lungă	2,00—2,10	1,25—1,35
Fustă strîmtă	1,50—1,60	0,75—0,80
Fustă largă	2,25—2,35	1,50—1,60
Fustă în pliuri	3,00—3,15	2,25—2,35
Rochie strîmtă	3,00—3,15	1,50—1,60
Rochie largă	4,00—4,15	2,50—2,60
Rochie de seară	6,00—10,00	3,00—5,00
Jachetă	3,00—3,25	1,65—1,75
Haină	—	2,70—2,80

Editura Ceres

Lei 27

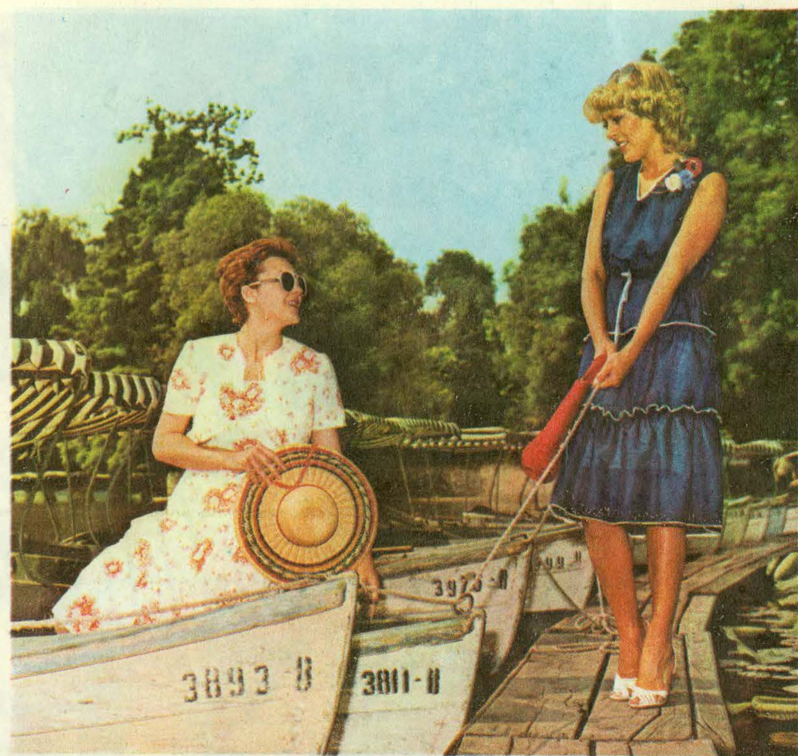

AURANT
RASERIE
FETARIE
PAR

3893-B
3811-B

STOP

